

**A BAPTISTA SZERETETSZOLGÁLAT
GYÖNGYSZEM ÓVODÁJÁNAK
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

OM azonosító 201839

Tartalomjegyzék

PREAMBULUM.....	6
KÜLDETÉSNYILATKOZAT	6
AZ ÓVODA HELYI NEVELÉSI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLKITŰZÉSE.....	9
GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP, PEDAGÓGUSKÉP	10
A NEVELÉSI FELADATOK , TEVÉKENYSÉGEK, AMELYEK BIZTOSÍTJÁK A GYERMEK SZEMÉLYISÉGÉNEK FEJLŐDÉSÉT, KÖZÖSSÉGI ÉLETRE TÖRTÉNŐ FELKÉSZÍTÉSÉT, AMELYEK BIZTOSÍTJÁK A GYERMEK SZEMÉLYISÉGÉNEK FEJLŐDÉSÉT, KÖZÖSSÉGI ÉLETRE TÖRTÉNŐ FELKÉSZÍTÉSÉT, AMELYEK ÁLTAL MINDEN GYERMEK ELJUT AZ ISKOLAKEZDÉSHEZ SZÜKSÉGES ÉRTELMI ,LELKI ,SZOCIÁLIS ÉS TESTI FEJLETTSÉGHEZ.....	12
AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA	13
AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS	17
AZ ANYANYELVI, ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA.....	21
AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	24
Személyi feltételek	24
Tárgyi feltételek.....	25
Az óvodai élet megszervezése.....	25
Napirend ,hetirend	26
AZ ÓVODA KÜLSŐ KAPCSOLATAI.....	28
A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK EGYÉNI FEJLESZTÉSE, FEJLŐDÉSÉNEK SEGÍTÉSE.....	29
Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése,fejlesztés.....	29
Beszédfogyatékos gyermek: nyelvfelépítési és beszédzavarok óvodáskorban fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során.....	33
A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során	34
Kiemelten tehetséges gyermek.....	36
A tartós gyógykezelés alatt álló tanuló.....	39
AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI.....	40
JÁTÉK	40
VERSELÉS, MESÉLÉS	42
ÉNEK, ZENE, NÉPI JÁTÉK, TÁNC	46
RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA	49
MINDENNAPOS MOZGÁS	52
A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE.....	57

MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK.....	61
TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS.....	63
A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	67
SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK	68
A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK.....	69
A GYERMEKVÉDELMEML ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK.....	70
A SZÜLŐ, A GYERMEK, A PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI.....	71
AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK, PROGRAMOK, TEVÉKENYSÉGEK	72
EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK.....	73
KAPCSOLAT A SZÜLŐKKEL:	79
ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELES RENDSZERE.....	80
EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGAMOK, TEVÉKENYSÉGEK.....	81
A NEVELŐTESTÜLET ÁLTAL SZÜKSÉGESNEK TARTOTT TOVÁBBI ELVEK	84
FELHASZNÁLT IRODALOM	90
ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK.....	91

A Pedagógiai Programot készítette:

**A Baptista Szeretetszolgálat Gyöngyszem Óvodájának
nevelőtestülete az igazgató irányításával**

Mottónk:

*Engem ne emeljen a magasba senki,
Ha nem tud addig tartani,
Míg tényleg megnövök.
Guggoljon ide mellém,
Ki nem csak hallani,
De érteni akar,
Hogy közel legyen a szívdobbanásunk.*

/ Birtalan Ferenc: Míg megnövök /

PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE

- 2011. évi CXCV. Törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet és 2. melléklete
- a módosított 363/2012 (XII.17) Kormányrendelet az óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve

Ajánlás:

- az óvoda nevelőtestületének;
- Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy, mint
- fenntartónak;
- a szülőknek;
- az intézménnyel kapcsolatban álló szervezeteknek.

BEVEZETŐ

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (a továbbiakban: Alapprogram) – a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, Magyarország Alaptörvényének értékeit, az emberi jogokat és alapvető szabadságjogokat, valamint a gyermeket megillető jogok biztosítása érdekében a Magyarország Kormánya által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve – meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit.

Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveinek meghatározásánál abból kell kiindulni, hogy:

- az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a gyermeket megillető jogok, és alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére kell irányulnia; az egyenlő hozzáférés biztosításával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.
- A gyermeket - mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg;
- A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be.
- Az Alapprogram szerint az óvodai nevelésben érvényesülhetnek a különböző – köztük az innovatív – pedagógiai törekvések, mivel az alapprogram biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek, értékrendjének, módszertani szabadságának érvényesülését, megkötéseket csak a gyermek érdekében, védelmében tartalmaz.
- Az igazgató az óvoda nevelőtestületének bevonásával elkészíti pedagógiai programját, amelynek meg kell felelnie a köznevelési törvény és az óvodai nevelés országos alapprogramjában foglaltaknak.
- Az Alapprogram és az azzal összhangban lévő óvodai pedagógiai programok egymásra épülő, szakmailag összehangolt rendszere a biztosíték arra, hogy az egyes intézmények szakmai önállósága, az óvodai nevelés sokszínűsége mellett érvényesülnek azok az általános szakmai igények, amelyeket az óvodai neveléssel szemben a társadalom a gyermek harmonikus fejlődése érdekében megfogalmaz.

PREAMBULUM

„... a ti hitetek mellé ragasszatok jó cselekedetet, a jó cselekedet mellé tudományt, tudomány mellé pedig mértékletességet, a mértékletesség mellé pedig tűrést, a tűrés mellé pedig kegyességet, a kegyesség mellé pedig atyafiakhoz való hajlandóságot, az atyafiakhoz való hajlandóság mellé pedig szeretetet.” (Péter második levele, 1: 5 -7)

A Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy elhívása az oktatásban:

Az ősi bibliai igazság – „A bölcs tanítás az élet forrása.” (Pb.13:14.) – ma is érvényes. A baptista óvoda célja, hogy gyermekei a lehető legjobb alapokat kapják egy boldog, kiteljesedett, sikeres jövőhöz.

A baptista óvoda keresztyén értékekre és gondolkodásra épül, így a Teremtő és a teremtmény tisztelete, a gyermekszereket alapozza meg a színvonalas nevelési-oktatási munkát, és a gyermek személyiségének optimális fejlesztését.

Az Európában 450 éves, Magyarországon több mint 160 éves Baptista Egyházra a kezdetektől jellemző, hogy a társadalom felé nyitott, bibliai értékeket közvetítő, családközpontú közösség. Felnőtt-keresztséget gyakorló, több generációs gyülekezetekből álló protestáns felekezet, amely az egyén döntésére, szabad akaratának tiszteletben tartására épít. A Magyarországi Baptista Egyház több mint száz éve működtet egyházi oktatási intézményt és a rendszerváltás óta tar fenn általános iskolát, óvodát és alapfokú művészeti iskolát.

Keresztyén szellemű nevelésünk feladata, hogy a személyiség sokoldalú, harmonikus fejlesztése által gyermekeink önálló, felelősségteljes cselekvésre, ösztönökre, szabadságra törekvő, saját magukra a mértékletesség, másokra a türelem keresztyéni erényeit alkalmazó, helyes erkölcsi érzékkel rendelkező, problémamegoldó személyiséggé váljanak. Hisszük, hogy a szeretet a leghatékonyabb pedagógiai módszer, és ezzel támogatjuk, hogy a gyermekek e segítséggel találjanak rá az útra, az evangéliumi hitre, mely az úr Jézuson keresztül Istenhez vezet. A Baptista Szeretetszolgálat megalakulása óta arra törekszik, hogy minden erejével és lehetősége szerint segít a szükségben lévőknek.

A Baptista alaptevékenységébe jól illeszkedően – óvodáiban sokat tesz a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű, és a roma tanulók felzárkóztatásáért, és a tehetséges diákok kibontakoztatásáért.

Küldetése, hogy az általa fenntartott intézmény több legyen, mint óvoda: az a hely, ahol a gyermek teljes körű támogatást kap személyisége és képességei kibontakoztatásához.

KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Küldetésünk a ránk bízott gyermek fejlődésének minél teljesebb körű elősegítése.

A keresztyén elmének kell a legjobb elmének lennie, amelyet Krisztus értelme világosít meg, és amely integrálja Isten alapelveit az akadémikus ismeretekkel.

Küldetésünk személyes életpéldánkkal mintát adni.

Törekvésünk, hogy a baptista óvoda olyan irányító testülettel, és munkatársi gárdával rendelkezzen, akik a Biblia alapelveinek megfelelő nézőpontot alkalmaznak a tanítás és az intézmény vezetése során.

Küldetésünk a gyermekek képességeinek kibontakoztatása.

Minden tanulási tapasztalat célja, hogy hozzásegítse a gyermekeket Istentől kapott képességeik teljes kibontakoztatásához.

A tanítás a következőkre összpontosít:

- A gyermek számára megfelelő tevékenységek és szolgáltatások biztosítása;
- A gyermek ráébresztése a társadalommal való kapcsolatára és az iránta való felelősségre;
- Nevelési programba tartozó és ahhoz kapcsolódó tevékenység segítse a gyermekek intellektuális, lelki, társadalmi, érzelmi és fizikai fejlődését.

Küldetésünk működés szempontjából hitelesnek lenni.

A bibliai értékek következetes alkalmazása, ahogy az oktatási intézmény:

Példamutató igényességet mutat az intézmény működései szabályzatának fejlesztésében;

Az emberi erőforrásokat etikusan és igazságosan kezeli;

A pénzügyeket fedhetetlenül és nyíltan kezeli, ill. ellenőrzi;

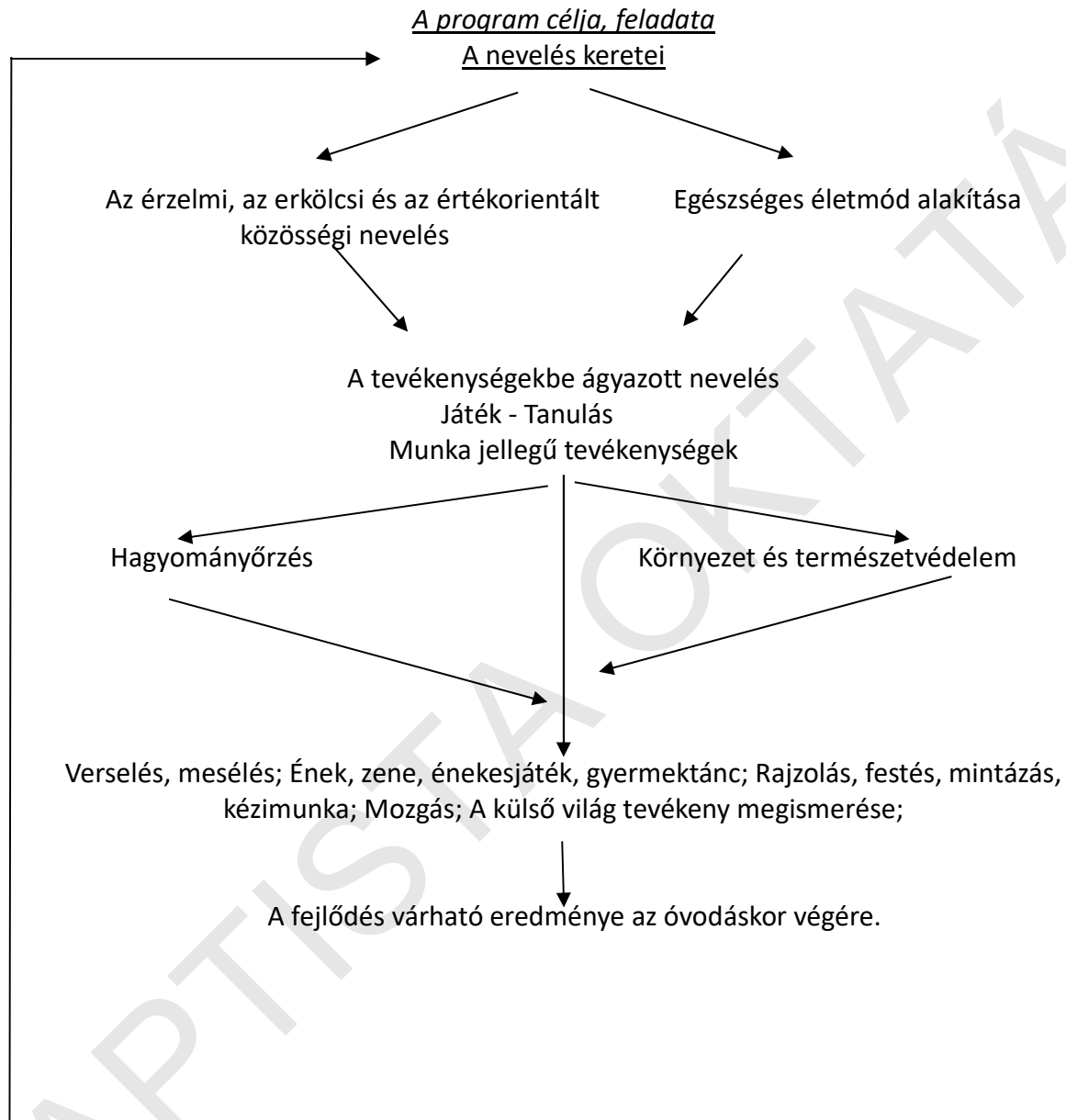
Etikus, világos és nyílt fejlesztési stratégiákat dolgoz ki;

Igazságos és következetes irányítási rendszert alkalmaz;

A szülői kapcsolatok terén őszinteséget, nyíltságot és igazságosságot képvisel.

A PEDAGÓGIAI PROGRAM RENDSZERÁBRÁJA

AZ ÓVODA HELYI NEVELÉSI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLKITŰZÉSE

Alapelvei:

- A gyermeket - mint fejlődő személyiséget- szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti.
- A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetleg hátránycsökkentő szerepet töltenek be.
- Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben, mely által minden gyermek eljut az iskolakezdéshez szükséges értelmi, lelki, szociális és testi fejlettséghez.
- Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedések a gyermek személyiségéhez igazodjanak.
- A gyermek eljusson az iskolakezdéshez szükséges értelmi, lelki, szociális és testi fejlettséghez.
- Az óvodás korú gyerekek az élményeiket, érzéseiket és kívánságaikat a tevékenységeik révén mutatják meg. Ennek alapján fontos, hogy a gyermeki tevékenység végig jelen legyen a nevelés során.

Az óvodai nevelésben alapelvek, hogy

- a gyermekei személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi;
- a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;
- az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik:

- a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről;
- a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor specifikus alakításáról;
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű- az életkornak és fejlettségnek megfelelő- tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról;
- a tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség-tartalmakról, emberi értékek közvetítéséről;
- a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (továbbiakban: migráns) gyermekeinek óvodai nevelésben biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

Értékei, célkitűzése:

- Az óvodás korú gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását elősegítse, az életkori és egyéni sajátosságok az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével. Az óvodai nevelésben érvényesülhetnek a különböző innovatív pedagógiai törekvések.
- A sokoldalú képességfejlesztés játékos tevékenységben valósuljon meg. A gyermeket különleges gondozás és védelem illeti meg. A gyermeki személyiséget elfogadás, bizalom, tisztelet, szeretet és megbecsülés övezi.
- *A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.*
- *A nemzetiséghez tartozó gyermekek magyar nyelven folyó fejlesztését integráltan végezzük.*
- A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.
- A „másság” elfogadása. Egymás iránti bizalom alakítása. Pozitív magatartási modellek, tevékenységek megmutatása.
- A nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek, és képességeinek kibontakoztatását.
- Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedéseknek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának megerősítésére kell irányulni. Az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával, oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását, a hátrányok kiegyenlítését, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével /ideértve a különleges gondozást igénylő gyermek ellátását is /.

GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP, PEDAGÓGUSKÉP

GYERMEKKÉP

Az alapprogram az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként /életkori szakaszonként/ és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak.

A személyiség szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán, magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakoztatásának.

Olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akik:

- rendelkeznek pozitív énképpel, alakul nemzeti identitásuk, kíváncsiak önállóak, ismerik a saját értékeiket
- pozitív hozzáállással fordulnak a felfedezés, a megismerés felé
- tapasztalatokat szereznek, amelyek hozzájárulnak testi, szociális, emocionális és intellektuális fejlődésükhöz
- megtanulják és megtapasztalják az együttműködésekben az alkalmazkodás és az önérvényesítés lehetőségeit, a kompromisszumok stratégiai elemeit
- képesek társaikkal és a felnőttekkel szívesen kommunikálni, kapcsolatot teremteni és kontaktust fenntartani
- képesek önmagukat szabályozni, rendelkeznek önkontrollal
- szeretik a természetet, védik az élőlényeket, a környezetet
- tisztelik a hagyományokat, ápolják kulturális értékeiket, kötődnek szülőföldjükhöz családjukhoz, hazájukhoz
- megtanulják az elfogadó-befogadó együttélés normáit társaikkal
- szükségletük alakul ki az egészséges életmódra (mozgás, korszerű táplálkozás, egészségügyi szokások)
- rendelkeznek az ismeretek elsajátításához szükséges készségekkel
- képesek megoldani egyszerűbb szervezési feladatokat
- igénylik a játékot és keresik az együttműködést társaikkal, egyeztetik elképzeléseiket
- optimista szemléletűek, jó kedvűek, tudnak örülni a kis sikereknek is
- a nemzetiségi kisebbséghez tartozó gyermekek megismerik a saját kulturális értékeiket, hagyományaikat
- rendelkeznek az iskolai tanuláshoz szükséges motiváltsággal, örömmel, kíváncsian várják az iskolába lépést.

ÓVODAKÉP

Az óvodás korú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.

Az óvodában, miközben az teljesíti funkcióit, a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba /a kisiskolás korba/ való átlépés belső pszichikus feltételei.

Olyan óvodát szeretnénk:

- ahol a gyermekek és a felnőttek is jól érzik magukat

- ahol a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek elfogadás-befogadása a gyermekek, a dolgozók és a szülők körében is természetes, módon megvalósul
- ahol derűs, családias a légkör
- ahol a szeretet, megértés, támogatás megteremti a biztonságérzetet
- ahol megtanulnak a különbözőséggel természetes módon együtt élni, s képesek befogadóvá válni
- ahol a gyermeki szükségletekhez igazodó, esztétikus a tárgyi környezet
- ahol változatos, sokszínű tevékenység biztosítja a gyermekek képességeinek kibontakoztatását, a differenciált, sérülés-specifikus személyiségfejlesztést
- ahol megkülönböztetett figyelem kíséri a gyermekek anyanyelvének, mozgásának fejlődését, fejlesztését
- ahol stabil szokás és szabályrendszer szolgálja a közösségi magatartás alakulását, fejlődését.

PEDAGÓGUSKÉP

Az óvodai nevelés kulcsszereplője az óvodapedagógus, aki a teljes óvodai életben megvalósított nevelési feladatokon belül tölt be kulcsszerepet. A pedagógusok számára meghatározó a lelkeség szerinti bánásmód, nevelés- és műveltségterület biztosítása.

- A pedagógus és a pedagógus munkáját segítő dolgozók is példamutató magatartással neveljék gyermekeinket. Legyen jellemző: az őszinteség, segítőkészség, a szeretet, a másokra figyelés, meghallgatás.
- Legyen szerény és tapintatos cselekedete, gyermeki jogokat nem sértő.
- Egyenlő bánásmód alkalmazása minden nemzetiséghez tartozó gyermekkel szemben. A bizalommal közeledő gyermek élvezze a felnőtt támogatását, megértését, diszkrécióját, segítségét.
- Legyen meghallgató, megértő és segítő a szülői kapcsolatok terén is.
- Az óvónő tudását gyarapítsa, melyet a gyermekek fejlődésében hasznosít.
- Törekedjen a gyermekek egyéni fejlesztésére, nevelésére és az értékorientált közösségi nevelésre.

A NEVELÉSI FELADATOK, TEVÉKENYSÉGEK, AMELYEK BIZTOSÍTJÁK A GYERMEK SZEMÉLYISÉGÉNEK FEJLŐDÉSÉT, KÖZÖSSÉGI ÉLETRE TÖRTÉNŐ FELKÉSZÍTÉSÉT, AMELYEK BIZTOSÍTJÁK A GYERMEK SZEMÉLYISÉGÉNEK FEJLŐDÉSÉT, KÖZÖSSÉGI ÉLETRE TÖRTÉNŐ FELKÉSZÍTÉSÉT, AMELYEK ÁLTAL MINDEN GYERMEK ELJUT AZ ISKOLAKEZDÉSHEZ SZÜKSÉGES ÉRTELMI, LELKI, SZOCIÁLIS ÉS TESTI FEJLETTSÉGHEZ

AZ ÓVODAI NEVELÉS ÁLTALÁNOS FELADATAI

Az óvodai nevelés feladata az óvodás korú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Forrás: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200363.kor> - Wolters Kluwer - Minden jog fenntartva! Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben, mely által minden gyermek eljut az iskolakezdéshez szükséges értelmi, lelki, szociális és testi fejlettséghez.

AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA

Feladatunk

- A gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- A gyermek testi képességei fejlődésének segítése;
- A gyermek egészségének védelme, edzése, **óvása, megőrzése**;
- Az egészséges életmód, a testápolás, **az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés** és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- Megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.
- Az egészséges életmód, a **testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukor tartalmú ételek és italok, a magas só – és telítetlen zsír - tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészség megőrzés szokásainak átalakítása.**

Feladatok a különböző területeken

Napirend és hetirend kialakításának elvei:

- A gyermeki szükségletek kielégítésének biztosítása a **rugalmassággal**.
- A gyermek érzelmi biztonságának kialakítása a **keretjelleggel**.
- Az egyéni érési ütem tiszteletben tartása, a párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek
- szervezésének biztosítása a **kötetlenséggel**.
- A játék dominanciájának megőrzése a **folyamatossággal**.
- A tevékenységek egymásra épülő folyamatának biztosítása a rugalmas hetirenddel.

Az alapvető életvezetési készségek kialakítása, mint a döntéshozatali készség, a kreatív gondolkodás készsége, a kommunikációs készség, az önismeret készsége, az érzelmek kezelésének a készsége, a problémamegoldás készsége, a kritikus gondolkodás készsége, az interperszonális készségek, ezek fejlesztése elengedhetetlen a problémák megoldásához, a

rugalmas alkalmazkodáshoz, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz és a hatékony kommunikációhoz.

Az életvezetési készségekre épülő nevelés segíti a gyermekeket abban, hogy elsajátítsák az egészséges életmód kialakításához szükséges ismereteket, készségeket és képességeket.

SEMÉLYI HIGIÉNÉ

A gyermek a családból érkezik az óvodába, magával hozza az otthoni higiénés szokásokat, amelyek nem feltétlenül azonosak az óvoda mindennapos szokás rendjével.

Testápolás

A testápolás a gyermekek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozását, rendszeres és szükség szerinti tisztálkodásukat és igényük kialakulását szolgálja.

A gyermek higiénés állapotának megítélése, szükség esetén a testápolás pótlása az óvodapedagógus, a dajka és a kisgyermekgondozó részéről bensőséges ellátást igényel. A higiénés szemlélet átadása tehát nem jelenthet a gyermek számára megszegyenítést.

Elegendő időt és szükséges segítséget biztosítunk a gyermekeknek a tevékenység ellátására.

Alapkövetelmény, hogy a személyi higiénés felszerelés minden gyermek számára külön-külön álljon rendelkezésre.

Feladataink:

- A tisztálkodási folyamat megismertetése: helyes sorrendiség és technika begyakorlása.
- A legfőbb személyi higiéniai nevelési feladatunk: a kézmosás szokássá fejlesztése (szeretetteljes légkörben), valamint a legintimebb higiénés tevékenység, a WC és a WC-papír használatának megtanítása. Az óvónő, a gondozónő és a dajka részt vállal ennek begyakoroltatásában.
- A tisztaság alapvető fontosságának, a betegségmegelőzés és fertőzések megelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel tudatosítjuk a gyermekekben.
- A test tisztántartásán értjük a bőr, fogak, haj, érzékszervek, körmök ápolását, melyre szintén megtanítjuk a gyermekeket.
- A saját személyi felszerelés (törülköző, zsebkendő, fésű, fogmosó-felszerelés) használatára szoktatás.
- A napirend keretei között elegendő időt biztosítunk a gyermekeknek a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére.
- A megvalósításban fejlettség szerinti segítséget nyújtunk.
- Fokozatosan alakítjuk ki az önállóságot.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek és használják a WC-t.
- Vegyék észre bepiszkított kezüket, bőrüket és azt kellemetlennek, zavarónak, a tisztaságot pedig kellemes állapotnak érzékelik.
- Csak a saját felszerelésüket használják.
- A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyére teszik azokat.

- Zsebkendőjüket önállóan használják köhögéskor, tüsszentéskor egyaránt.
- Segítsenek a kisebbeknek a különböző önellátásra irányuló tevékenységekben.

Öltözködés

Az öltözködés során minden gyermeknek szükség szerint segítünk. A szülőket igyekszünk meggyőzni, hogy gyermeküket időjárásnak megfelelően öltöztessék, legyen váltóruhájuk, a ruhákba rajzolják bele a gyermekük jelét.

A szülőket arra ösztönözzük, hogy gyermeküket ne a divat szerint öltöztessék, hanem a kényelem szerint, hogy mozgásukban ne legyenek akadályozva, mert a megfelelő ruházatban a gyermek szabadon mozoghat, jól érzi magát. A gyermekeknek saját ruhás- és tornazsákjuk van. Külön odafigyelünk és a gyermekeket is figyelmeztetjük, hogy ruhájukat mindig a helyére tegyék.

Az öltözetnek igen fontos része a váltócipő, legyen hajlékony a talp, széles az orr-rész, és megfelelő a méret. Ne akadályozza a láb mozgását, fejlődését és segítse elő a lábizmok tónusának kialakítását, rögzítését. A jól kiválasztott váltócipővel elkerülhető a balesetek túlnyomó része.

Feladataink:

- Az öltözködés helyes sorrendjének megismertetése és begyakoroltatása.
- Technikai fogások megtanítása: gombolás, kötés, zipzárazás, kifordítás, eleje-háta, bal-jobb megkülönböztetése.
- Saját felszerelésük, ruhájuk felismerésének gyakorlása,
- A napirend keretei között elegendő időt biztosítunk a gyermekeknek az öltözködés egyéni tempó szerinti végzésére.
- A megvalósításban fejlettség szerinti segítséget nyújtunk.
- Fokozatosan alakítjuk ki az önállóságot.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Teljesen önállóan öltöznék.
- Képesek megválasztani a helyes öltözködési sorrendet.
- Önállóan az adott hőmérsékleti viszonyoknak megfelelő ruházat kiválasztásában.
- Képesek önállóan változtatni ruházatukon az időjárásnak megfelelően.
- Ismerik saját ruhájukat és azt mindig a jelükhöz teszik.
- Tudnak cipőt fűzni és kötni, valamint ruhájukat ki- begombolni.
- Segítenek a kisebbeknek az öltözködésben

Pihenés

A szervezet egészséges fejlődéséhez elengedhetetlen a napi pihenés. Ehhez szükséges a tiszta levegő, a csend, a nyugalom és kényelmes ruházat. Az óvodában, kényelmes pizsamában és ágyneműben alszanak a gyermekek, melyet az óvoda biztosít. Óvodánk gondoskodik az ágynemű és a pizsama mosásáról.

Feladataink:

- Fontos feladatunknak tartjuk az egészséges életvitel, az egészséges életmód iránti igény megalapozását, kialakítását (rendszeres életritmus, megfelelő napirend).
- A helyes életritmus alakítása a családdal együtt, ezért javasoljuk a szülőknek, hogy az étkezések és a pihenés időpontját szombaton és vasárnap is célszerű betartani.
- A pihenéshez nyugodt, meghitt légkör biztosítása a csoportok hagyományainak megfelelően: éneklés, zenehallgatás, mesélés elalvás előtt.
- Figyelünk az egyéni szokásokra is, engedjük az „otthoni kedvencek” –kel való alvást.
- A kényelmes alvás érdekében rászoktatjuk őket a kényelmes pizsama használatára.
- Szoktatjuk a gyermekeket az egymás iránti toleranciára, pihenő idő alatt csendben vannak, nem zavarják a társaikat.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Tevékenységüket önállóan is képesek az óvodai napirend szerint végezni.
- Ismerik és betartják a szabályokat.
- Nyugodtan, csendben pihennek minimum 1 órát.

KÖRNYEZETI HIGIÉNÉ

A világszinten egységesülő, globalizált világ a természet megvédését, a hulladék kezelését, az energiával való takarékosagot is beemeli az óvodai nevelés kompetenciájába.

Az ember „fejlődése” során a növekvő igények kielégítésére egyre növelte a termelést. Fokozódott a természet, a természeti erőforrások felélése, egyre nagyobb arányú igénybevétele, kihasználása. A körülöttünk lévő világ változásai, a globális környezeti, ökológiai válság, egyre érzékelhetőbb jelei lassan tudatosodtak az emberekben, és felmerült a változtatás szükségességének gondolata. Egyre nyilvánvalóbbá vált, hogy elengedhetetlen környezetünk „más” szempontú „használata”.

A tudatosság kialakításához nélkülözhetetlen a környezeti nevelés, a fenntarthatóságra nevelés.

A kezdet a környezeti nevelés. A környezeti nevelés sokrétű, összetett folyamat, amelynek célja környezetkultúrára nevelés, azaz életmód-, gondolkodás- és viselkedésmód-alakítás. A környezeti nevelés folyamatában a környezet iránti nyitottság kialakításán, a környezet megismerését szolgáló ismeretek megújításán, a környezeti gondok feltárása és megoldását segítő készségek és képességek, az érzelmi viszonyulás alakításán túl az egész emberre, a gyermekre, annak egész személyiségére tudunk hatni.

A pedagógusok kompetenciájának fejlesztése: a szaktudás, a hatékony módszertani kultúra feltétlenül szükséges a készségek és attitűdök átalakításához és fejlesztéséhez.

Feladataink:

Óvodapedagógusok és dajkák közösen:

- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.
- A környezet fenntarthatóságának érdekében a gyermekeket az energiával való gazdálkodásra és a szelektív hulladékgyűjtés fontosságára nevelni.
- Fenntarthatósági témahetek tervezése és megvalósítása.

- Az óvoda tisztaságának megóvása.
- Az óvoda épületének és környezetének szépítése, virágosítása.
- A foglalkoztató termek szellőztetése.
- A helyes fűtés és világítás biztosítása.
- Takarékoskodás az energiákkal: víz, gáz, áram, papír.

Dajkák:

- Az udvar tisztántartása, gondozása.
- A helyiségek, mellékhelyiségek takarítása.
- A foglalkozási eszközök higiénája, rendben tartása.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- A környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani, ismerik a rendetlenség megszüntetésének módját.
- Megfelelően használják az óvoda épületének helyiségeit, valamint a környezet tisztántartására szolgáló eszközöket (lábtörölő, takarító eszközök).
- Takarékoskodnak a vízzel.
- A gyermekek részt vesznek elemi természetvédelmi tevékenységekben (téli madárvédelem, élőlények, növények óvása, gondozása).

AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

Az óvoda barátságos, bizalmat teremtő és szeretetteljes környezete ösztönzi a gyermeket, amely befolyásolja a gyermek érzelmi kötődésének fejlődését, ennek megvalósítása a pedagógus és a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítők feladata.

Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása már az óvodába lépéskor elengedhetetlen, hiszen az erkölcsi - közösségi, az intellektuális, az esztétikai érzelmek fejlődése alapvetően motiválja a gyermeknek a társadalomhoz, a természethez, a megismeréshez való viszonyát és meghatározó a személyiség kibontakozásában, a jellem alakulásában.

A gyermeki személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért nélkülözhetetlen, hogy az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül a gyermeket, melyben jól érzi magát.

Szükséges, hogy:

- Kedvező érzelmi hatások érik a gyermeket óvodába lépéskor.
- Pozitív érzelmi töltés jellemezze az óvodapedagógus – gyermek, gyermek–gyermek, gyermek- dajka kapcsolatát.
- Az óvoda teremtsen lehetőséget, hogy a gyermek kielégíthesse társas szükségleteit, baráti kapcsolatok kialakítását segítse elő.
- Engedjen teret az önkifejező törekvéseknek.
- Ismerje meg közösségen keresztül nemzetünk kulturális értékeit és érezzék át a közösséghez, valamint a családhoz tartozás fontosságát.

Célunk:

- A gyermekek egyéni érdekeinek, képességeinek, tevékenység szükségleteinek kibontakoztatása, érzelmi biztonságot nyújtó környezetben.

- A pozitív érzelmi viszonyulásra törekvés akarati életük, jellemvonásuk alakításában, - tiszteletben tartva a gyermekek egyéniségét.
- Alakuljon ki óvodásaink szociális érzékenysége és önkifejező, „én érvényesítő” törekvéseiket, képesek legyenek a csoportérdekekkel szinkronban megvalósítani, a különbözőségeket elfogadni, tisztelni.
- Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek a hazaszeretet és a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
- Olyan kompetenciák megalapozása, amelyek elősegítik a szociális érzelmek, erkölcsi tulajdonságok kialakulását, optimista szemléletű, kiegyensúlyozott, pozitív énképpel rendelkező, érzelmekben gazdag, helyüket a környezetükben megtaláló gyermekek nevelését.
- Szűkebb és tágabb környezet megismerésével a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapjainak lerakása.

Az óvodapedagógus modell a gyermek számára.

Éppen ezért feladata:

- A nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtése. A közösséghez való tartozás élménye, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeinek megismerése.
- A tisztelet és szeretet példája a csoportban dolgozó felnőttek között, óvodapedagógus – dajka együttműködése.
- A mások iránti tisztelet, megbecsülés érzésének fejlesztése.
- A sokoldalú érzelmi kifejezések helyes alkalmazása.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, mely a hazaszeretet és a szülőföldhöz kötődés alapja. Arra neveljük gyermekeinket, hogy rá tudjanak csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Az óvoda nevelje a gyermeket, annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése speciális ismereteket igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek közreműködésével. (pszichológus, gyógypedagógus, logopédus)

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Értékközpontú közösségi nevelés

A szabad játékot az óvodás gyermek elsődleges tevékenységi formájának tekintjük. Biztosítjuk, hogy kipróbálja, gyakorolja, kiélje és feldolgozza az életben előforduló helyzeteket, az őt ért élményeket.

- Nagy hangsúlyt helyezünk az egészséges testi-és szellemi képességekkel rendelkező személyiség alakítására, szükségleteik kielégítésére a 3-6-7 éves korú gyermekek körében, valamint a gyermekek érzelmére, értelmére ható tevékenységek és élmények biztosítására.
- A gyermekeinknek joga van ahhoz, hogy megismerjék nemzetünk hagyományait, ezekből pozitív élményeket szerezzenek és hiteles mintát kapjanak. Törekszünk a humanista magatartás szokásainak kialakítására.
- A multikulturális, interkulturális nevelés, a befogadó (inkluzív) pedagógia megvalósítása intézményünkben természetes szemlélet.
- Nagy hangsúlyt fektetünk az anyanyelvi-kommunikáció folyamat elősegítésére, mert nem közömbös számunkra, milyen lesz felnövekvő nemzedékünk beszédkultúrája, anyanyelvi műveltsége. A nevelés komplex feladatainak megvalósítása érdekében óvodai nevelésünk teljes folyamatát áthatja az anyanyelvi nevelés, nevelőmunkánkban kiemelt jelentősége van, mert a nevelés eszközeinek és a gyermeki tevékenység rendszernek is a tartalmát képezi.
- Szükség esetén feltárjuk, felhívjuk a szülők figyelmét a gyermekük fejlődésének elősegítése érdekében a további lépésekre. Személyes adottságának, állapotának megfelelő pedagógiai szakszolgáltatás intézményéhez irányítjuk.
- Tudatosan kívánjuk beépíteni a fenntartható fejlődés érdekében a nevelési feladatok közé a környezeti kultúra nevelést, ami magában foglalja a környezettudatos magatartás megalapozását, kialakítását, az élő természet óvását, tiszteletét, valamint szűkebb értelemben a környezet- és a természet védelmét.
- Fontosnak tartjuk a nevelés közösségformáló erejét, hiszen ezen keresztül formáljuk a közösséghez való értelmi, érzelmi viszonyulást és azokat a tevékenységeket, amelyekben ez kifejeződik.
- Kiemelten kezeljük a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek személyiségfejlődését segítő, támogató, pedagógiai ráhatással és a szülőkkel együttműködve. Pedagógiai intézkedéseinket a gyermeki személyiséghez igazítjuk, melyben elsődleges a gyermek szükségleteinek kielégítése. Intervenciós (beavatkozási) stratégia meghatározója az egyéni bánásmód és differenciált fejlesztés alkalmazása, mint a gyermeki személyiség fejlődés nyomon követése.
- A stabil szokás- és szabályrendszer kialakítása következetes és kiszámítható visszajelzést, konkrét konfliktus megelőzési, megoldási technikákat tervezünk (pl.: a negatív viszonyulások gyökerének megértése, ezek megváltoztatása: félelem, harag, irigység, agresszió, vélt vagy valós sérelmek).
- A gyermekek megnyilvánulásaira folyamatosan figyelünk, tudatosítva a helyes magatartást, cselekedetet. Nyílt és egyértelmű kommunikációval az eltérő szempontok egyeztetésével mintát adunk a konfliktusok elkerülésére. A konfliktusok feloldására használjuk például a mese, báb, dramatizálás nyújtotta lehetőségeket. Fel kell ismernünk a csoporton belüli konfliktusokat, helyesen kell értelmezni és hatékonyan kell kezelni. Konfliktushelyzetben a gyermekeket a konfliktusok kompromisszumos megoldására ösztönözzük. Megoldásukra a konfliktus igazi okának feltárását, egymás meghallgatását, saját álláspontok kifejtését, megfelelő megoldásokat tűzünk ki célul.

Az óvodapedagógus feladata

- Olyan szeretetteljes, családi légkör megteremtése, ahol közös élményeken alapuló, közös tevékenységek során pozitív érzelmi kapcsolat jön létre gyermek-gyermek, felnőtt-gyermek között a beszoktatástól óvodáskor végére.
- A másság elfogadására nevelés.
- Olyan feltételek teremtése, melyben alkalom nyílik a pozitív értékrend, helyes viselkedés alakulására.
- Olyan érzelmi- társas képességekkel rendelkező egyéniségek nevelése, akik képesek az őket körülvevő világhoz pozitív érzelmi beállítódással viszonyulni. Ismerik a viselkedési és udvariassági szabályokat, tudnak kooperálni.
- Érzelmi biztonság kialakítására törekszünk az óvodába lépés kezdetétől,
- Közös élmények kapcsán fejlesztjük az erkölcsi tulajdonságokat, az akaratot, az önállóságot, az önfegyelmet, a kitartást, a feladattudatot, szabálytudatot.
- Arra neveljük a gyermekeket, hogy elfogadják, megértsék, hogy az emberek különböznek egymástól. Társaik és a felnőttek megbecsülésére, egymás munkáinak megóvására, megértésre, toleranciára, mások véleményének, gondolatainak meghallgatására, tiszteletben tartására, és a különbözőségek elfogadására neveljük őket.
- A közösségi érzés és magatartás formálása az együvé tartozás érzésének erősítése, közös értékrend, viselkedési kultúra kialakítása minden csoportban feladatunk.
- A magyarság, a magyar nép kultúrájával, és hagyományával ismerkedünk.
- A szülőföldhöz való kötődés, a hazaszeretet megalapozása érdekében, a szűkebb tágabb környezetünk megismerésére sétákat, kirándulásokat szervezünk, melyek alkalmával rácsodálkozunk a természet szépségeire, megtapasztalják mi hasznos-káros, jó- rossz.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára biztosítjuk az egyéni érésüknek és fejlődésüknek megfelelő szakmai, pedagógiai segítséget a speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel együttműködve.
- Az integrált nevelésből adódóan mintát adunk a különbözőség elfogadására, tolerálására, a segítségre szorulóknak támogatására.
- A kiemelkedően tehetséges gyermekeknek lehetőséget biztosítunk a képességeiknek megfelelő fejlődésre és speciális képességeik érvényesítésére.
- Az érzelmi nevelés és a szocializáció során empátiás képességeinkre alapozva a gyermek pillanatnyi lelki állapotának, igényének megfelelő harmonikus alaphangulat biztosítása.
- A szeretet és kötődés képességének fejlesztése
- A gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.
- Tolerancia kialakítása önmaga és a környezet iránt, **önkifejező, önértékesítő** törekvések támogatása, önkontroll, érzelmi szabályozásának fejlesztése

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

- a közös tevékenységekben aktívan vesznek részt, elfogadják az adott tevékenység által megkívánt magatartási formákat
- erkölcsi értékrendszerük (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) megalapozódik
- számon tartják a csoportjukba járó gyermekeket, érdeklődnek irántuk, örömmel fogadják, amikor hiányzás után megérkezik
- rövid ideig képesek nyugodtan ülni, figyelmesen meghallgatni a felnőttek, gyermekek közléseit
- önállóan végrehajtják az útmutatásnak megfelelően a feladatokat
- tisztelettel viselkednek az óvoda dolgozóival és a csoportba érkező felnőttekkel, gyermekekkel szemben
- örülnek a közösen elért sikereknek, érdeklődnek a közös tevékenységek iránt, valamint jól tájékozódnak a közösségben
- elfogadják az alá-fölé –mellérendelési viszonyokat, a feladat elvégzése érdekében
- önálló véleményalkotásra is vállalkoznak, döntenek, ismert helyzetekben
- a helyzetek, feladatok megoldásában hatékonyak /kompetensnek / érzik, észlelik magukat
- szavak nélkül is értik környezetük jelzéseit, érzéseit
- megismerik és gyakorolják a társas együttélés, önérvényesítés alapvető szabályait - a csoport „Illemtárában” meghatározott udvariassági szokásokat igyekeznek betartani (köszönés, figyelmesség, előzékenység, vendég köszöntése, kérdés, megköszönés módja).
- késleltetni tudják szükségleteik kielégítését, megfelelő önfegyelmével rendelkeznek,
- az óvodáskor végére képesek az iskolai élet elfogadására, szociálisan érettek az iskolai életre.

AZ ANYANYELVI, ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA

A felnőtt beszéde minta a gyerekek számára, ezért az óvoda valamennyi dolgozója törekszik a követésre méltó, helyes és szép beszédre, beszélő környezettel, szabálykövetéssel, a javítás elkerülésével az óvodai nevelőtevékenység során, gyermekek kérdéseire, javaslataira mindig érdemi választ adunk.

- Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az óvoda nevelőtevékenység egészében jelen van.
- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd, és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.
- Az óvoda a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Célunk;

- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés.
- A beszéd és kommunikációs kedv kialakítása, fenntartása, ösztönzése, a metakommunikáció fejlesztése.
- Az érthető, kifejező beszéd készségének kialakítása.
- Az óvoda nevelőközösség mintaadó beszédkultúrájának kialakítása.
- A nyelv szépségének, kifejező erejének megismertetésével, helyes nyelvhasználattal a biztonságos önkifejezés megalapozása.
- Nyelvi struktúrákra építő nyelvi nevelés és az önkifejezésre alapozó nevelés szintézisének megvalósítása.
- A gyerekek szókincsének bővítése, nyelvi formák elsajátítása, hogy a beszéd az óvodások környezetével való érintkezésének, önkifejezésének és gondolkodásának legfőbb eszközévé váljon.
- A gyermek-gyermek és a gyermek-felnőtt kapcsolatában gátlások nélkül jelenjen meg az odaillő verbális és nonverbális kommunikáció a tevékenységnek, a szerepnek megfelelő beszéd.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Törekedjen személyes példaadással a kommunikáció különböző formáinak alakítására.
- Fogalomhasználata pontos, a 3-7 éves korosztály fejlettségéhez igazodó legyen.
- Folyamatos, összefüggő, tiszta beszéd, nyelvi kifejezőkészség kialakítása elfogadó légkör megteremtésével törekedjen a bensőséges kapcsolattartásra, a gyermek kommunikációs gátjainak feloldására.
- Tervezzen változatos és érzelmek gazdag kommunikációs helyzeteket az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-gyermek megnyilvánulására, mint pl.: a napirendben rendszeresen visszatérő "beszélgető kör", játéktevékenység, meghitt mesélés, munkatevékenységek, anyanyelvi játékok.
- Segítse a kommunikációs helyzetnek megfelelő hanglejtés, beszédritmus, hangerő, szünettartás, beszédkésztség és a kommunikáció fejlődését.
- Gyarapítsa szókincsüket.
- Kommunikáció eszközeivel fejlessze: a gyermekek rövid és hosszú távú verbális és vizuális emlékezetét, kreatív gondolkodását (önállóan, csoportban, feladatok megoldása közben), kooperatív kommunikációs készségét a csoportmunkák alkalmával.
- Személyes példaadással színes, érzelmeket kifejező beszédre ösztönözze őket.
- Erősítse a gyermek szerepvállalási és fantáziára épülő szövegalkotási készségét.
- Kísérje figyelemmel a gyermek kialakulóban lévő egyéni beszéd sajátosságait, szükség esetén időben szakemberhez irányítja őt - együttműködik a logopédussal, beszédfejlesztő pedagógussal.
- Törekedjen szülői szemléletformálásra: emelje ki a közös beszélgetések érzelmi fejlődést erősítő hatását,
- Fejlessze a gyermekek érzelmi intelligenciáját nonverbális kommunikáció eszközeivel, (mimikai és egyéb mozgásokkal)

- Formálja a kommunikációjukat az illemszabályok alkalmazása során.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

- Érthetően, folyamatosan kommunikálnak, beszélnek, értik és használják a metakommunikációs jeleket.
- Gondolataikat, érzelmeiket mások számára érthető formában, életkoruknak megfelelő tempóban és hangsúllyal tudják kifejezni.
- Minden szófajt használnak, különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkotnak.
- Tisztán ejtik a magán- és mássalhangzókat / lehetségesek a fogváltással összefüggő egyéni eltérések /
- Beszédfegyelmeük kialakult, nyugodtan, figyelmesen végighallgatják és megértik a felnőtteket és társaikat.
- Bátran és szívesen kommunikálnak a társaikkal és a felnőttekkel.

Értelmi képességek fejlesztése

Cél:

A gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, célirányos bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, olyan módon, hogy ezek által fejlődjenek a megismerő /kognitív/ képességei

- egyre pontosabb, valósághű észlelés,
- figyelem összpontosításra valló képesség,
- valósághoz közelítő képzeleti működés,
- reproductív emlékezet,
- problémamegoldó, kreatív gondolkodás,
- alakuló fogalmi gondolkodás
- alkotóképesség.

Az értelmi nevelés feladatai: a spontán és tervezetten szerzett tapasztalatokat, ismereteket rendszerezni, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben gyakorolni. Az értelmi képességek / érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás / fejlesztése.

Az óvodapedagógus feladatai

- Sokoldalú tapasztalatszerzési lehetőség biztosítása a megismerési folyamatokban.
- Az értelem fejlesztésében az óvónő a gyerekek aktuális egyéni fejlettségi szintjét tekintse alapnak, fejlődését ennek megfelelően támogassa a következő szintet megcélzó eszközök, problémák inger gazdag környezet kialakításával.
- Folyamatosan biztosítsa az egyes gyerekek számára a továbblépés lehetőségét minden területen, érdeklődésének megfelelően.
- *A megismerési folyamatban* a gyermeki érzékelés, észlelés szintjeit, szintetizáló, integráló módszerekkel vigye tovább a gyermeki gondolkodás (általános tájékozottság, kreativitás, képzelet fejlődésének) irányába.
- **A gondolkodás és beszédfejlődés** összhangjának kialakítása. Beszélgető helyzetek teremtése, türelmes meghallgatás, az összefüggések nyelvi kifejezésének segítése

folyamatosan aktuális feladat. A gyerekek beszédkedvének, az életkorra oly jellemző kérdező kíváncsiságának fenntartása, kielégítése szintén a napi pedagógiai feladatok része.

- Az értelmi képességek fejlesztésének legfontosabb kiindulópontja az *optimális feltételrendszer* biztosítása.

Ezek a következők:

- derűs légkör
- változatos tevékenységekhez alkalmas hely
- megfelelő, gondolkodásra serkentő eszköztár
- játékos cselekvésbe ágyazott tapasztalatszerzés.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Megnő a megőrzés időtartama: a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés.
- Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés mellett, megjelenik a szándékos bevésés és felidézés.
- Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme.
- A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van,
- Életkoruknak megfelelően kialakul a pontos érzékelés, észlelés, képesek vizuális, auditív differenciálásra.
- Kialakult testsémával rendelkeznek, a térben biztosan mozognak, térbeli viszonyokat képesek felismerni és megnevezni.
- Gondolkodásukra a problémamegoldásra törekvés és kreativitás a jellemző.

AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Az óvoda bemutatása:

Kótaj község óvodája a település központjában a főút vonal mentén helyezkedik el, könnyen megközelíthető és fellelhető. 1975-ben épült az I. szárny, melyet belső átalakítással a 90-es év elején alakítottunk át a jelenlegi állapotára.

Az épület 2006-ban került felújításra. 2024. szeptembertől 6 csoportszobában folyik a nevelőmunka.

Személyi feltételek

Az óvoda személyi dolgozói állománya 24 fő:

- 1 fő igazgató
- 12 fő óvodapedagógus
- 2 fő pedagógiai asszisztens
- 6 fő dajka
- 1 fő óvodatitkár
- 1 fő mosónő
- 1 fő fűtő-karbantartó

Minden csoportban 2 fő óvodapedagógus és 1 fő dajka látja el a feladatokat 12 órás nyitvatartási időben, rugalmas munkakezdéssel.

Támaszkodunk a pedagógiai munkát segítő munkájára, akik óvodai nevelésünk eredményességét segítik.

A még hatékonyabb és eredményesebb személyiségfejlesztés érdekében, 1 fő utazó logopédus végzi a gyermekeink fejlesztését, mivel egyre nő a nyelvi hátrányokkal küzdő és fejlesztésre szoruló gyermekek száma.

Hetente egyszer jön intézményünkbe szociális segítő, aki a Gyermekjóléti Központ alkalmazásában áll. Feladata a szociálisan rászoruló gyermekek, családok, szülők és pedagógusaink munkájának segítése.

Tárgyi feltételek

Korszerű, tágas, világos csoportszobák és kiegészítő helyiségek állnak a gyermekek elhelyezésére.

A gyerekek óvodai környezetének kialakításában otthonosságra, a barátságosságra törekszünk ezzel is ösztönözve a gyerekek játékkedvét, ennek kialakításában a gyermekek az igényeik és tevékenységeik alapján aktívan részt vesznek.

A bútorzat megfelelő, kielégíti a gyermekek igényeit. A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel helyezzük el.

Óvodánk egyidejűleg biztosít megfelelő munkakörnyezetet az intézmény munkatársainak és teremt lehetőséget a szülők fogadására.

Intézményünkben befejező konyha működik.

Az épülethez nagy udvar tartozik, melyen igen szép esztétikus, cserjés, bokros, fás, füves területek állnak a gyermekek rendelkezésére.

Olyan mozgásfejlesztő játékok, tornaszerek vannak elhelyezve, amelyek a tartalmas játékra, mozgásra adnak lehetőséget és biztosítják a gyermekek jó közérzetét.

Ezek a játékok ügyességet és a sokoldalú mozgásfejlesztést szolgálják. Minden csoportnak fedett homokozója, csúszdája, állatfigurás rugós játéka, valamint hintája is van. A külön udvarrész nem zárja ki az átjárhatóságot a csoportok között.

Tárgyi eszközeinket tekintve az alapvetőkkel rendelkezünk, de ezek folyamatosan pótlásra, karbantartásra szorulnak. A takarékoság szem előtt tartásával a fejlesztés is megvalósul. Szemléltető készletek, könyvek, játékok, egészséges életmódhoz kapcsolódó eszközök beszerzését folyamatosan bővítjük, fejlesztjük. /eszközjegyzék a mellékletben. /

Óvodánk épülete és udvara jól szolgálják a gyermekek biztonságos óvodai életét.

Az óvodai élet megszervezése

Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Csoportjaink vegyes életkorúak. A folyamatos életszervezés jellemző.

Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.

A csoportok kialakítását a helyi sajátosságok, szokások és a szülői igények befolyásolhatják, és alakíthatják. Így a valós igények megfogalmazása alapján vegyes életkorú csoportok kialakításával történik a szervezés.

Az utánpótlás, a mintakövetés nagy szerepet tölt be. Így eredményesebb és felgyorsultabb az önállóság fejlődése is.

Megtanulnak alkalmazkodni, viselkedni. Egymás képességeit is nagyobb természetességgel tudják elfogadni, mivel nem határolódnak el élesen a korbeli különbségek.

A vegyes csoportban a gyermekek közötti együttműködés kialakítása folyamatos feladat. Érezze minden gyerek azt, hogy jogai és kötelességei vannak.

A védő-óvó szeretet jellemesse a csoportokat.

Nevelő-oktató munkánkat napi 12 órás nyitvatartási időben végezzük, az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja. Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

Szervezeti és időkeretek:

A nevelés céltudatos megtervezése során alakítjuk ki a gyermekek óvodai életrendjét, időbeosztását. A heti rend és a napirend az a keret, ami biztosítja a gyermek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott óvodai környezet megteremtését.

Napirend ,hetirend

Napirendünket egész év folyamatát figyelembe véve kétféle bontásban végezzük.

Szeptember 01.-től május 31-ig.

Június 01-től augusztus 31-ig /nyári időszak /.

A napirendre a folyamatos életszervezés és rugalmasság a jellemző. A tevékenységek szervezése a csoport adottságaitól, életkori fejlettségétől függ, figyelembe véve a helyi szokásokat, igényeket.

Általános napirendünk	
Időpont	Tevékenység
6 ⁰⁰ -9 ³⁰	Folyamatos játéktevékenység, egyéni és mikro csoportos tevékenységek, folyamatos tízórai
9 ³⁰ -10 ³⁰	Játékba integrált tanulási tevékenységek, ezen belül napi 45 perces időtartamban, tanköteles kor előtt állók és a tanköteles korban lévő gyermekek a feladatokhoz igazodva és figyelembe véve a gyermekek egyéni képességeit, iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységekben vesznek részt. Az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységekben részt vevő gyermekek számára napi 45 percben szervezzük a foglalkozásokat.
10 ³⁰ -12 ⁰⁰	Udvari vagy csoportszobai játék, mindennapos mozgás, élményszerző séta
12 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	Ebéd, gondozási feladatok
13 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	Pihenés
15 ⁰⁰ -15 ³⁰	Ébredés, gondozási tevékenységek, csoportszoba rendezés
15 ³⁰ -18 ⁰⁰	Uzsonna, játék a szabadban, vagy a csoportszobában

A napirendünk megszervezésénél:

- a folyamatosság
- a rugalmasság

- az egészséges életmódra nevelés
- az életkori sajátosságok
- az évszaki változások figyelembevétele az elsődleges szempont, amely azt jelenti, hogy gyermekeinknek egész nap folyamán az étkezési, gondozási tevékenységeket beépítve a lehető leghosszabb ideig zavartalanul biztosítva legyen az önfeledt játéktevékenység, szabad mozgás a levegőn.

A napirend szervezésekor feltétlen helyet kap:

A mindennapos mese.

- A játékba integrált tanulási tevékenységek, 2x 15-30 perc vagy 1x 45-60perc
- Élményszerző séta.
- A mindennapos mozgás, 1x10-15 perc.
- Délutáni pihenés 2-2,5 óra.

A napirenden belül a gyermekek gondozásával kapcsolatos teendők / étkezés, tisztálkodás/, beilleszthetők az egész napos tevékenységbe, aminek kiemelt szerepe van.

Az óvodai nevelés tervezését, a gyermek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését, kötelező dokumentumok, és az óvodapedagógus által készített feljegyzések szolgálják.

Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg, a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében megszervezve, az óvodapedagógus jelenlétében és közreműködésével.

Reggel, különösen tavasszal és nyáron, a szabadlevegőn való tartózkodás természetes része a gyermek napi életének. A hűvösebb időben is szükséges a szabadlevegőn való tartózkodás, csupán az időtartamát csökkentjük.

JÁTÉKBA INTEGRÁLT TANULÁSI TEVÉKENYSÉGEK SZERVEZÉSE

3-4 évesek	Október 01.-től - május 31-ig
4-5 -6évesek	Október 01.-től - május 31-ig
a tanköteles kor előtt állók, a tanköteles korban lévő gyermekek iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységekben	Szeptember 15.-től - május 31-ig

Megjegyzés:

A nagycsoportosok számára a játékoskeretet megőrizve intenzív fejlesztés, melyek által minden gyermek eljut az iskolakezdéshez szükséges értelmi, lelki, szociális és testi fejlettséghez.

A hitoktatás biztosítása a törvényi szabályoknak megfelelően történik: Nkt.35.§ (2)(4) bekezdése, 35/B§ (2) bekezdése alapján

Tevékenységek, foglalkozások:

- verselés-mesélés
- ének, zene, énekes játék gyermektánc
- rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
- külső világ tevékeny megismerése
- mozgás

Nyári hónapokban nincs kötetlen, sem kötött foglalkozás. Ez időtartamot a játékra élmény és tapasztalatszerző tevékenységekre, sétára fordítjuk.

A nevelési év elején a napirend másként alakul, mint a beszoktatási idő elmúltával. Szeptemberben a beszoktatás idején figyelünk arra, minél lazább, rugalmasabb legyen a napi rend, alkalmazkodva az új gyermekekhez.

Biztosítsunk elegendő időt, hogy a gyermek megismerje, megtanulja, elfogadja az óvodai szokásokat, illeszkedjen be az óvodai környezetbe. Jusson elegendő idő a gyermeki tevékenységek, kezdeményezések, élménybeszámolók meghallgatására.

Az óvónői szabadság, a napi és heti rend rugalmas szervezése, a helyzethez való alkalmazkodás elősegíti, hogy a gyermek életének észrevétlen szabályozója legyen.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Gyermek fejlődésének nyomon követése.
- Dokumentumok előkészítésében való részvétel.
- Heti rend és napirend összeállítása.
- Nevelőmunka tervezése.
- Nevelőmunka folyamatos értékelése.
- Ütemterv készítése / foglalkozási anyag / éves, havi, heti lebontásban.
- Szintfelmérés nevelési év kezdetekor mindhárom korcsoportban, év végén értékelés.
- DIFER mérés a nagycsoportosok részére (november – május).
- Gyermekek egyéni fejlődését figyelemmel kísérő naplók vezetése.

Fejlesztő program: egyéni fejlesztési terv készítése, értékelése, 3H-s gyermekek részére.

A program ellenőrzése, beválás vizsgálata, továbbképzési terv végrehajtása.

- Nevelőtestületi értekezleteken kiemelt feladatok végrehajtásának értékelése.
- Óvónői beszámolók által éves értékelések.
- Partneri elégedettség vizsgálata.
- Tapasztalatok, vélemények, javaslatok összegzése.
- Törvényből adódó feladatok megvalósításának eredménye.
- Továbbképzési tervnek megfelelő végrehajtás, / 5 évenkénti ciklus/.
- Esélyegyenlőségi terv megvalósításának értékelése.
- A program korrekciós vizsgálata.

AZ ÓVODA KÜLSŐ KAPCSOLATAI

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés.

Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukba foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket intézményünk, illetve a családok teremtenek meg. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, így nyújt segítséget számukra.

KAPCSOLATTARTÁS A SZÜLŐKKEL

Az óvodának elsődleges és legfontosabb kapcsolata a szülőkkel van. Napi szinten a csoportban dolgozó pedagógusok találkoznak velük. A szülők az igazgatóval előre egyeztetett időpontban vagy e-mailben vehetik fel a kapcsolatot. Az óvoda és a családok által közösen szervezett programok és ünnepek családi légkört teremtenek, ahol a felnőttek és a gyermekek együtt végzett tevékenységei is hozzájárulnak az örömteli érzelmek kifejezéséhez.

KAPCSOLATTARTÁS MÁS INTÉZMÉNYEKSEL

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsőde, egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálat, gyermekotthon, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények), és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében.

- A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatainkhoz és a szükségleteinkhez.
- A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában óvodánk nyitott és kezdeményező.

KAPCSOLATTARTÁS A NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZATOKKAL, SZERVEZETEKSEL

Óvodánk kapcsolatot tart a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal. Kölcsönösen részt veszünk egymás rendezvényein, segítséget nyújtunk egymás munkájában.

KAPCSOLATTARTÁS KÜLHONI MAGYAR ÓVODÁVAL

A Kárpát-medence magyarság nemzethez tartozásának erősítése és a magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében óvodánk együttműködési megállapodást kötött Románia, Bihar megye, Székelyhídi Szitakötő Napközis Óvodával és szakmai kapcsolatot tart fenn.

A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK EGYÉNI FEJLESZTÉSE, FEJLŐDÉSÉNEK SEGÍTÉSE

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki :

- *sajátos nevelési igényű*
- *beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő,*
- *kiemelten tehetséges*
- *a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű*
- *tartós gyógykezelés alatt álló*

Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, fejlesztés

Sajátos nevelési igényű gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos,

autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd,

Óvodánk a 2025/2026. nevelési évtől a sajátos nevelési igényű gyermekek közül ellátja a beszéd fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral (kifutó) és az egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekeket. Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik.

A nevelés hatására a sajátos nevelési igényű kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés.

A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.

A sajátos nevelési igény kifejezi

- a gyermek életkori sajátosságainak a fogyatékos, az egyéb pszichés fejlődési zavar által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- a képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, eltérő ütemű fejleszthetőségét.

Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység olyan teammunkában kialakított és szervezett nevelési folyamatban valósul meg, mely az egyes gyermekek vagy gyermekcsoport igényeitől függő eljárások (időkeret, eszközök, módszerek, terápiák) alkalmazását teszi szükségessé.

A sajátos nevelési igény a szokásosnál nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, kiegészítő fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

A gyermekek rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének

A gyermekek rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének az alapja a szakértői bizottság szakértői véleménye.

Az óvodai nevelőmunka során figyelemmel kell lenni arra, hogy:

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti;
- a gyermek iránti elvárás fogyatékos, egyéb pszichés fejlődési zavarának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg;
- terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékos, személyiségjegyei befolyásolják.

Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek sajátos nevelési igényének megfelelő szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus, konduktorpszichológus, orvos együttműködése szükséges.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

- A sajátos nevelési igény típusa, súlyossága.
- A sajátos nevelési igény kialakulásának, diagnosztizálásának és a speciális ellátás megkezdésének ideje.
- korai fejlesztésben és gondozásban részesült gyermek esetében a korai időszak fejlődésmenete.

A gyermek

- életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei,
- képességei, kialakult készségei,
- kognitív funkciói, meglévő ismeretei,
- családi háttere.

A fejlesztés magába foglalja a sajátos nevelési igény típusának megfelelően a vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek és az értelmi képességek fejlesztését. A nevelési programot egyéni fejlesztési terv is kiegészíti.

A szükséges gyógypedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű gyermek számára

- A sérülésspecifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása;
- az egyéni szükségletekhez igazodó környezet, speciális bútorok biztosítása;
- az egyéni szükségletekhez igazodóan speciális segédeszközök használata; a segédeszközök elfogadtatása, azok következetes használatára és megóvására nevelés;
- a kompenzációs lehetőségek körének bővítése a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével;
- annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes;
- rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának megvalósulásához;
- az óvoda pedagógusai, pedagógiai munkát segítő alkalmazottai és a szülők megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására, együttműködés a sajátos nevelési igényű gyermek családjával.

A többségi óvodákban megvalósuló – integrált – nevelés

A sajátos nevelési igényű gyermek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését elősegítheti a többi gyermekkel részben vagy egészben együtt történő integrált nevelése.

Az integrált nevelésben résztvevő óvoda feladata:

- pedagógiai programjának kiegészítéskor és a speciális tevékenységek megvalósításakor figyelembe vegye a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének igényeit,

- külön gondot fordít arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez,
- a befogadó intézmény igazgatója támogatja a pedagógusok részvételét az óvodai integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.

Az adott gyermek fejlesztési stratégiájának kialakítását a gyermek sajátos nevelési igényének típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező, az integrált fejlesztésben lehetőleg tapasztalatokkal rendelkező gyógypedagógus, konduktor segíti.

Közreműködik:

- a gyermeket fejlesztő óvodapedagógusok felkészítésében,
- a fogadó óvoda sajátos teendői ellátásának tervezésében és folyamatos tanácsadásában,
- a szülők és az óvoda együttműködésének figyelemmel kísérése.

Az integráltan nevelt gyermek számára biztosítani kell mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői bizottság javaslatot tesz.

A gyermekek fejlesztésének sikerkritériuma

- a gyermekek beilleszkedése,
- az önmagához mért fejlődése .

Ezek megvalósulásához a következők járulnak hozzá:

- az együttnevelés megvalósításában érvényesül a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet
- a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása.
- a „sérülésspecifikussághoz” igazított módszerek, módszerkombinációk megválasztása,
- A gyermekek integrált nevelésében, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség)
- az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező óvodapedagógus.

Az együttneveléshez szükséges óvodapedagógusi kompetenciák:

- szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít,
- individuális módszereket, technikákat alkalmaz,
- a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti a tevékenységekbe,
- szükség esetén eljárásait megváltoztatja,
- az adott szükséglethez igazodó módszereket megválasztja,
- egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres,
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez,
- együttműködik a különböző szakemberekkel,
- a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A gyermek fogyatékoságának, egyéb pszichés fejlődési zavarának típusához igazodó szakképesítéssel rendelkező szakirányú végzettségű gyógypedagógus az együttműködés során:

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését,
- figyelemmel kíséri a gyermek haladását,
- javaslatot tesz gyógypedagógia-specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására,
- az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra,
- a gyermek igényeihez igazodó környezet kialakítására,
- segítséget nyújt a szükséges speciális (segéd)eszközök kiválasztásában,
- tájékoztat a beszerzés lehetőségéről,
- együttműködik az óvodapedagógusokkal,
- figyelembe veszi a gyermekkel foglalkozó óvodapedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait,
- segít a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolásában,
- kapcsolatot tart a szülővel a rehabilitáció sikerességét szolgáló ismeretek átadásával,
- részt vesz a befogadó közösség felkészítésében,
- részt vesz az óvodai és tevékenységek adaptációjában

Beszéd fogyatékos gyermek: nyelvfejlődési és beszédzavarok óvodáskorban fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során

Beszéd fogyatékos az a gyermek, akit a szakértői bizottság a komplex vizsgálata alapján annak minősít. A gyermek életkorától eltérően az anyanyelv elsajátítási folyamata akadályozott a receptív vagy expresszív beszéd/nyelvi képességrendszer szerveződésének fejlődési eredetű vagy szerzett zavara miatt.

A beszéd fogyatékos gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája (expresszív diszfázia, receptív diszfázia, kevert típusú diszfázia, a folyamatos beszéd zavarai, logofóbia, centrális eredetű szerzett beszédzavarok, orrhangzós beszéd), illetve a beszédproblémákhoz társuló megismerési nehézségek és viselkedés zavarok miatt eltérően fejlődik.

A nyelvfejlődési és beszédzavarok az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjében a beszédértés és észlelés nehézségében, kifejezőkészség nehézségében (szegényes szókincs, grammatikai fejletlenség), a beszéd szerveződés nehézségében (mondatalkotási készség nehézsége, összefüggő beszéd kialakulatlansága), a beszéd szervi működés gyengeségében, a beszédhangok tiszta ejtésének hiányában, az írott nyelv elsajátításának nehézségeit előjelző kognitív képességszavarban (fonológiai tudatosság, taktilis, vizuális észlelés, verbális emlékezet zavarai), a verbális tanulás lassú fejlődésében nyilvánulhatnak meg.

A beszéd- és nyelvi problémák súlyos zavara mellé társulhatnak részképességzavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia veszélyeztetettség) és magatartás problémák, amelyek nehezítik a gyermek beilleszkedését.

A beszéd fogyatékos gyermek fejlesztés:

- középpontban az anyanyelvi nevelést áll,
- aktív nyelvhasználatot segítő, speciális terápiákat alkalmazó fejlesztési környezetben valósulhat meg a gyermek komplex állapotfelmérése alapján,
- az egyéni képességeihez igazodó intenzív fejlesztőmunka az ismeretszerzést sokoldalú tapasztalatszerzést biztosító módon, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel valósuljon meg.

Az óvodai nevelés, fejlesztés kiemelt feladata:

- az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása,
- az értelmi fejlesztés, a mozgás és észlelési funkciók, a vizuomotoros koordinációs készség javítása,
- az érzelmi élet fejlesztése egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában.

A speciális nevelés keretében biztosított fejlesztés segíti az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szint elérését.

A gyermek fejlődéséről a szülőket folyamatosan tájékoztatni kell, a gyermek fejlesztése a szülőkkel való együttműködés keretében, egyéni fejlesztési terv alapján valósulhat meg.

Azoknál a beszéd fogyatékos gyermekeknél, akiknél több beszédprobléma együttesen fordul elő, vagy a beszéd fogyatékosághoz a testi érzékszervi- és pszichés fejlődés zavara társul, az eredményes fejlesztés a logopédia és a társuló fogyatékoság módszereinek kombinációjával valósulhat meg.

A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során

A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermeket az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – részképesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi.

Jellemző rájuk:

- az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat,
- aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak.
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.
- a kognitív, az emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése a sikeres beilleszkedést, az iskolába lépésre való felkészülési folyamatot késleltetheti.

Az óvodai nevelés és fejlesztés során kiemelt feladat:

- a szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával,
- A fejlesztés szakmai teamben, és a szülő aktív bevonásával történjen.
- meg kell előzni a teljesítménykudarcokra épülő másodlagos zavarok, az inadaptív viselkedés kialakulását,
- meg kell alapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségeket.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni kell és a fejlesztés további menetét erre alapozva kell meghatározni.

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció a pszichés fejlődési zavar jellegét megállapító, komplex szakértői véleményben foglaltak alapján történik.

Autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek

Autista : az autizmus az idegrendszer fejlődési zavara, mely genetikai tényezők és más környezeti hatások következményeként jön létre. Az autizmus spektrumzavarok lényege a társas viselkedés, a kommunikációs és sajátos gondolkodási képességek minőségi károsodása, a mely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg.

Az autisztikus gyermek jellemzői, tünetei:

- a gondolkodási képességek sajátos hiányosságai
- kommunikáció károsodása
- rugalmatlan viselkedés
- a szervezés- kivitelezés képességének minőségi sérülése
- a társas viselkedési készségek területén tapasztalható sajátos gondolkodás

Mindezek mellett a tünetek egyéb széles körű megjelenési formái tapasztalhatók.

Ennek érdekében :

- fejlesztésünk célja a viselkedési és gondolkodási készségek speciális terápiája : elemi ismeretek, fogalmak, elemi logikai műveletek, szociális kognitív készségek, egyszerű aktivitásformák kialakítása (pl. játék, vagy eszköz használat), általános képességek fejlesztése.
- az elemi készségek kialakítására (szobatisztaság, rágás, evés- ivás, önkiszolgálás, tisztálkodás, öltözködés) törekszünk.
- szociális kapcsolatteremtés elemeinek megtanítása (pozitív megerősítéssel)
- támogatjuk a beszéd, vagy beszéd kialakulásának hiányában alternatív vizuális kommunikációs eszköz használatát
- elősegítjük az elsajátított képességek önálló használatát, illetve másösszefüggésben való használatát

- támogatjuk a meglévő töredékkészségek intenzívebb használatát
- alakítjuk a gyermek egyéni motivációját
- törekszünk a viselkedésproblémák megelőzésére
- törekszünk a meglévő viselkedésproblémákat kezelésére, segítjük az alternatív viselkedések kialakítását
- a szülők kelvaló fokozottabb együttműködésünk
- speciálisan a gyermek szükségleteihez alkalmazkodó módszereket alkalmazunk
- ösztönözzük pedagógusainkat az e témában való önképzésre
- fokozottabban együttműködünk a gyermekeket fejlesztő szakemberekkel

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése során elvárt eredmények, sikerkritériumok:

- A gyermekek beilleszkednek a közösségbe, lehetőségükhöz képest közösség aktív tagjaivá válnak.
- A gyermekek állapotuktól függően eljutnak környezetük segítségével az önállóság általuk elérhető legmagasabb szintjére
- Alkalmazkodóbbakká válnak
- Természetessé válik a másság elfogadása, segítőkész, odaforduló magatartás
- A sérülés specifikus fejlesztés hatására az egyes funkciók hatékonyan fejlődnek.
- Egészséges személyiség fejlődés, reális énkép, reális önértékelés alakul ki a gyermekekben.
- A differenciált fejlesztés következtében induló hátrányaik csökkennek.
- Az egyéni érési ütemnek és képességnek megfelelően alkalmassá válnak az iskolakezdésre.
- Erősödnek pozitív személyiségjegyeik
- Alakul önismeretük, formálódik énképük, fejlődik önbizalmuk, és kudarctűrő képességük

Kiemelten tehetséges gyermek

- „az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség. „/2011. évi CXCV tv/

Cél:

A kiemelkedő képességű, tehetségigéretes gyermekek beazonosítása, képességeinek hatékony kibontakoztatása, ezáltal személyiségük komplex fejlesztése.

Megszerettetni a népi kultúrát, érzékenyebbé, fogékonyabbá tenni gyermekeinket az értékek, hagyományok tiszteletére.

A tehetséggondozásban részt vevő gyermekek készségeit, képességeit fejlesztjük, építünk a gyermekek érdeklődésére, fantáziájára, ezáltal nyitottabbá válnak a tánc, a zene, a közös tevékenység, játék iránt, képessé válnak a felnőttel és a társakkal együttműködni.

A mozgáskultúra és a táncművészet fejlődését elősegítő legfontosabb célunk a gyermekek életkorának megfelelő művészi értékű anyag felhasználásával a gyerekek ritmusérzékének fejlesztése és harmonikus mozgásuk elősegítése.

A tehetséges érdeklődő nagycsoportos jó kézügyességű, alkotószellemű, fantáziadús gyermekek esztétikai érzékének fejlesztése, a kreatív gondolkodásmód kibontakoztatása, a különleges technikák, népi kismesterségekkel való megismerkedés során sikerélményhez juttatás.

Feladat:

Intézményünk, mint AKKREDITÁLT KIVÁLÓ TEHETSÉGPONT kiemelt feladatának tekinti a tehetségígéretes gyermekek felismerését, beazonosítását és felkarolását, tehetségének kibontakoztatását két képességterületen:

- térbeli-vizuális tehetségterület, „Apró kezek” tehetségműhelyben /képalkotással, plasztikai munkával, kézimunkákkal foglalkozó, terek komponálásával foglalkozó műhelyek-népi kismesterségek, barkácsolás stb./
- Testi-kinesztetikus tehetségterület „Táncos lábak” tehetségműhelyben, /népi játékok, dalos játékok, táncázás-táncos lehetőségek, megismerése, elsajátítása, énekes-ritmusos hangszeres zenei képességfejlesztő műhely. /
- Robotika tehetségterület tehetségműhelyben a bee-bottal dolgozva nem csak digitális és kognitív kompetenciákra fókuszálunk, hanem társas és érzelmi intelligenciát, illetve a kommunikatív képességeket is erősítjük.

A tehetségműhelyeket vezető óvodapedagógusok megfelelő képesítéssel rendelkeznek. A tehetségműhelyek sikeres és megfelelő koordinálásához az óvodapedagógusok tanfolyamokon, továbbképzéseken vesznek részt. Jellemző ránk a továbbképzés, önképzés, szaktudásunk megújulása.

- Nyitott, támogató attitűd biztosítása;
- A gyermek motivációjának, kíváncsiságának, kreativitásának ösztönzése, megismerési, alkotási szükségleteinek kielégítése;
- Gazdag tevékenységbázis, sokoldalú tevékenységi lehetőség biztosítása;
- A tehetségígéret gyermekek rendszeres egyéni, differenciált fejlesztése;
- A gyermekek erős és gyenge képességeinek komplex fejlesztése;
- Egyéni fejlesztési terv készítése, a fejlődés dokumentálása: a foglalkozásokról a műhelyvezető két pedagógus éves fejlesztési tervet készít, a tehetségcsírák szüleit szülői értekezleten tájékoztatják az éves tervükről, programjainkról, a műhelymunkákról.
- Szülők bevonása a tehetségígéretesek fejlesztő tevékenységébe: a műhelyekbe beválogatott gyermekek szülei beleegyező nyilatkozattal járulnak hozzá, hogy gyermekük részt vehessen a foglalkozásokon. A foglalkozások havonta kétszer valósulnak meg, melyek az egyéni képességekhez igazodó tevékenységtartalmak gazdag színes tehetséggondozó programok.
- Hatásvizsgálatok elvégzése: a foglalkozások végén hatásvizsgálattal kapunk visszajelzést a gyermekek érzelmi állapotáról. A szülők félévkor hatásvizsgálati lapon feltüntetett szempontsoron 1- 5-ig értékelhetik a műhelymunkákkal kapcsolatos elégedettségüket.

- Tehetség-tanácsadás az óvodában: az óvoda és a család fokozott együttműködése a tehetséges gyermek érdekében megbeszélések, szülői értekezletek és nyíltnapok során.
- Tehetségígéretes nyomon követése: tehetségígéretes gyermekekről a nevelési évben félévkor és évvégén jellemzést készítenek a műhelyvezetők.
- Hálózatfejlesztés a tehetségígéretes gondozása érdekében: folyamatos együttműködő kapcsolatot tartunk fent a tehetségpontokkal.
- Beválogatáshoz szükséges mérési dokumentumok elkészítése: a tehetségműhelyekbe olyan 5-6-7 éves gyermekeket választunk be, akik tehetségígéretesek a művészetek terén. A beválogatás a műhelyt vezető két pedagógus által kidolgozott szempontsorok alapján történik. /tehetségazonosítás, beválogatás, hatásvizsgálat/.
- Tehetséggondozói munkaterv elkészítése a nevelési évre: a munkaterv tervezésénél törekszünk a tudatosságra, a gyermekeknek minél több alkalmuk legyen az élményszerű megtapasztalásra, alkotó részvételre, hogy az érzelmi nevelésen keresztül jussanak el a nemzeti értékeink ezen belül a hagyományok megismeréséhez.

A Baptista Pedagógiai Intézet munkájában aktívan veszünk részt gyermekeink és szakmai fejlődésünk érdekében!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.

A GYERMEKEK VÉDELMEÉRŐL és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- A szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik,
- A szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- A gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükség lakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fenti pontokban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek integrált nevelése érdekében:

- Családokkal való kapcsolattartásunkat még szorosabbá, intenzívebbé tesszük
- Elfogadó környezetet biztosítunk a gyermekek számára
- A szükségletekhez igazodó differenciált fejlesztéssel tehetséggondozással alapozzuk meg az iskolakezdéshez szükséges készségek, képességek kialakulását
- Harmonikus, beilleszkedésre képes személyiségformálással könnyítjük meg a társadalmi beilleszkedés folyamatát
- Hátránykompenzáló tevékenységeket szervezünk

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek integrált nevelés során elvárt eredmény:

- A gyermekek beilleszkednek a közösségbe, a közösség aktív tagjaivá válnak
- Természetessé válik a különbözőség elfogadása, segítőkész, odaforduló magatartás jellemző minden gyermekre
- Egészséges személyiség fejlődés, reális énkép, önértékelés
- A differenciált fejlesztés eredményeként induló hátrányaik csökkennek
- Az egyéni érési ütemnek és képességnek megfelelően alkalmassá válnak az iskolakezdésre.

A tartós gyógykezelés alatt álló tanuló

Az a gyermek, akinek egészségügyi ellátása az általános járóbetegszakellátásban vagy az általános fekvőbeteg-szakellátásban részt vevő szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben a harminchat nevelési napot várhatóan meghaladja, és emiatt a tankötelezettségét óvodába járással nem tudja teljesíteni.

Ha a tartós gyógykezelés alatt álló gyermeket a Járási Hivatal az óvodai foglalkozáson való részvétel alól felmentette, az óvoda a szülő részére tanácsadást, konzultációt biztosít, továbbá terápiás vagy más kezelés szükségessége esetén továbbbírányít a pedagógiai szakszolgálathoz vagy más szakellátást biztosító intézményhez.

AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

Óvodai tevékenységformák:

- Játék
- Verselés, mesélés
- Ének, zene, népi játék, tánc
- Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
- A külső világ tevékeny megismerése
- Munka jellegű tevékenységek
- Mindennapos mozgás
- A tevékenységekben megvalósuló tanulás

JÁTÉK

A kisgyermek a környezete és saját belső érzései alapján szerzett tapasztalatait játéka során tükrözi. Ezáltal a játék rendkívül fontos szerepet tölt be, hiszen olyan tevékenység, amely a gyermek személyiségének fejlődését segíti elő és élményeket nyújt.

Az óvodai környezetben prioritást kell adni a szabad játék lehetőségének. A játék fontosságának tükröződnie kell az óvoda napi rendjében, időbeosztásában, valamint a játékos aktivitások szervezésében is.

A játékban alakulnak ki a gyermeknek azok a képességei, tulajdonságai, amelyek lehetővé teszik, hogy fejlődésük magasabb szintjére jussanak el. A játék áthatja a gyermekek minden tevékenységét. A játék által gazdagodnak érzelmeik, bővülnek ismereteik, formálódik személyiségük, felkészülnek a felnőttkori életre.

Cél:

Az örömteli, szabad, elmélyült, önkéntes játék adta lehetőségek kiaknázásával a gyermekek teljes személyiségfejlődésének, kreativitásának és a differenciált képességfejlesztésének megvalósulása.

A játék sajátosságai:

- a játék spontán, a gyermek szabadon választott, minden külső kényszertől mentes tevékenysége
- a játék örömforrás
- a játék céltudatos, aktív tevékenység
- a játék velejárója az utánzás
- a gyerek a játékot komolyan veszi
- a játék önmagáért való
- a játék nem szükségleti kielégülést hoz, hanem feszültségcsökkenést eredményez. Játék során adódik a legtöbb kedvező alkalom aktív szókincsük gyarapítására, beszédkészségük fejlesztésére.

Társas kapcsolataik alakulásának, érzelmi életük gazdagságának is legfontosabb színtere a játék.

Csak az olyan óvónő értheti meg a gyerekek játékát igazán és csak az tudhat megfelelő viselkedést tanúsítani, aki maga is szeret játszani.

Akkor képes átérezni azt az örömet, amit a játék a gyerekeknek nyújthat, ha beleéli magát azok játék helyzetébe.

Bármennyire jó is a felkészültségünk, csak akkor tudunk hatékony pedagógiai munkát kifejtteni a játék kapcsán, ha ismerjük a gyerekek szociális helyzetét, életkörülményeit. Korábbi tapasztalatok mutatják, hogy nagyban megkönnyíti pedagógiai munkánkat, ha tudjuk, hogy a gyerekek magatartásformái, érzelmi reakciói, amit a játék során észlelünk, milyen élményekből, családi helyzetekből, nevelési eljárásokból fakadhatnak.

Ha megnyerjük a szülők bizalmát, lassanként elfogadtatjuk velük nevelési elveinket, és talán arra is tudunk hatni, hogyan játszanak otthon a gyerekekkel.

Megfigyeléseinket jól felhasználhatjuk a differenciált fejlesztésnél. Pedagógiai munkánk előfeltétele, hogy a játékelméletek igazságtartalmait figyelembe vegyük, és nevelői magatartásunkban az alkalmaknak megfelelően érvényesítsük.

A kisgyermek játéka spontán és önkéntes. Belső feszültsége készíti erre, de nagy hatással van rá a szociális környezet, a felnőttek magatartása. Minden játék sajátossága a feszültség csökkenés és az öröm.

A játszó gyermek időnként a feszültség növelését is igényli a játék fokozása érdekében. Ez vezet majdan egyre bonyolultabb játék megoldásokhoz. Minél nehezebben megoldható egy tevékenység, annál magasabb szinten segíti a játszó gyerek készségeinek kialakulását. Ebben nekünk is szerepet kell vállalnunk.

A játék alapvető feltételei

A játékhoz a csoportszoba minden zugát kihasználjuk. Különösen fontos, hogy az életkori körülményeknek megfelelően legyen lehetőség külön, ill. asztalon játszani.

A csoportokban alakuljon ki szokásrend, hogy mit, hol játszanak. A játékok legyenek tartósak, esztétikusak, tisztíthatók, keltsék fel az érdeklődést.

Az életkori sajátosságokkal együtt jár, hogy a gyerekek mindig újabb funkciók gyakorlását igénylik. Az ismétlés később ritmikussá válik, vagy előre meg nem határozott spontán szabály szerint megy végbe.

A foglalkozás kezdete előtt 15-20 perccel segítsük a játékot nyugvópontra juttatni és teremtsünk olyan játékhelyzeteket, amelyekbe a kezdeményezés beleillik. Miután kellően motiváltuk a játék befejezését, igyekezzünk az érdeklődést a foglalkozások anyaga iránt felkelteni.

Játékfajták:

A játékformák, játéktípusok tartalmi alapján:

- funkciós; gyakorló
- szimbolikus szerepjáték
- konstruáló; építő
- szabályjáték

Szociális jellege szerint:

- a gyermekek egyedüli játéka
- gyermek-gyermek közös játéka
- gyermek-felnőtt közös játéka

A kezdeményező személye szerint:

- egy gyermek,
- gyermekcsoport,
- gyermek- felnőtt közös kezdeményezése.

Óvodapedagógusok feladatai:

Testileg, lelkileg egészséges, érdeklődő, érzelmekben gazdag személyiség kialakítása. Ahhoz, hogy gyerek játéka teljes gazdagságában kibontakozhasson, elsősorban az alapfeltételeket kell biztosítani: megfelelő helyet, időt és játékeszközöket. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét.

- Az elmélyült játék kialakításához a minél hosszabb, megszakítás nélküli idő szükséges.
- A kötetlen kezdeményezéseknél vigyáznunk kell arra, hogy a kezdeményezés jellegét továbbra is megtartsa.
- Tudatosan használjuk az aktív szókincs gyarapítására, valamint a gyerekek beszédképességeinek fejlesztésére.
- Versenyjátékokban egészséges versenyszellem kialakítása. A játék tartalmának, formáinak gazdagítása.
- A gyermeki kreativitás fejlesztése, együtt játszás lehetőségének megteremtése.
- Minden gyermek adottságainak maximális fejlesztése.
- A játékban rejlő nevelési lehetőségeket tudatosan használjuk fel.
- Szem előtt tartjuk a gyerekek szociális helyzetéből adódó különbségek csökkentését oly módon, hogy a hátrányos helyzetű ill., a cigánygyerekekkel integráltan foglalkozunk.

Amikor a játékot nevelési eszközként alkalmazzuk, látnunk kell nevelési céljainkat. Célunk, a boldog, vidám, nyugodt légkör biztosítása.

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

- Vegyes életkorú csoportban az életkornak megfelelő játékot válasszon.
- Legyen kreatív, hozzon létre egyszerű modelleket.
- Óvodai, ill. otthoni élményeit legyen képes eljátszani.
- Társai javaslatait, ötleteit fogadja el, tudjon vele azonosulni
- Alkalmazkodjon a megismert szabályjátékhoz és kövesse azokat.
- Az adott játéktevékenységhez válasszon eszközt, ill. alkalmoszerűen készítsen is.
- Társai iránt tápláljon pozitív érzelmeket, alakuljon empátiás készsége.
- Legyenek javaslatai, ötletei az adott játéktevékenységben.

VERSELÉS, MESÉLÉS

A mondókák, dúdoló és versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi stabilitásához és anyanyelvi fejlődéséhez, ezáltal megalapozva a könyvekkel szembeni pozitív érzelmi viszonyt, ami segíti az olvasóvá válás folyamatát. Ezek a kifejezések ritmusukkal és a mozdulatok, valamint szavak

összhangjával érzéki és érzelmi tapasztalatokat kínálnak a gyerekeknek, miközben fejlődik a memóriájuk, képzelőerejük és szókincsük.

Célja:

Maradandó komplex élménynyújtás (esztétikai, erkölcsi, anyanyelvi) az irodalom szeretetének megalapozása, az olvasóvá nevelés folyamatának elindítása, az érzelmi intelligencia fejlesztése.

Feladatai:

- A gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése.
- Átéltető esztétikai élmény nyújtása.
- A fantázia működésének segítése.
- Önkifejezés, önismeret elősegítése
- A gyermek látókörének bővítése, a világ sajátos megismerésének biztosítása.
- A belső képteremtés képességének fejlesztése, amely nélkül lehetetlen az olvasóvá válás.
- Lehetővé tenni az anyanyelv szépségének megismerését.
- A gyerekek közösen átélt élményhez juttatása.
- Derűs, vidám és nyugodt óvodai napok megteremtésének elősegítése.

A belső képek létrehozásának folyamata rendkívül lényeges a gyermekek élményeik feldolgozása szempontjából. A mesélési szokások és rituálék kialakítása támogatja a gyerekeket abban, hogy könnyebben rá tudjanak hangolódni, és befogadják a meséket.

Az óvodában a három–hét éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek, valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van.

Az irodalmi nevelés tartalma:

A mindennapos mesélés, verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. A mese és vers örömforrás és társas élmény, amely a játékhoz hasonlóan nagy belső energiákat mozgósít.

Az irodalmi nevelés hatásának meghatározó tényezői:

- a művek művészi értéke
- a műfaji változatosság
- az irodalmi alkotások témái
- az irodalmi élménynyújtás formája, módja, eszközei

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel-feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

Népköltészeti gyermekversek, mondókák, találós kérdések:

Ezek a kisgyermek számára érdekesek, mivel a hangzás, játék, mozgás együttes élményét adják. Ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével érzéki-érzelmi élményt nyújtanak. Az átélt öröm hozzájárul a megnyugváshoz, a harmónia megteremtéséhez.

Különös helyet foglalnak el az altatók, amelyek monoton dallama, ritmusa, sajátos képei és az álom ígérete, a gyermeknek a felnőtt megnyugtató közelségét, az otthon biztonságát nyújtják.

A találós kérdések a nyelvi hatáson túl a gyermeknek az intellektuális örömszerzés forrásai is egyben. Az intellektuális élmény (ráismerés, „én is tudom”) a pozitív énkép kialakulásának fontos alapja.

Gyermekversek:

A költők által írt gyermekversek sajátos költői látásmódjukkal és eszközeikkel segítik a kisgyereket abban, hogy pozitív érzelmek átélésével és kimondhatóságával kötődjön a valósághoz, és egyben megismerje és felismerje annak formai, tartalmi, érzelmi sokoldalúságát, sokszínűségét.

A nyelv varázsa a hangulat, a dallam, ritmus, játékosság, mozgás, kreatív gondolkodás komplex élményével ajándékozza meg a gyereket.

A mese:

A mesék az óvodáskorú gyermek életében nélkülözhetetlenek, mivel a mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének legfőbb segítője.

Mind a népmesék, mind a gyerekek életkorának megfelelő, jó műmesék jelen vannak mindennapjaikban. A mese hozzájárul a gyerek éntudata, énképe kialakulásához, elősegíti a szocializációt. Segíti feldolgozni mindennapi élményeit, az anyanyelv szépségének közvetítésével érzelmi és logikai kötődést alakít ki a nyelvhez. A mese áttételesen segít megismerni és felismerni a jót és a rosszat, a követendő és elutasítandót. Normákat közvetít, szerepmintákat nyújt.

Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi-népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A műmesék közül csak azokat válasszuk, amelyek hordozzák a mesei sajátosságokat, nem pusztán didaktikusak, hanem betöltik a mese komplex élményadó funkcióját a gyermek számára.

Az elbeszélések, történetek segítenek a sajátos feladatok megoldásában. A klasszikus gyermekírók történetei mellett a modern gyermekirodalmi alkotások, melyek a mai gyermek, mai problémáiról, mai nyelven szólnak meg, alkalmasak erre. Ezek az elbeszélések a gyermekről íródtak gyermekeknek. Bennük konkrét, a valóságban jelenlevő értékek követhetők és ismerhetők fel mesei áttétel nélkül.

A gyermekirodalomban minden téma szerepel, amely a gyermek érzelmi világához, értelmi fejlettségéhez köthető. A gyerekeknek való irodalmi anyag főbb témái lehetnek: a természet, a játék, a játékszerek, napszakok hangulata, a családdal, az állatokkal kapcsolatos emlékek, vágyak, megfigyelések, érzelmek, humor.

A gyermek saját vers és mesealkotása, annak mozgással vagy ábrázolással történő komplex alkalmazása az önkifejezés fontos módja.

Az óvodai irodalmi kezdeményezések sikerét alapvetően meghatározza a „meselégkör” megteremtéséhez szükséges feltételek biztosítása, a mintaértékű óvodapedagógusi

bemutatás- a fejből mesélés kiemelt szerepe, gazdag előadás-technikai tudás, a kötetlenség, a játékoság elvének érvényesülése, a gyermeki motiváció kialakítása és ébrentartása változatos, igényes, esztétikus eszközökkel és formában.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek érzelmi biztonságban érzi magát és a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett, intim állapotban eleven belső képi világot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

Az anyanyelv és a kommunikációs képesség megalapozása:

A nyelvi- kommunikációs képességeknek megkülönböztetett szerepe van a gyermeki személyiségfejlesztésben. A kisgyermek beszédfejlődése és gondolkodásának fejlődése párhuzamosan halad, így az anyanyelv ismeretének, használatának szintje meghatározza a tanulási képességet, az értelmi képességek fejlődését és a különféle közösségekbe való beilleszkedését.

Az anyanyelv és a kommunikáció alakítása az óvodai élet minden területén megvalósul, ahol a gyermek megért másokat és megérteti önmagát.

Az egyéni fejlődési tempót és az egyéni sajátosságokat ezen a területen is maximálisan figyelembe kell venni.

A beszédértés és a beszédprodukció fejlesztésére egyaránt hangsúlyt fektetünk az élményalapú beszélgetésekkel, a különböző tevékenységekbe épített és önállóan szervezett anyanyelv játékokkal, valamint a pedagógusok mintaadásával.

A beszédprodukció tartalmi és formai oldalát is fejlesztjük:

- tartalmi bővítés: szókincs és grammatika fejlesztése
- mondat és szövegalkotás segítése
- formai bővítés: beszédtechnika

(tisztá beszéd kialakítása: légzéstechnikai, artikulációs és fonémahallást, kiejtést segítő játékok, gyakorlatok mondatfonetikai eszközök, gesztusnyelv helyes alkalmazása)

A tisztá beszéd kialakításának feltétele a nagymozgások koordináltsága.

A speciális beszédfejlesztést igénylőkkel logopédus foglalkozik.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

Feltételek megteremtése:

- A pedagógus tudatosan, gyermekközpontú, a gyermek korosztályának és egyéni fejlettségének megfelelő szintű meseválasztást kell alkalmazzon.
- A mesélővel való közvetlen kapcsolat révén a gyermek érzelmi biztonságban érzi magát, és a mesehallgatás folyamán, akárcsak a játéktevékenységek során, élénk belső képeket alkot.
- Biztosítsunk a mesemondásnak állandó helyet (sarkot, kuckót, szőnyeget) de az éppen adott helyzetnek megfelelően legyen lehetőség a csoportszobában bárhol elmondani a mesét.
- Az élıszavas mesék különösen hatékonyak az óvodás gyermekek nézőpontjának és világérzékelésének formálásában. Ezek a történetek megerősítik a kisgyermek szorongásait, miközben megoldásokkal és felszabadítással szolgálnak. A mese életre keltett tárgyi világa és az ehhez kapcsolódó mágikus világkép, amely feloldja a szigorú ok-okozati összefüggéseket, csodákkal és átváltozásokkal segíti a gyermekeket abban,

hogyan fedezzék a mélyebb pszichikai valóságot és a külvilág megismerésére irányuló törekvéseiket.

- Törekedni kell a spontán helyzetekhez kötődő vagy igény szerinti mindennapos mesélés, verselés, és a napi tevékenységekbe épített tudatos, de észrevétlen kommunikációfejlesztésre is. Az óvodapedagógus teremtsen lehetőséget az önkifejezés egyik módjára, a gyermek saját vers és mese alkotására, hogy a gyermekek ne csak befogadóként, hanem alkotóként vegyenek részt az irodalmi nevelésben, önálló mesealkotással, rigmusok mondogatásával, történetek elbeszélésével. Ez segíti a gyermek önkifejezését, a nyelvi alkotás örömeinek megérzését.

Fontos a mesehallgatás motivációinak változatos megvalósítása.

Változatos, gazdag és friss irodalmi memoriter anyaggal rendelkezzen az óvodapedagógus. Törekedjen új mesés és verseskönyvek bemutatására és a könyvtár használat tudatosítására. A kötetlenség légkörének megteremtése, amelyet szeretetteljes, állandó biztonságot sugárzó légkörben valósít meg.

Meg kell adni a tiszteletet a mesének.

A dramatizálás és a bábozás feltételeinek megteremtésével a gyermek átélheti, kifejezheti érzéseit, gondolatait, eljátszhatja, kijátszhatja magából érzéseit, félelmeit.

A fejlesztés várható eredményei óvodáskor végére:

- Szívesen mondjon spontán módon is mondókákat, verseket, meséket, hozzájuk tartozó játékok szövegeit, és ismerje mozgásait.
- Kapcsolja össze az ismert irodalmi élményt a hozzá kapcsolódó mozgásával.
- Tudjon kiegészíteni szóban ismert meserészletet.
- Legyen képes a hallottak képi megjelenítésére.
- Jegyezze meg a mese legfontosabb elemeit, / szereplő, esemény / nevezze meg azokat.
- Tudjon könyvben, kép alapján tájékozódni, óvja a könyv állagát.
- Vegyen részt dramatikus játékokban, közös műsorkészítésben.
- Legyen igénye a hallott irodalmi művek újra hallgatására.
- Figyelmesen tudja végighallgatni óvónőjét és társait.
- Alkalmazza a kapcsolatteremtés elemi szabályait /köszönés, kérdés /.
- Képes legyen korának megfelelő színházi előadás cselekményének követésére.

ÉNEK, ZENE, NÉPI JÁTÉK, TÁNC

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermekeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát.

Fejleszti a gyermek zenei hallását, ritmusérzékét, játékos zenei alkotókedvét és zenei emlékezetét. A harmonikus mozgás elősegíti mozgáskultúrájuk fejlődését. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömeit.

A 3-6 éves gyermek mindennapi tápláléka az énekesjáték, a táncosjáték, amely meghatározó személyiségfejlesztő hatással bír (testi, szellemi, esztétikai).

Az óvodai zenei nevelés akkor valósul meg hatékonyan, ha figyelembe veszi a zenei közművelődés távlati igényeit, és azt az óvodáskorú gyermekek életkorának megfelelően készíti elő.

A néphagyomány és a művészi értékű gyermekdalok, a meghallgatott élő zenei darabok felébresztik a gyerekek zenei érdeklődését, és ez által alapot adnak a zenei műveltség továbbfejlesztéséhez. a népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik.

A zene az érzelmeken keresztül hat a gyermekekre.

A zenei élmény serkenti a gyermekek képi és irodalmi alkotások iránti esztétikai kíváncsiságát, alkotókedvét.

A zenei nevelés feladatainak sikeres megoldása elősegíti a zenei anyanyelv megalapozását, gátlásaik feloldását, közösségi érzésük és magatartásuk kedvező alakulását. Megmutatkozik hatása testtartásukban, esztétikus, rendezett mozgásukban.

Az ének-zene és az ehhez kapcsolódó mozgás ugyanúgy az óvodai mindennapok része, mint a mesélés. Ebből következik, hogy ez a feladat sem korlátozható csupán az ének-zene foglalkozások időtartamára, mert megjelenik más nevelési területen belül is.

Az ének-zenei foglalkozások összefoglalják, elmélyítik a gyermekek már élő ismeretei és alkalmat adnak a képességek továbbfejlesztésére.

Az élményt nyújtó mondókázás, körjáték vagy a közös éneklés kitüntetett helyet kap a komplex óvodai nevelésben.

Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközeivel, korosztályi sajátosságokra építve.

A nap folyamán bármikor zenei élményekhez juttatás:

- a zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.
- az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.
- játék közben dúdolgatnak, énekelnek, ugyanakkor muzsikát is hallanak CD-ről, laptopról.

A foglalkozásokon ezeket az élményeket, tapasztalatokat tudatos fejlesztéssel rendezzük, megerősítjük.

A foglalkozásokra tervszerűen készülünk fel meghatározott zenei feladattal.

Tervezéskor figyelembe vesszük a feladatot, a kezdeményezés módját, az új anyagot és az ismétlődő játékokat.

A foglalkozásokat változatos módszerekkel a gyermekek aktív részvételére támaszkodva szervezzük meg.

Lehetővé tesszük, hogy a szülők is betekintést nyerjenek az ének-zenei nevelés során elsajátított dalanyagok, mondókák, dalos játékok körébe. Igény szerint, szülői összejövetelek során meg is tanulhatják ezeket az anyagokat, így még nagyobb betekintést nyernek az

óvodánkban folyó nevelőmunkáról /munkadélutánokon éneklés, dalos játékok, mondókák megismertetése /.

Szervesen beépítjük nevelő munkánkba a zenei hagyományápolást és a népszokásokat.

Az óvodai zenei nevelés hagyományőrző szerepe fontos helyet tölt be. Fontosnak tartjuk a néprajzi értékek megismerését, a népi énekes, mondókás játékok hiteles, élményszerű átadása érdekében.

A népszokások óvodai felelevenítéséhez szükségesnek tartjuk a folklór és a zenepedagógiai ismeretek alkotó összekapcsolását és a gyakorlati alkalmazását.

Szeretnénk kialakítani a pozitív szemléletmódot a népi kultúra, valamint a helyi zenei néphagyomány ápolását illetően. A dalok felkutatásában a szülők, nagyszülők segítő emlékeztére is támaszkodunk.

A hiteles zenei hagyományápolás gyakorlatához tartozik a népzenei anyagban előforduló „régies” szavak jelentésének megismertetése is. A játékszituáció keretén belül a daltanulás folyamatában megnevezzük az adott régies vagy tájjellegű szó mai megfelelőjét.

Óvodánkban belül lehetőséget adunk a roma gyermekeknek a roma énekek és a táncművelés gyakorlásához, kibontakoztatásához. Így a többi gyermek is képet kap a roma kultúra különbségeiről és hasonlóságairól.

Az ének-zenei nevelés során feladatot kapnak a hangszerek is. Leggyakrabban használt hangszereink a dob, a cintányér, a háromszög, csengő, csörgő. A gyermekek megtanulják a hangszerek nevét és használatát is. Bővítjük a hangszertárunkat hagyományőrző hangszerekkel is, mint a köcsögduda, csattogó, doromb, kereplő.

Ének-zenei foglalkozást, ünnepélyt egyaránt változatossá, színessé teszünk a hangszerek használatával.

A különféle tevékenységekhez nagyon jó motivációs eszköz lehet az IKT eszközök használata: zenei CD, DVD, internetes oldalak, okos TV.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában. Zenei nevelésünk során a vidám dalok mellett teret kapnak a lírai, sőt a drámai töltésű dalok is.

Az előadásmód nagyobb részét az óvónői ének, az élő zene adja, de a gépi zene adta lehetőségeket is kihasználjuk. Komolyzenei koncertek szervezésével behozzuk óvodánkba gyermekeinknek a zeneirodalom számukra is élvezhető műveit, ezáltal fejlesztve zenei ízlésüket.

Nem csak az ének-zene foglalkozások lezárásaként, hanem játék közben is gyakran hallgatunk a gyermekek számára is élményt nyújtó igényes muzsikát, zenei válogatást.

Óvodapedagógus feladatai:

- A zenei nevelés alapvető feltételeinek megteremtése. Zenei érdeklődés felkeltése.
- A nap folyamán bármikor zenei élményhez juttatás
- A tudatos, tervszerű és folyamatos fejlesztő hatások megszerzése.
- Zenei hallás, ritmusérzék fejlesztése.
- A népi hagyományok, és más népek dalainak megismertetése.
- A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi az etnikai, kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is.

- Ünnepekhez kapcsolódó szokások, dalok, zenék megismertetése, hagyományok ápolására való törekvés.
- Községi élmények nyújtása énekes játékokban közös zenéléseken keresztül. TEHETSÉGPONT feladatunk az ének-zene és néptánc területen beazonosított tehetséges nagycsoportos korú gyermekek fejlesztése. /ez bővebben a Tehetséggondozás fejezetben található/

A Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem szakmai eredményeinek beépítése az óvodák pedagógiai programjába az EFOP-3.2.6-16-2016-00001 számú projekt vonatkozásában

Az EFOP 3.2.6-16-2016-00001 „A tanulók képesség-kibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben” című projekt keretében, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem partnerintézményeként az átvett zenei módszereket, új tanulási formákat alkalmazzuk a zenei tevékenységeinkben. Mindezek Kodály Zoltán és Forrai Katalin tradicionális zenei értékeire épülnek, és a XXI. századi egyéni fejlesztéseket erősíti meg, a mai gyermekekhez igazodó művészeti eszközök tudatos bevonásával.

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére:

- Tudjon dallamot visszaénekelni.
- Fejezze ki cselekvéssel az egyenletes lüktetést.
- Tudjon természetes tempóban járni, tempót tartani.
- Érzékelje és különböztesse meg halk-hangos, mély-magas, gyors-lassú fogalompárokat.
- Törekedjen a tiszta éneklésre.
- Tudjon egyszerű, táncos mozgásokat végezni helyes testtartással.
- Ismerjen néhány térforma alakítást, / kör, csigavonal /.
- Felelgetős dalt énekeljen társával.
- Énekeljen, dúdoljon hat hangterjedelmű dallamot.
- Hallgassa figyelmesen a bemutatott zenét.

RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA

Az óvodai nevelésben törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek felismerésére.

Az ábrázoló tevékenység jól szolgálja a gyerekek alkotókedvének kibontakozását. Tevékenységük során formálódik képzeletük, gazdagodik élményük, fantáziájuk.

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésnek. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások, közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

A gyerekeket egyéni fejlettségük szintjének megfelelően képi- plasztikai kifejezőképesség birtokába juttatja. Segíti a tér-, forma és szín képzetének kialakulását.

Megismerkednek különböző anyagokkal, technikai alapelemekkel, eszközhasználattal.

Alapvető feltételek megteremtése!

Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít. Maga a tevékenység és ennek az öröme fontos, valamint az igénykialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Ezek a tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek térforma és szín képzeletének gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

Lehetőséget adni, hogy megismerkedhessenek az ábrázolás anyagaival, felébreszteni az alkotás vágyát.

Örömmel, saját kezdeményezésükre is ábrázoljanak. Feladatunk megteremteni a tárgyi-hangulati feltételeket, a fejlődést belülről serkentő motiválást. Az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszközei, a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Feladataink:

Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelveivel és eljárásaival.

A gyerekek ismereteik, gondolataik, élményeik kifejezésére bátran használják az ábrázolás eszközeit. Késztesse őket megfigyelésre, mozgassa meg képzeletüket, emlékezetüket, fantáziájukat, díszítő kedvüket. Fontos a jó hangulat, az oldott légkör. A siker öröme motiválja a gyereket újabb örömteli tevékenységre, és ez által váljon saját fejlődésének rugójává.

Az ábrázoló tevékenység eszközeinek állandó helyet biztosítunk a csoportszobában. A gyerekek kedvük és érdeklődésük szerint játékidőben bármikor elővehessék és tevékenykedhessenek velük. Maga a tevékenység – s ennek öröme, valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és élmények befogadására.

Tapintatos irányítással megismertetjük a gyerekeket az ábrázolással kapcsolatos szokásokkal.

A tevékenység befejezésével rakjanak rendet maguk után, az eszközöket tegyék a helyére, az asztal és környékét törölgjék fel.

Az udvari lehetőségeket egész évben kihasználjuk. Rajzolhatnak táblára, aszfaltra krétával, homokba pálcikával. Télen hóból formálhatnak, építhetnek a gyerekek.

A foglalkozásokat kötetlen, játékos módon szervezzük. Témát javasolunk a gyerekeknek, amely szerint szabadon alkothatnak, élményeiket feldolgozhatják.

Olyan technikával dolgozhatnak, ami sikerélményhez juttatja őket, amivel ki tudják fejezni önmagukat.

Az elkészült munkákat értékként kezeljük, a csoportszobában, öltözőben elhelyezzük, kiállításokat szervezünk. Nézegethetik, véleményt mondhatnak egymás és saját munkájukról.

Az ábrázolás területén szerzett ismereteiket, tapasztalataikat a gyerekek mindennapi tevékenységeik során hasznosítani tudják, mely által alakul kreativitásuk, fantáziájuk, ízlés

világuk. Felfigyelnek, rácsodálkoznak környezetük szépségére, formálódik a szépség iránti vonzódásuk.

Tehetséggondozás e területen is, amit a nagycsoportos korú gyermekeink beazonosítását követően végzünk. /ez bővebben a Tehetséggondozás fejezetben található/

A vizuális tevékenységek tartalma:

- A technikai eljárások, fogások megismertetése, rajzolás, festés, építés, plasztika, kézimunka területén. Változatos eszközöket, anyagokat, tereket használnak a gyerekek.
- A gyerekek figyelme irányuljon rá a környezetükben lévő jelenségekre, esztétikai ítéleteket váltsanak ki belőlük.
- A tevékenységek során ismerkedjenek meg a népi hagyományok eszközvilágával, díszítőművészet motívum elemeivel.
- A gyerekek önfejlődése és az irányított pedagógiai fejlesztés összhangja érdekében szükséges és lehetséges a különböző technikai eljárások kombinálása, a többszöri gyakorlás lehetőségével készségeik fejlődnek, differenciált segítségnyújtással egyéni fejlettséghez és képességhez igazodva.
- Játékos problémahelyzetekben a szí n-forma-tér képzet fejlesztése során az érzékelés-észlelés, testséma finomodik.
- A gyerekek ismerkedjenek műalkotásokkal, környezetükben lévő alkalmazott képzőművészeti tárgyak forma, színvilágával, hogy gazdagodjon képi gondolkodásuk, szép iránti nyitottságuk.

Plasztikai munkák

Természeti tárgyak gyűjtése / termések, kavicsok, ágak / formáinak összehasonlítása.

Ember alakok, állatok mintázása.

Játékok, tárgyak készítése összerakó munkával, díszítése kézimunkával / termésekből állatok, terítők, füzérek, gyöngyök, csákó /.

Különböző technikával való ismerkedés / nyírás, tépés-hajtogatás, szövés, ragasztás, karcolás, formázás /.

Tapasztalatszerzés formákra, alakíthatóságra vonatkozóan /gömbölyű, szögletes, lapos. Arányviszonyok: rész; egész; részekre osztás félbe, negyedbe /.

Építés

Különböző anyagokból, tárgyakból építéssel, összerakással építmények alakítása./ vár, alagút, stb. /.

Játék során kialakított terek berendezése a célnak megfelelő tárgyakkal, formákkal. / pl. orvosi rendelő /.

Homok, hó, építőkockák, tárgyak, takarók, dobozok felhasználása.

Az udvari játékok során nagy térbeli alakzatok létrehozása körbeállással összefogódzással, mozgással.

Kövekkel, kavicsokkal díszített utak, szegélyek alakítása

Térbeli tapasztalatok megfigyelések: tájékozódás a térben, arányviszonyok- alacsonyabb, magasabb, kisebb, nagyobb, több, kevesebb.

Műalkotások nézegetése

Művészeti albumok nézegetése, lapozgatása.

Múzeum, kiállítás lehetőség szerinti meglátogatás.

Együtttes gyönyörködés műalkotásokban / festmény, szobor, épület, népművészeti alkotások /.

A környezetben látható esztétikus jelenségek megfigyelése / táj, növények, időjárás, emberek, gyerekek, állatok /.

Óvodapedagógus feladatai

- Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít.
- Esztétikus óvodai környezet megteremtése.
- Megismertetni a gyermeket a világ szépségeivel.
- Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés, esztétikai élményhez juttatni a természetben is / színes falevelek, virágzó fák, madár, ének /.
- Választékos eszközbiztosítás az ábrázoláshoz, mintázáshoz, barkácsoláshoz.
- Lehetőséget adni, a saját elképzelés, fantázia megvalósításához.
- Az eszközök biztos használatára nevelés.
- A kreatív képességek kibontakoztatásának a lehetőségét megteremteni.

A fejlesztés várható eredményei óvodáskor végére:

- Térviszonyokat egyéni módon fejezzen ki.
- Biztonsággal használják a képi kifejezés változatos eszközeit.
- Alkotásaikhoz a jellemző jegyeket, formákat hangsúlyozzák.
- Az emberábrázolásban megjelennek az egyszerű mozgások, részformák.
- Élmény, emlékezet alapján alkotson képet.
- Megfelelően használják az eszközöket – helyes ceruzafogás, eszközök tisztántartása.
- Mintakövetéssel alkalmazza a technikai eljárásokat.
- Tudjon megnevezni színeket és azok árnyalatait.
- Tudjon megfigyelés után formát mintázni.
- Modellt, makettet készítsen önállóan vagy társaival.
- Véleménye legyen saját és társai művéről.
- Hibáit önállóan javítsa a megbeszélte módon.

MINDENNAPOS MOZGÁS

A mozgás helye, szerepe a nevelésben

A gyermekek legfontosabb igénye és természetes kifejezési módja a mozgás. A rendszeres, szívesen végzett, közösségi testmozgás segíti a gyermekek optimális személyiségfejlődését és hozzájárul az egészséges életmód kialakításához.

A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők

- spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
- szervezett mozgásos tevékenység.

A gyermekek óvodai életének minden egyes napján biztosítani kell az aktív szabad játékot, amely mellett kiemelt szerepet kapnak az irányított mozgásos tevékenységek. Ezek a tevékenységek játékos környezetben zajlanak, és játékba ágyazott módon segítik az alapvető mozgáskészségek, valamint a hozzájuk kapcsolódó fogalmi rendszerek fejlesztését.

A rendszeres egészségfejlesztő mozgás fontos szerepet tölt be az óvodában az egészséges életmódra nevelésben. A gyermekek egyéni fejlettségéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok kedvezően befolyásolják az egész szervezet fejlődését. Ehhez meg kell teremteni az optimális feltételeket.

Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az érzelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

1. A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatásait.
2. A spontán, szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás- fejlődésére.
3. A spontán –játékban, azon belül a szabad játékban- megjelenő mozgásos tevékenységeknek, egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

Alapvető feladat az egészség megőrzése és megszilárdítása, a szervezet edzése, fejlődésének/növekedés, gyarapodás és testi képességek kialakítása / elősegítése, valamint a mozgásműveltség fejlesztése és hogy jó levegőjű, tiszta, biztonságos környezetben mozogjanak.

Fontos a kényelmes öltözék a szabadban és a teremben is egyaránt.

A szabadban mozgó gyerek sokféle mozgáspróbája során megtanulja a vészhelyzet felismerését és pedagógiaiailag jó feltételek mellett a vészhelyzet megszüntetését is.

A gyermek napirendjét úgy alakítjuk ki, hogy elkerüljük az egyoldalú terhelést, és lehetőleg felváltva biztosítsuk a mozgással és üléssel együtt járó tevékenységet.

A tornaszobánkban többféle eszköz biztosítja a mozgásfejlesztést: Groswald féle tornaszer, tini kondi, Body roll, lépegető, tornapad, bordásfal, MOZGÁSKOTTA eszközök stb.

A mozgás megszerettetése, a mozgásigény kielégítése az óvodai testi nevelés fontos feladata, amit csak helyesen megválasztott mozgásanyag kiválasztásával érhetünk el. A természet erőivel / napfény, levegő, víz / történő edzés kedvező hatását nem szabad figyelmen kívül hagyni, ezért célszerű a mindennapi testnevelést és az egészségmegőrző testmozgásos tevékenységeket minél többet a szabadban tartani.

Helyi sajátosság nálunk a jól kialakított udvar, ami többféle mozgásra ad lehetőséget, pl. kötélmászás, gyűrű, hinta, csúszda, mászóka.

A derűs légkör, nyugodt játékban gazdag testmozgás nem csak a kondicionális és koordinációs képességek fejlődését biztosítja, hanem a differenciált személyiségfejlesztéshez is hozzájárul.

A rendszeres testmozgás befolyásolja az egész szervezet növekedését, hozzájárul a légző és keringési rendszer teljesítőképességének, a csont és izomrendszer teherbíró képességének növeléséhez, fejleszti a gyermekek természetes mozgását: a járást, futást, támaszt, függést, egyensúlyozást, ugrást, dobást. Megismerteti velük a gimnasztikát és néhány talajtorna elemet, labdagyakorlatokat és a sokszínű, változatos játékokat. Fejleszti a testi képességeiket, ügyesség sokféle formáját, a testi erőt, gyorsaságot és állóképességet.

Kötötten szervezett tevékenységi forma:

Mozgás időtartama: 30 – 35 perc

A mozgás helye:

- Tornaszoba
- Csoportszoba
- Udvar

Mindennapos mozgás

A napirendben kötelező délelőtti tevékenység. / 1x 10-15 perc /, amit lehetőség szerint az udvaron valósítunk meg.

Az óvodai testnevelés mozgásanyaga.

A testnevelési feladatok megoldásához gondosan kiválasztott mozgásokra van szükség.

A kiválogatás legfőbb szempontjai a 3-7 éves gyermek mozgásszerveinek fejlettsége, mozgás minősége és a mozgás mennyisége, sajátos értelmi színvonala, emlékezete, képzelete, figyelme és érdeklődése, valamint az óvoda berendezése, felszereltsége, vagyis a tárgyi feltételek figyelembevétele.

A mozgás tartalma:

Testnevelési játékok

Mivel az óvodás gyermek legfőbb tevékenysége a játék, ezért a mozgásos tevékenységek nagy részét is a játék teszi ki. Szinte valamennyi motoros képesség fejlesztését szolgálja. A játék fajtájának megválasztása, számának meghatározása a gyermekek életkorának, képességszintjének figyelembevételével történik.

Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására. A kooperatív játékok jellemzői:

- Mindenki játszhat bennük, senki nem esik ki végleg, nincs kirekesztés;
- Nincs győztes vagy vesztes;

- Nincs agresszió a játékban;
- A játéktevékenység áll a fókuszban, nem a teljesítmény vagy az eredmény;
- Mindenki boldog lehet a játék közben és végén;
- Nem valaki ellen, hanem valakivel játszik;

Gimnasztikai feladatok:

Fokozzák az együtt mozgás örömét, annak esztétikáját.

Lehetőségeket adnak a szervezet teljes átmozgatására, bemelegítésére.

Megőrzik és javítják a vázizomzat fejlődését, a testtartást, a lábboltozat fejlesztését.

Elősegítik a testséma fejlődését, az irányok rögzülését, a szem-kéz koordináció alakulását.

Gimnasztikai gyakorlatok fajtái:

- szabadgyakorlatok
- kéziszer gyakorlatok
- társas gyakorlatok
- pad gyakorlatok
- bordásfal gyakorlatok

Főgyakorlatok:

Torna	Kúszás, csúszás, mászás
	Hossztengely körüli gurulás
	Guruló átfordulás előre
	Kiscsikó-rugdalozás
	Zsugor kanyarlati átu grás padon
	Pad végéről mélyugrás
	Pad végéről felfelé történő ugrás
	Nyuszi ugrás padon
	Nyuszi ugrás leterpesztéssel
	Bordásfal on lefüggés lábmozgásokkal
Atlétika	Helyből és nekifutásból távol ugrás
	Helyből és nekifutásból magasugrás
	Kislabda hajítás távolba különböző kiinduló helyzetekből
	Vízszintes és függőleges célba dobás
	Futás különböző tempóban (lassú, közepes, gyors)
	Belegyorsuló futás
	Futás tempóváltoztatással
Labdás	Labdagurítás
	Labda feldobás-elkapás
	Labda leütés-elkapás
	Folyamatos labdavezetés
	Külö nböző átadá si módok társnak

A játék nagyon értékes anyaga a testnevelésnek. A mozgásos játékok módot adnak elsősorban az alapmozgások gyakorlására és már kialakított mozgásmódok alkalmazására.

A mozgásos játékok, feladatok legyenek kihívások a gyermekek számára. Olyan feladatokat, eszközhasználatot, játékot tanuljon, amely az önálló szabad játékban is alkalmazhatóak.

Népi játékok:

Kultúra átadásunkban alapvetőnek tartjuk a nemzeti hagyományok megőrzését, átörökítését. Ezt szolgálják legtermészetesebben a népi játékok.

A nagy indulati töltések átélése és ezek levezetési módja a mozgásfejlesztésen túl jelentős hatást gyakorol a személyiség egészére. Ezért fontosnak tartjuk felidézésüket és a szabad játékban való alkalmazásukat.

Néhány ötlet: Adj király katonát, ugróiskola, ipi- apacs, gyertek haza ludaim

Óvodapedagógus feladatai:

- Megfelelő tér, hely biztosítása a mozgáshoz tornaszobában és udvaron.
- A gyermek mozgásigényének kielégítése.
- A rendszeres mozgás biztosítása, a testi erő, gyorsaság, állóképesség fejlesztése érdekében.
- Vidám, derűs hangulat megteremtése, hogy örömmel és szívesen végezzék a mozgásos feladatokat.
- Nagy és finommozgások, testséma, téri tájékozódás és egyensúlyfejlesztés
- Fizikai állóképesség, erőnlét és koordináció fejlesztése
- Laterális dominancia fejlesztése (jobb-bal)
- Gyakori túrázás szervezése.
- Lehetőleg a szabadban végezni a mozgásos gyakorlatokat, kihasználva a természet adta lehetőségeket / nagy udvar, kiserdő /.
- A játék, mozgás megszerettetése, igényének kialakítása.
- Már kisgyermek kortól rá kell vezetnünk a gyerekeket arra, hogy saját jólétünkért tennünk is kell.

Az válik szokássá, amit ismételünk, gyakorlunk, aminek az elvégzését rendszeresítjük, és hatásait tudatosítjuk. Ezáltal lesz a mozgás és nyugalom átélése az önmagunkról való tudásnak, az önismeretnek a része és az önértékelésnek a fizikai-pszichikai tapasztalata. A 4-5 éves gyermekeknél a stressz kezelés tanítása már lehetséges. Ebben a korban még jelen van az utánpótlás öröme, az elcsúszott mozdulatok követése. A gyermek önértékelése azon alapul, amire képes és megéli ügyességét. Bátorítani kell, hogy képes legyen egyre jobb teljesítményt nyújtani.

A nap bármely időszakában, amikor a gyermekek felfokozott érzelmi állapotba kerül, megnyugtatósára alkalmazhatjuk a relaxációt.

A gyermekek számára ajánlható gyakorlatok:

- Mozdulás és tartásutáncz gyakorlatok
- Aktív mozgásos relaxációs gyakorlatok
- Relaxáció képzeleti folyamatok útján
- Meselejtés

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

- A testileg egészségesen fejlődő gyermekek 6 – 7 éves korukra eljutnak az első alakváltozáshoz, testarányaik megváltoznak, arányosan fejlettek.
- A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban.

- Összerendezettebb mozgásuk, egyensúly észlelésük kialakult, erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika.
- Ismerik az irányokat, tudnak térben tájékozódni, szókincsük bővül.
- Betartják a szabályokat a különböző versenyjátékokban.
- Tudnak ütemtartással járni, a gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végzik, ügyesen bánnak a kézi szerekkel.
- Tudnak helyben labdát pattogatni.
- Mozgásukat, viselkedésüket, testi-, lelki szükségleteik kielégítését szándékosan irányítani képesek.

A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

A környezet, a külső világ megismerése a 3-7 éves gyermek számára az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamat.

A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükséges. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, családi és tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

A séták, kirándulások, az óvoda udvarán és kertjében végzett tevékenységek tapasztalási lehetőséget kínálnak a gyerekeknek.

A környezeti hatások, változások felfedezésével gazdagodnak a gyermekek ismeretei. A sokféle tevékenység lehetőségének biztosításával, a szerzett tapasztalatokat szempontok alapján rendezni kell. Fel kell fedeztetni az összefüggéseket, hasonlóságokat, különbségeket, azonosságokat.

Fontosnak tartjuk, hogy olyan hatások érhék a gyerekeket, melyek környezetük felfedezésére ösztönzi őket. Ismerjék meg a környezet jelenségeinek, tárgyainak, tulajdonságainak, mennyiségi viszonyainak rendezését.

Már óvodáskorban kell megkezdenuk a természetszerető, a szülőfölddel ismerkedő, környezetvédő ember személyiségének kialakítását. Ebben az életkorban kell megalapozni az érzelmi vonzódást a természet iránt, megláttatni szépségét, megismerni a szülőföldhöz való tartozás érzését. Pozitív viszonyulást kell kialakítani a természeti-emberi és tárgyi környezethez.

Óvodánkban kialakult hagyományokat továbbra is ápoljuk, lehetőséghez mérten bővítjük. Sokoldalú tevékenység, sokoldalú megfigyelés szűkebb és tágabb környezetben.

Kirándulások szervezése lehetőség szerint. / autóbusszal, lovas szekérrel, gyalogtúrák szervezése /

Az új ismeretek, fogalmak megbeszélése. Kérdések, válaszok – szókincsbővítés. Nyelvi kifejezőkészség javítása.

Az élősarok, konyha és virágoskert gondozása, ápolása.

Lehetőség szerint kisállattartás: akvárium, tengerimalac, pinty, kanári.

Olyan szokások megalapozása, mint az együttélés szabályainak betartása, másság elfogadása.

Közösségi, környezetvédelmi magatartás megalapozása.

Az ember és társak tisztelete.

A tevékenység tartalma

Természeti környezet

- A természet változásai: időjárás, évszakok, napszakok.
- Növények, állatok tulajdonságai, életmódjuk, környezetük.
- Növények, állatok gondozása, természetvédelmi tevékenységek.
- Az ember külső tulajdonságai, testrészek, érzékszervek.

Társadalmi környezet

Szülőföldön, a hazai tájon élő emberek.

Tárgyak, személyek összehasonlítása

- Tárgyak válogatása különböző szempontok szerint.
- Tárgyak méreteinek összehasonlítása, megkülönböztetése / hosszabb – rövidebb, nehezebb – könnyebb, alacsonyabb – magasabb, keskenyebb – szélesebb /.
- Sorba rendezés mennyiségi tulajdonságok szerint/ tő és sorszámok /.
- Halmazok elemeinek számlálása, összehasonlítása / több – kevesebb, ugyanannyi /.
- Halmazok keletkeztetése tízes számkörben. / hozzátevés, elvétel, egyenlővé tétel /.
- Igaz – hamis állítások fogalmazása.
- Történetek alkotása képekről a mennyiségek figyelembevételével.

Emberi környezet

- A család élete, családtagok.
- Foglalkozások a családban.
- Életmód, ünnepek, hagyományok.

Az óvoda és környezete

- A felnőttek munkája, gyerekek tevékenysége.
- Az óvoda épülete, közintézmények a környéken.
- Az emberek munkája, munkahelyek, foglalkozások, eszközök.

Közlekedés

Eszközei, szabályai, dolgozói, jelzőtáblák, közlekedési lámpa, gyalogos közlekedés alapvető szabályai.

Tulajdonságok, formák, színek, méretek, vizsgálata

- Geometriai tulajdonságok megfigyelése, építés szabadon
- Sík és térbeli alakzatok lemásolása.
- Építmények elemeinek összehasonlítása, válogatása geometriai tulajdonságok alapján.
- *Tükörrel való tevékenység, - tapasztalat és élményszerzés*
- Irányok, arányok megfigyelése, fogalmainak gyakorlása / bal – jobb, alá – fölé, mellé – közé, előtt – mögött. /.
- Rész – egész viszonyának megfigyelése.

Az óvodapedagógus feladatai

- Sokféle tevékenység biztosítása a tapasztalatszerzésre.
- A felfedezés örömeinek érzékeltetése.

- Tapasztalatgyűjtés a természeti és társadalmi környezetben. –rendszerezése.
- A hasonlóságok, azonosságok felfedeztetése.
- A környezeti jelenségeinek, tárgyak tulajdonságainak, mennyiségi viszonyainak, formáinak rendszerezése.
- Összefüggések megláttatása.
- Ítéliképesség fejlesztése.
- A szép környezet megteremtése, megőrzése a gyermekekkel együtt.
- A növény és állatvilág védelme.
- Lakóhelyünk, környező települések, városok megismertetése / hasonlóságok, különbségek felfedeztetése /.
- Gazdag élményszerzés biztosítása.
- Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.
- A gyermekek életkorának megfelelően ünnepeljék meg a nemzeti és vallási ünnepeket, de tartsa tiszteletben a családok ezekről alkotott véleményét!

A külső világ tevékeny megismerése: matematikai tapasztalatok

A matematikai nevelés célja:

A környező világ mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér és síkbeli szemléletének alakítása.

A matematikai tartalmú tevékenység rugalmas, fegyelmezett gondolkodásra, a felfedeztetés, az ötletes megoldások keresésére nevel. A megismerő, felismerő képességek (érzékelés, észlelés, megfigyelés, emlékezés, tapasztalás, megértés, probléma megoldás) fejlesztése.

E tevékenység keretei között a gyermekek az őket körülvevő valóságos világ matematikájának összefüggéseit ismerhetik meg. Az óvodába lépés pillanatától fontos a gyermekek érdeklődésén alapuló életszerű helyzetekben a tér, a mennyiség és a forma azonosságainak különbözőségeinek és egymás közötti összefüggéseinek megfigyeltetése, megértetése.

Az óvodai életben a matematikai tartalom mindent áthat, és állandóan jelen van:

- játékban (építő, utánzásos, dramatikus, mozgásos és szellemi)
- mesében-versben (mese szereplők száma, tulajdonságaik)
- mozgás (sorakozás, viszonyítások, tér irányok, mennyiségi összefüggések)
- ének-zene (mondóka, gyermekdal szövege, játéka)
- rajzolás-festés, kézimunka jellegű tevékenységekben (az eszközök mennyisége, nagysága, formája)
- környezeti nevelésben (összehasonlítás, különböző gondolkodási műveletek, analízis, szintézis)
- munka jellegű tevékenységeknél (naposi munka, evőeszközök számlálása, hozzárendelés, megfigyelés)

A különböző tevékenységek során használatos eszközök nagysága, formája, mennyisége, mind matematikai tapasztalatok szerzésére ad lehetőséget.

A matematikai nevelés tartalma:

- tárgyakat, eszközöket, játékokat válogassanak, rendezzenek, számfogalom előkészítése, alapozása halmazképzés céljából.
- halmazokat hasonlítsanak össze becsléssel, párosítással.
- halmazokat rendezzenek számosságuk szerint, tulajdonságaikat változtassák meg hozzátevéssel, elvétellel és ugyanannyivá tétellel.
- különböztessék meg a tő és sorszámneveket.
- legyen lehetőségük megtapasztalni becsléssel és összeméréssel a térfogatot, a felületet, a kiterjedést, hosszabb-rövidebb, alacsonyabb-magasabb, keskenyebb-szélesebb, nehezebb-könnyebb.
- figyeljék meg és ismerjék fel a sík és térmértani formákat, az egyenes a görbe, a zárt, nyitott vonalakat.
- tapasztalják meg a térbeli tájékozódást, a jobb- bal irányokat, a tükörképet és a szimmetriát.
- ismerkedjenek a névutókkal, a beszédükben is alkalmazzák a kifejezéseket: alatt-felett, előtt-mögött, mellé-közé.
- legyen lehetőségük megismerni a síkmértani alakzatokat: négyzet, téglalap, kör, háromszög és a mértani testeket: gömb, téglatest, kör.

A matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése, gyakorlása az egész nap folyamán jelen van.

A feltételek: a környezet eszközei, MINIMAT, munkakártyák, memória, logikai, párkereső játékok, OKOSKOCKA, LOGICO, BEE-BOT és az IKT eszközök használata.

Az óvodapedagógus matematikai neveléssel kapcsolatos feladatai:

- A játék, a környezetben való tevékenykedés során a spontán adódó matematikai helyzete, összefüggések felismertetése, tapasztalataik gazdagítása.
- Olyan eszközök és tevékenységek biztosítása, ami felkelti a gyermekek érdeklődését és természetes élethelyzetekben teszi lehetővé számukra a matematikai tapasztalatok és ismeretek megszerzését.
- A logikai és matematikai szabályjátékok megismertetése, alkalmazása.
- A gyermeket körülvevő környezeti valóság mennyiségi, térbeli viszonyainak, formáinak felfedeztetése.
- Érdekes, a gyermekek kíváncsiságára építő probléma helyzetek teremtése.
- A gondolatok, a probléma megfogalmazása, a pontos, egyértelmű, a gyermekek számára érthető közvetítése.
- Matematikai tartalmú képességfejlesztő játékok kezdeményezése során, a gyermekek egyéni fejlettségének, sajátosságainak figyelembevétele (differenciálás).
- A gyermekek egyéni feladatmegoldásának meghallgatása a sajátos logika elfogadása.
- A térbeli viszonyok, az irányok és helyzetek pontos elsajátíttatása.
- Minden olyan lehetőség kihasználása, amely alkalmas a matematikai tartalmak közvetítésére.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről/ lakcím, név, szülők neve, foglalkozása, testvérek neve, életkor/. Nevezze meg saját testrészeit, érzékszerveit.
- Tudja az évszakok nevét, jellemzőit, a napok nevét, sorrendjét, napszakok
- Nevezze meg a közlekedés eszközeit, néhány alapvető szabályát / a közlekedési jelzőlámpa színeinek jelentése, gyalogátkelőhely jele /.
- Ismerje a színeket.
- Helyezze a főbb csoportjaikba az élőlényeket /ember, állat, növény /.
- Vegyen részt elemi természetvédelmi tevékenységben / téli madárvédelem, az élőlények óvása /.
- Felfedezik és megismerik az egyszerűbb ok-okozati összefüggéseket, mennyiségi viszonyokat, matematikai fogalmakat, melyek a környezetükben rejlenek.
- Problémamegoldó készségük jó, számfogalmuk a 10-es számkörben mozog.
- Helyesen értelmezik és használják az összehasonlítás megítélésének fogalmait, hosszabb, rövidebb, kisebb, nagyobb, több, kevesebb.
- Ismerik az irányokat és helyesen értelmezik feladatvégzéseik során: jobbra-balra, előre-hátra, fent-lent. Helyesen használják a névutókat.
- Felismerik a sorba rendezés logikáját, az képesek jól folytatni.
- Képesek részekből egészeket kirakni.
- Ismerik az alapvető síkformákat, mértani testeket, azokat képesek felismerni és megnevezni (kocka, gömb, téglatest).
- Van tapasztalatuk a tükörképről, szimmetriáról.
- Azonosságokat, különbségeket képesek felismerni és megfogalmazni.
- Ismernek néhány matematikai műveletet.
- Bevezetés a robotikába, bee-bot használata.

MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

Az óvodában játéktevékenység közben, feladatadással, megoldással neveljük gyermekeinket a munkára.

Óvodás korban a munka játékos jellegű, bizonyos célra irányuló tevékenység.

A játékban észre sem veszi a gyermek, hogy fontos, hasznos feladatot old meg, munkát végez.

A tevékenység közben alakul magatartás formája, megfigyelőképessége, felelősségérzete. Fejlődik problémamegoldó gondolkodása.

A munka jellegű feladatok játéknak tűnnek, ha a kellő feltételek adottak, valamint célja van. A jó munka hasonló a jó játékhoz. A hasonlóság a jó hangulatban, az önkéntességben rejlik.

Az aktív munka sikere örömet jelent, mely újabb tevékenységre ösztönzi a gyermeket.

Munkavégzés közben alakul, fejlődik a munkához szükséges készségei, megtanulja az eszközök, szerszámok biztos használatát, jártasságra tesz szert.

Kialakul a munkaszervezés képessége, melynek alapja a kezdeményezés. A munka folyamata közben gazdagodik ismerete, alakul a társas kapcsolata.

Fejlődik értékítéletük, önértékelésük, valamint felelősségérzetük. Megtanulják egymás és saját munkájuk értékelését.

A munkára nevelés hatékonyságát a családdal együttműködve valósítjuk meg.

Munka jellegű tevékenységek az óvodában:

- Önkiszolgálás
- Környezet rendjének megőrzése /csoportszoba, udvar /.
- Alkalomszerű munkák.
- Naposi munka.
- Növény-állatgondozás.
- Segítség az óvodapedagógusoknak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük.

Önkiszolgálás

Mindazon gyermeki tevékenység, amely a gyerekek körüli feladatok ellátását jelenti. Felnőtt segítségével ismerkednek az önkiszolgálás folyamataival, sorrendjével.

Az önkiszolgálás területei:

Testápolás: - a gyerekek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozottságát, tisztasági igényük alakulását szolgálja.

Étkezés: - az étkezés megszervezésének és a kulturált étkezési szokások elsajátítását szolgálja.

Öltözködés: - a rendezett külső megjelenés és a ruházat rendben tartására, óvására nevelést szolgálja.

A környezet rendjének megőrzése:

Mindazon gyermeki tevékenység, mely a gyermekeket közvetlenül körülvevő környezet, általuk is megvalósítható rendjének megőrzésére irányul. Nevelésünk célja, hogy a rendezett környezet váljon igényükké és törekedjenek annak megtartására.

Alkalomszerű munkák

Apró megbízatás jellegű tevékenység, mely a napi élet során folyamatosan jelentkezik.

Célja: hogy a feladat elvégzéséhez szükséges önállóság alakuljon, erősödjön.

Naposi munka

Közösségi megbízatás, szoros velejárója a csoport életének. A naposság feladattudatot, figyelem összpontosítást igényel.

A naposi munkát középső csoportban vezetjük be, és fokozatosan bővítjük feladataikat. Elsősorban az étkezésnél, később foglalkozásokhoz szükséges eszközök előkészítésében, majd elrakásában kapnak fontos szerepet.

Növény-állatgondozás

Munkavégzés közben éljék át a munkájuk természetre gyakorolt hatását

Változások, eredmények megfigyelése, évszakok sajátosságai.

Élősarok gondozása, szobanövények ápolása.

Kisállatok gondozása a csoportszobában / pinty, arany hal a csoportszobában, az udvaron madáretetés /.

Nyújtsanak segítséget az óvodapedagógusoknak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük.

A csoport hagyományokhoz kapcsolódó munkák közösen történő előkészületei (ünnepi készülődés, csoportszoba-rendezése, díszítése, meglepetés, ajándékkészítés...)

Feladatok a munkára nevelés megvalósításához

- Az óvodában a munka egyik legfontosabb eleme az összehangolt közös cselekvés. Ez szükségessé teszi a gyermekekkel való folyamatos kommunikatív kapcsolatot, társaik és az óvónő részéről.
- Tanítsuk meg a gyerekeket a feladatok elvégzésére. A feladatok differenciálása életkori és egyéni képességek szerint.
- Az egyes munkafajták bevezetése folyamatosan történjen.
- A gyermek fejlettségétől függően kell értékelni az elvégzett munkát.
- Folyamatosan ki kell emelni a játék munkával megegyező sajátosságait.
- Önálló munkavégzési lehetőség biztosítása, ami a gyermeknek örömet jelent.
- A munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek /kitartás, felelősség/ alakításának fontos lehetősége. Tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége.
- Együttműködés a szülőkkel a gyermekekért, csoportokért vállalt munkában.

A fejlesztés várható eredményei óvodáskor végére:

- Az önkiszolgáló tevékenységet teljes önállósággal végzik.
- Alkalomszerű feladatokat szívesen vállalnak, azok végzésében önállók.
- Környezet rendjére, saját holmijukra és azok rendezettségére figyelnek.
- Segítenek társaiknak.
- Naposságot szívesen vállalják, az ezzel járó feladatokat a pozitív értékelés hatására önállóan, igényesen végzik.
- A környezetükben levő növényeket óvják, az állatok gondozásánál az emberi gondoskodásra szorulást érzékelik.
- Teljesítse pontosan megbízatásait. Kialakult feladattudattal, kötelességtudóan végzik a rájuk bízott, illetve a közösség érdekében végzett munkát.
- Ismerje meg az eszközök használatával járó veszélyeket.
- Ismerje az eszközök tárolási helyeit, azok megfelelő használatát.
- Törekedjen önállóságra, vállaljon önként is feladatokat.
- A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

A gyermek tanulási képességeinek fejlődése és kibontakoztatása a teljes óvodai életre kiterjedő, folyamatos és alapvető feladat.

A gyermek természetes adottságai, a családjában és a tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés keretében biztosított tanulási formák mind szerepet játszanak a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeinek és motivációjának alakulásában.

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

Minta és modellkövetés útján sajátít el magatartásmódokat, tevékenységi formákat. Az óvodában a tanulás egyrészt spontán másrészt a nevelési célok érdekében szervezett tevékenység.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A nevelési folyamat szerves része egymás utáni végbemenő változások egységes sora, egymással összefüggő láncolata. A játék és a tanulás összekapcsolódik óvodáskorban. Ezen keresztül a megfigyelés emlékezetbe vésés és felidézés tapasztalatok hatására, tevékenységbe ágyazottan fejlődik.

A környezetből kapott információk, indítékok hatnak a tanulásra.

A fogalmi gondolkodás, a szóbeli kifejezés, a világgép alakulását befolyásolja.

A tevékenységi vágy, mely ösztönöz:

- cselekvésre,
- tapasztalatszerzésre,
- felfedezésre,
- kitalálásra,
- feltalálásra.

Mindezekhez lehetőséget teremtünk, hogy a tanulási folyamatban funkcióöröm domináljon.

A gyermek kutatása, egyéni megismerése ismeretszerzésének alapja.

A tanulás irányításának alapelvei:

A gyermek spontán, önkéntelen tanulási módjának, megismerési és közlési vágyának, szabad önkifejezésének és ezek sajátosságainak figyelembevételével valósítható csak meg a tapasztalat és ismeretszerzés.

Rögtönzés, kitalálás kell, hogy jellemezze a gyermeki munkát.

A több érzékszervet igénybe vevő tapasztalás és a sokoldalú cselekedtetés, a szemléletesség érzékeltetéséhez mindennél fontosabb a 3-7 éves korú gyermekek fejlődésében.

A gyermeket:

- érzelmi kapcsolata,
- önállósága,
- alkotókedve,
- a foglalkozási helyzet motiválja.

A problémahelyzet szellemi aktivitása ösztönzi. A lehetőségteremtés, funkcióöröm sikerélményhez juttatja.

Az ismeretnyújtás mindig kell, hogy serkentse önálló cselekvésre, gondolkodásra, probléma érzékenységre, kérdésfeltevésre.

Legyen életszerű, cselekvéses, manipulatív tapasztalatai. A felfedező és kutató ismeretszerzés megszervezéséhez tudatos és tervszerű előkészítő munka szükséges.

Legelőször is minden gyermek alapos ismerete szükséges, az egyéni különbségének tiszteletben tartásával. Ez szeretetet, őszinte érdeklődést és elfogadáson alapuló felnőtt magatartást igényel.

Pedagógiai tapintat, egyéni differenciált bánásmód segíti elő, hogy a gyermek azt kapja, ami neki való, - egyéni képességeihez kell mérnünk a feladatokat.

Az óvónővel, a társaikkal való együttműködésben alakulnak a közösségtulajdonságai.

A tanulás alapja, a kölcsönös, egymásra ható közös tevékenység.

Közös együttes alkotásra törekszünk a gyermekkel.

Képességfejlesztés elvei:

- El kell fogadni az egyéni eltéréseket, de tenni kell azért, hogy a gyermekek képességei optimálisan fejlődjenek.
- A képességek a nekik megfelelő játékos élethelyzetben, tevékenységekben fejleszthetők.
- A fejlesztés eredményessége függ a gyermek motiváltságától, az aktivitástól és a differenciálástól.
- A tevékenységeket sokszor kell ismételni. Lehetőséget ad a gyermeknek a próbálkozásra, hibajavításra. A közben elért sikerek stabilizálják, kielégítik az igény szintet, amely újabb teljesítményre ösztönöz.
- Minden egyes tanulási alkalomkor, élethelyzetkor erőfeszítésre, önállóságra és önkorrekcióra kell serkenteni.
- Hibajavításnál fontos szempont, hogy kapaszkodjunk bele abba a tevékenységbe, amit a gyermek jól csinál. Hisz a gyermek kreatív, magas szabadságigénnyel rendelkezik, függetlenségre törekszik, kritikus.
- Olyan elemeket kapcsol össze, melyek egymástól függetlenek, vagy össze nem illőnek tartunk, / alkotóképesség, képzelet, fantázia /.

A tanulás tartalma

Az ismeretek, tapasztalatok elsősorban a gyermek közvetlen környezetéből származnak.

Magukban foglalják azokat a magatartási formákat, viselkedési szokásokat, erkölcsi tulajdonságokat, esztétikai ítélőképességet, melyek kialakítása ebben az életkorban kívánatos.

A megfelelő tartalom kiválasztásában az alábbi szempontok érvényesülnek:

- A gyermek egyéni, háttér élményei és a település, környezet adta közös tapasztalatok köre.
- A gyermek érdeklődése / a csoportban jelentkező egyéni érdeklődések /
- Évszakfüggő események, gyűjtések, munkafolyamatok.
- Az ünnepi készülődés által kínált ismeretek.
- A fejlesztendő képességeknek megfelelő tartalom / sorba rendezés, növények, állatok.../

A feldolgozandó tevékenységekhez kapcsolódó témakörök, témák, évenként ismétlődnek ugyan, de a gyermekek változnak és ezért a feldolgozás üteme, mélysége, módszerei sohasem azonosak.

A nevelési területek csupán lehetőséget kínálnak számukra, hogy magunk válasszuk ki a nevelési célok elérése érdekében a csoport és az egyes gyermek fejlettségéhez alkalmazkodva a foglalkozás anyagát.

A tervezés fontos követelménye, hogy az újabb tapasztalatok és ismeretek szorosan kapcsolódjanak a már meglévőhöz, tartalmuk fokozatosan mélyüljön, bővüljön.

A kötetlen foglalkozások szabad légköre biztosítja az egyes gyermekek részére, hogy a gyerekek a legmegfelelőbb fejlődési szakaszban haladjanak előre a világ megismerésében.

A kötetlen szervezési formát valamennyi korcsoportban a foglalkozások alapformájaként tekintjük. A mozgáson kívül az egyetlen szervezeti forma az óvodában.

Kötötten szervezett tevékenységi forma:

Mozgás időtartama: 25 – 30 perc

Óvodapedagógus feladata:

- Értelmi képességek fejlesztése / érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás /
- A gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának sokoldalú érdeklődésének kielégítése.
- Lehetőséget kínálni a gyermek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés örömét.
- A gyermekek egyéni érdeklődésének, képességeinek megfelelő tevékenységek biztosítása.
- A gyermekek önállóságának, figyelmének, kitartásának, pontosságának, feladattudatának fejlesztése.
- Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakoztatását.
- A tanulás szempontjából kedvező feltételek megteremtése során figyelembe veszi a gyermekek korábbi élményeit, tapasztalatait és tudását.

Motívumok, amire építeni kell:

- a mozgásigény;
- a tevékenység lehetősége;
- a társigény, az óvodapedagógus biztonságot adó személye;
- az elismerés iránti vágyból fakadó sikerélmény;
- a kíváncsiság, ami minden újdonság és szokatlan iránt megmutatkozik.

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére:

- Tudjon önállóan konkrét, elemi, ismert jelenségek esetében következtetni, ítéletet alkotni megismert modellek alapján.
- Alakuljon feladattudata.
- Ismerje saját értékeit.

- Legyen önálló a begyakorolt feladatok megoldásában.
- Végezzen önálló megfigyeléseket, ismerje fel a jelenségeket változásukban is.
- Fedezzen fel konkrét összefüggéseket, ok-okozati viszonyokat.
- Törekedjen többféle megoldás keresésére.
- Szándékos figyelmének tartama érje el a 10-15 percet.
- Legyen képes gondolatait érthetően szavakba, mondatokba foglalni.
- Különítse el a mese és a valóság elemeit.

A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelés folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában az óvodásból iskolássá érik.
- A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek mindegyike egyaránt szükséges a sikeres iskolai munkához.
- A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finom mozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségleteit kielégítését szándékosan irányítani képes.
- A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a tér érzékelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak a tér tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlesztésnek, a testséma kialakulásának.)

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- A cselekvő- szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot; tisztán

ejti a magán- és mássalhangzókat a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések, lehetőségek. Végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.

- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetébe élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Az óvodás kor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtellel és gyermektársaival, amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.
- A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

Szociális támogatások felkutatása:

- Gyermekjóléti Szolgálat által felajánlott élelmiszer csomag, ruházat kiosztása;
- A fenntartó és egyéb adományozók által felajánlott ruhák, élelmiszerek, könyvek, játékeszközök kiosztása a rászorulóknak;
- Ruha és cipő gyűjtés, RUHA ÉS CIPŐ BÖRZE megrendezése;
- Bekapcsolódunk a „Cipős doboz” ajándék akcióba.

Továbbképzéseken való részvétel: pedagógusaink részt vesznek minden olyan képzésen, amelyek segítséget nyújthatnak számukra a gyermekek szociális hátrányának a segítésében.

Külső kapcsolatok, támogató szervezetek, személyek felkutatása, bevonása a programba.

Egészségügyi szervezetek munkájának igénylése, előadások szervezése /egészséges táplálkozás, egészséges életmód témában/

Óvodában – óvodán kívüli programok szervezése:

- Családi programok, ünnepek (aktuális járványhelyzetnek megfelelő keretek között)
- Közös kirándulás;
- Előadások szervezése;

- Részvétel a községi ünnepségeken;
- Más intézmények programjain való részvétel.

A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Logopédus biztosítása;

- 1-es típusú diabéteszrel élő óvodások ellátása;
- Egyéni fejlesztési terv készítése;
- Fejlesztés értékelése szülőkkel félévente;
- DIFER mérések értékelése, eredmények továbbfejlesztése;
- Továbbképzésen tanultak alkalmazása.

Egészségvédelmi programok: vitamin napok, túrák, séták, kirándulások szervezése.

Integrált nevelés

Az integrált nevelés feltételeinek biztosítása

- A szakember (logopédus, fejlesztő pedagógus, szociális munkás) szakmai kapcsolata a pedagógusokkal (rendszeres konzultáció, összehangolt munka).
- A csoporttársak megfelelő viszonyulása. A különbözőség el- és befogadó képességének kialakítása.
- A család pozitív és támogató hozzáállása.
- A gyermek képességei.
- A személyi és tárgyi feltételek biztosítása.
- A nevelésben hangsúlyos szerepet kapnak az egyéni differenciáló módszerek;
- A foglalkozások megszervezése és levezetése változatos, színes legyen a különböző munkaformákban (pl. frontális-, csoport-, egyéni munkaforma);
- A követelmények rugalmasabbá tétele;
- Változatos értékelési eljárások alkalmazása;
- Az óvodai élet tevékenységei közben felmerülő problémák vagy konfliktushelyzetek megoldása elsősorban az óvodapedagógusok felelőssége;
- A szülők bevonása a folyamatokba;
- Minden résztvevő tartsa fontosnak a szociális befogadás szerepét.

Az integrált nevelés tartalma:

- A szűkebb és tágabb környezet megismerése.
- A közvetlen környezet elemi szintű megfigyelése.
- Az ismeretek tevékenységbe ágyazott alkalmazása.
- Önkiszolgálás, együttműködés felnőttekkel, gyermekekkel.
- Alapvető higiénés szokások gyakorlása a napi és a heti rendnek megfelelően.
- Helyes viselkedési formák gyakorlása, együtt játszás, együttélés.
- Hagyományok megismerése, ápolása, ünnepeken való részvétel.
- Egyszerű ritmushangszerek használata.
- Zene, játék, mozgás, beszéd összekapcsolása.

- Az ábrázolás eszközeinek és technikáinak megismerése, alkalmazása.
- A testséma megismerése, játékos formában történő izomerősítés.
- A téri irányok gyakorlása, mozgáskoordináció.
- Digitális témahét tervezése és megvalósítása.

Az integrált nevelés célja

A gyermeki jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítése az egyenlő hozzáférés biztosításával.

Az integrált nevelés feladata

- Megfelelő szervezési mód, módszer, motiválás és eszköz megválasztása, az elérhető maximális képességek kibontakoztatására, fejlesztésére.
- Egyéni fejlesztési terv összeállítása és végrehajtása, a pozitív szociális magatartási minták közvetítése.
- A család szokásait, sajátosságait figyelembe véve az intervenciós gyakorlat érvényesítése, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásainak alkalmazása.
- Testséma kialakítása, fejlesztése.
- A finommotorika fejlesztése.

A GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK

Nagy figyelmet fordítunk a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvényben foglaltak megismerésére, 2002. évi módosításra 148 §./ és a 2016. évi CLXV. törvény a gyermekek biztonságának és védelmének fokozása érdekében történt módosítására, valamint óvodára háruló feladatok betartására.

Óvodapedagógusaink legfontosabb feladata a prevenció.

A nevelés során a szülők, pedagógusok összehangolt munkájára van szükség.

Óvodánkban két gyermekvédelmi felelős és az intézményvezető irányítja a gyermekvédelmi munkát. Segítünk egy szociális munkás, aki minden héten 2 délelőtt támogatja munkánkat.

Rendszeresen kapcsolatot tartunk a családokkal és a Gyermekjóléti Szolgálat vezetőjével, valamint a Gyámhatóság szakembereivel.

Javaslatainkra, észrevételeinkre megteszik a szükséges intézkedést.

Óvodánk bekapcsolódott az OVIZSARU programba, aminek célja a gyermekek bizalmának kialakítása a rendőrök felé, kiemelt feladat a családon belüli erőszak felismerése és jelzése a szakhatóságok felé.

Kiemelt feladatok:

- A HH és HHH-s gyermekek nyilvántartása, folyamatos kapcsolattartás a szülővel.
- Fokozott törődés a nagycsaládosokkal. / felvilágosítás, rendszeres tájékoztatás a támogatásokról/
- Rászoruló gyermekek soron kívüli beóvodázása.
- Állami gondozásban lévő gyermekekkel, nevelőszülőkkal, a Gyámhivatal munkatársaival rendszeres kapcsolattartás.
- Roma gyermekek szociális hátrányának csökkentése, beilleszkedés segítése.
- A rászoruló gyermekekkel egyéni és kiscsoportos foglalkozás.

- Szűrővizsgálat után javaslatétel logopédus igénybevételére, az eredményes fejlesztés érdekében.
- A 2011. évi CXC törvény megszegése esetén a Polgármesteri Hivatal jegyzőjével vesszük fel a kapcsolatot, aki megteszi a szükséges intézkedéseket.

Gyermekek érdekei és jogai:

A hátrányos megkülönböztetés, zaklatás, megalázás tilos!

- Az óvoda szolgáltatásai ne jelentsenek számára terhet.
- Minden személyiséget különleges védelem illeti meg.
- A gyermek nevelése, a család joga és kötelessége, s ebben az óvoda kiegészítő szerepet kap.
- Hátrányos helyzetű gyermekeket kötelezően fel kell venni az óvodába.

Szülők jogai és kötelességei:

- Gondoskodnia kell gyermeke testi, értelmi erkölcsi feltételéhez szükséges feltételekről,
- Biztosítani kell az óvodáztatás és a tankötelezettség teljesítését.
- Figyelemmel kell kísérni gyermeke fejlődését, megadni ehhez minden segítséget.
- Elősegíteni gyermekének a közösségbe történő beilleszkedését, az óvoda rendjének a közösségi élet magatartási szabályainak elsajátítását.
- Tegyen meg minden szükséges intézkedést gyermeke jogainak érvényesítése érdekében.
- Tartsa tiszteltben az óvoda vezetői, pedagógusai, alkalmazottai emberi méltóságát és jogait.
- Rendszeresen tartson kapcsolatot a gyermeke pedagógusaival.

A SZÜLŐ, A GYERMEK, A PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI

Az együttműködés formái és továbbfejlesztésének lehetőségei:

- Az óvoda honlapjának, közösségi oldalának népszerűsítése
- Családlátogatás
- Szülők részvétele az óvodai programokon.
- Beiratkozás előtti nyílt nap.
- Speciális témájú szülői értekezletek.
- Szakirodalom-ajánlás.
- Gyermekeveléssel kapcsolatos szakmai tanácsadás.
- Online kapcsolattartás
- A gondozási szokások összehangolása, az azonos elvek kialakítása és betartása.
- A gyermekekkel kapcsolatos dokumentációk nyilvánossá tétele.

A szülők közösségének kezdeményezésére igény és lehetőség szerint:

- Szülői Szervezet
- Jótékonysági vásár szervezése
- Gyermeknapi majális, közös kirándulás
- Szülői értekező.

- Családlátogatás a szülők kérése alapján
- Fogadóóra.
- Napi rövid tájékoztató jellegű információcsere.
- Alapítványi kuratórium.
- Szülők részvétele a rendezvények szervezésében.
- Faliújság.
- Az óvodáért végzett közös munka a szülőkkel.
- Udvarrendezés alkalom szerint a szülők bevonásával.
- Munkadél előtt alkalomszerűen, illetve aktualitáshoz kötötten.

AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK, PROGRAMOK, TEVÉKENYSÉGEK

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEINK

Az egészségfejlesztés célja:

Az óvodai egészségfejlesztés célját a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 128. § határozza meg, amely szerint:

- A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.
- A nevelési-oktatási intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési-oktatási intézményben végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermek és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

AZ EGÉSZSÉG MEGHATÁROZÁSA

Az egészség fogalmát az Egészségügyi Világszervezet így definiálta:

"Az egészség a testi (fizikai), a szellemi (pszichikus) és a társas-társadalmi (szociális) jólét állapota, nem csupán a betegség és nyomorékság hiánya."

Az élet és az egészség, az embernek semmi mással nem pótolható alapvető értéke.

Nélküle sem egyéni, sem társadalmi lét, sem kultúra nem valósítható meg. Az egészség megszerzése, fenntartása és fejlesztése az egyed, illetve a közösség egész életén át tartó, az élethez, a sikeres önmegvalósításhoz és a társkapcsolatokhoz szükséges feladatát képezi. Az egészségvédő és egészségfejlesztő magatartás elérésének feltétele azoknak az alapképességeknek az elsajátítása, amelyek az egészséget védik, fejlesztik, ha kell, korrigálják. Napjainkban az egészség megtartása, fejlesztése, az életre, a sikerre vonatkozó kompetenciák kialakítására épül, amely feltételezi a személyiség (testi, érzelmi, értelmi, akarati és társkapcsolati viselkedés) megismerését, gyakorlással erősíti a különböző élethelyzetekben a testi-lelki edzettséget, pótolja, kiegészíti a hiányzó egészségvédő képességet, továbbá attitűddé alakítja az egészségvédő magatartást.

EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS KISGYERMEKKORBAN

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja az óvodai nevelés alapvető feladatának a gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítését jelöli meg. Ezeknek a szükségleteknek kielégítése biztosíthatja a kisgyermek egészséges fejlődését, a legteljesebb egészségi potenciáljának elérését, azaz a lehetőséget arra, hogy a gyermek a mindennapi élet alternatívái közül a legegészségesebbet válassza. Az egészség fejlesztése kisgyermekkortól kezdődik, így az óvodai egészségnevelés megalapozó jelentőségű a személyiségfejlesztésben. Az egészségvédő potenciál fejlesztése megköveteli, hogy az óvodai nevelés segítse az egészséges életvitel iránti igény kifejlődését, az egészséges életmód választását, az egészséget károsító magatartások visszaszorítását.

Az egészség védelme tanítható, fejleszthető. A kisgyermekkorban történő egészségre nevelésnek az élet további szakaszaira is kiható jelentősége van. Ezeket figyelembe véve az óvodai egészségfejlesztés kiemelt nevelési terület. Az óvodai nevelés elválaszthatatlan része az egészség fejlesztésére (promóció) és az egészségkárosodás megelőzésére (prevenció) irányuló egészségnevelő tevékenység. Mindkét egészségfejlesztési feladat vonatkozik a testi, a lelki és szociális nevelő tevékenységre.

Az egészségnek a nevelési folyamat minden mozzanatában alapozó szerepe van.

A modern értelmezésű egészségnevelés széleskörűen készíti fel az óvodás gyermeket az egészségvédelmére: edzi a testi erőnlétét, gondozza lelki (érzelmi, akarat, értelmi) kiművelését és az embertársakkal kapcsolatos (szociális) együttműködési készségét.

Az egészség hármass (testi, lelki, társkapcsolati) jellemzője megbonthatatlanul egybefonódik a személyiségfejlesztés feladatával, annak védelme, fejlesztése nem önálló nevelési feladat. A speciális egészségfejlesztő szempontokra és módszerekre az óvodapedagógusnak tudatosan kell felkészülnie.

EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 128. § (3) A nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen:

- az egészséges táplálkozásra nevelés,
- az egészségfejlesztési kritériumoknak megfelelő mindennapos testnevelés és az azt kiegészítő egyéb testmozgás, iskolai sporttevékenység,
- a lelki egészséget fejlesztő pedagógiai módszerek és a művészetek alkalmazásával a tanulási eredményesség és a társas kapcsolati készségek fejlesztése, a lemorzsolódás csökkentése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerfogyasztás, a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- az egészséget támogató ismeretek és készségek fejlesztése területére terjednek ki.

AZ EGÉSZSÉGES TÁPLÁLKOZÁS

Az egészségfejlesztési program az óvodásgyermekek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítését és az óvodai étkeztetés otthoni kiegészítését szolgálja.

A helyes étkezési szokásokat kisgyermek korban kell kialakítani épp úgy, mint az egészséges életmód egyéb jellemzőit, összetevőit /pl. az alapvető személyi higiénés ismeretek elsajátítását és begyakorlását. /

A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű a gyermek egészséges táplálása, mivel az óvodás gyermek fejlődésének egy olyan periódusában van, melyre jellemző a nagyfokú és rendszeres fizikai aktivitás, a szervezet gyors növekedése, ami ennek megfelelő tápanyagfelvételt tesz szükségessé.

A teljesítés nemcsak anyagiakon (élelmezési normán), de szemléleten (étrend-összeállításon), óvónői leleményességen (egészségpedagógiai kulturáltságon) és a szülők segítő együttműködésén is múlik. A gyermeknek az egészséges táplálkozás érdekében naponta az öt alap élelmiszercsoport mindegyik tagjából kell fogyasztania. Az intézményeinkben különösen odafigyelünk a gyermekek egészséges étkeztetésére. A gyermekek gyakran fogyasztanak tejtermékeket, és az idénynek megfelelő gyümölcsöt és zöldségeket.

Óvodánkban az étkezéseket kötött keretek között szervezzük. Az intézményben tízórai, ebéd, uzsonna áll a gyermekek rendelkezésére. Az óvodai élelmezés nem tudja biztosítani a gyermekek számára az egész napra szóló élelmiszerek szükségességét.

Igyekszünk meggyőzni a szülőket, hogy töröljék gyermekük étkezési szokásrendjéből a túl cukros, sós, zsíros ételeket, a cukrozott szörpöket, kólaféléket, a chipset, édességet. Az István Király Baptista Általános Iskolában található önkormányzati fenntartású konyhából szállítják intézményünkbe az ételeket, óvodánkban tálalómelegítő konyha működik. A főzőkonyhával a változatos étrend érdekében a vezetők folyamatosan konzultálnak. Ételallergiás gyermekünk van, de a szülő nem igényli gyermeke étkeztetését óvodánkban. A gyermekek étvágyát, eltérő szokásait figyelembe vesszük. Nem erőltetjük az ételt, de kínálunk, igyekszünk megszerettetni az új ízeket. A kiválasztó szervek megfelelő működése érdekében a gyermekeknek folyadékot állandóan biztosítunk a csoportszobában és az udvaron egyaránt.

Nem az étel elkészítése, hanem az étkezés lebonyolítása alkotja az óvodapedagógus egészségpedagógiai feladatát. Az étkezéshez való előkészületben a gyermekek is vegyenek részt - életkori fejlettségüknek megfelelő szinten –, és legyenek részesei étkezéskor az önkiszolgálásnak, vagy a naposi munkának.

Feladataink:

- Kulturált étkezési körülmények biztosítása.
- Óvodai napirend keretében az óvodapedagógusok a dajkákkal együttműködve ismertetik meg a gyermekeket új ízekkel, addig ismeretlen étel- és italfélelésegekkel.
- Az étkezést örömtelivé tenni, jó hangulatot teremteni az ételek elfogyasztásához.
- Intenzív rágasra ösztönözni.
- Folyadék folyamatos biztosítása.
- Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően kanál, villa, kés helyes használatával ismertetjük meg a gyermekeket.
- Az étkezés végén az asztalok rendjének helyreállításának irányítása a dajka feladata.
- Fokozottan ügyelünk a táplálék érzékeny gyermekek diétájára
- A szülőkkel, támogatókkal közösen havonta gyümölcs- és zöldség-nap szervezése.
- Tanácsadás a szülőknek (szülői értekezleten, fogadóórán, kötetlen beszélgetés keretében), hogy az óvodai étrendet otthon milyen ételfélelésegekkel egészítsék ki.
- Az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében játékos alkalmakat teremtünk arra, hogy a gyermekek maguk is részesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének (pl. saláta készítés, tízórai összeállítás).

- Minden érzékszervet megmozgatunk a tapasztalatszerzés során, ismerkednek gyümölcsökkel, zöldségfélékkel: őszi piacot, zöldséges üzletet, kerteket látogatnak, kóstolók és salátakészítés zöldségből, gyümölcsből.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Önállóan el tudják dönteni, hogy mennyi ételt fogyasztanak.
- Önállóan töltenek vizet a kancsóból.
- Ismerik a kulturált étkezés szokásait, higiénikusan étkeznek.
- Szívesen kóstolnak meg új ízeket.
- Ismerik a fogyasztott ételek, gyümölcsök, zöldségek nevét.
- Az óvodába nem hoznak szénsavas üdítőt, chips-et a gyermekeknek.

A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESMOZGÁS

A mozgásszervek fejlődésének belső, élettani ingere a mozgásra való készítésben mutatkozik meg, ezért a mozgás élettanilag a kisgyermek alapvető életjelensége. A gyermek mozgásigénye folyamatos kielégítésre vár.

A változatos mozgáslehetőség biztosítása óvodásaink számára kiemelt feladatunk, ezért minden nap alkalmat teremtünk rá. A kisgyermek mozgásszükségletének kielégítése legnagyobb részt a játéktevékenység útján valósul meg.

A játék, a mozgás segíti a gyermeket önmaga és a környező világ jobb megismerésében, a környezet felfedezésében és meghódításában. A felfrissítő, edző mindennapi testnevelés középpontjában is a sok mozgással járó játék áll. Emellett korcsoportra szabott, testnevelési csoportos foglalkozást is tartunk hetente, amelyen olyan elemi mozgásokat tanulnak és gyakorolnak a gyermekek, amelyek sportági mozgásokból levezethetők, de elemi jellegűknél fogva már elvesztették sportági jellegüket. (mászás, járás, futás, ugrás, dobás, elkapás).

A gyermekek fokozott mozgásigényének kielégítését jól szolgálják az udvari játékok és munkaeszközökkel való munkálkodások. Ha az idő engedi, sokat tartózkodunk a szabadban. Az udvari tevékenység mellett a séta, kirándulás egészíti ki a levegőzést.

A mozgáshoz változatos eszközöket biztosítunk, melyek alkalmasak a nagy és finommozgások fejlesztésére. Az egyensúlyérzék kialakítására speciális eszközöket is használunk. A négy-öt éves korban kialakuló alakváltozás, a hirtelen növekedés gyakran okoz hanyag testtartás, ezért a szervezett tornafoglalkozások keretében prevenciós, fejlesztő tornagyakorlatok végzésével segítjük a gerinc deformitások megelőzését. A lábboltozatot erősítő, fejlesztő mozgással a lúdtalpas gyermek lábtartását javítjuk.

Feladataink:

- A gyermekek egészséges fejlődése érdekében azoknak a feltételeknek a megteremtése, amelyek elősegítik a biológiai fejlődést, követik a szervezet teherbíró-ellenálló- és alkalmazkodóképességét, valamint fejlesztik erejüket, ügyességüket, gyorsaságukat és állóképességüket.
- Az udvar lehetőségeinek kihasználása a gyermekek nagymozgásának fejlesztéséhez (járás, futás, kúszás, mászás).
- Minél több alkalom biztosítsa a szabad mozgásra, mivel ez gyakorlási lehetőséget ad az irányított mozgás-tevékenység alatt megismert mozgásformák többszöri ismétlésére.

- A mozgásos tevékenységet, s azok eszközeit mindenkor a gyermekek életkorához, egyéni szükségleteihez, fejlettségi szintjéhez és a csoport összetételéhez méretezzük.
- Irányított mozgásos játékokat szervezni mindhárom korosztálynak heti egy alkalommal, különböző időkerettel.
- Edzési lehetőséget biztosítani a környezet, levegő, nap kihasználásával
- Megtervezni a helyet, időt, és a közegekben való mozgást fokozatos terheléssel, figyelembe véve a korosztályok életkori sajátosságait.
- Időjárástól függően (köd, -5 fok, eső, viharos szél esetén nem) napi 1-3 órát levegő és napfény edzést biztosítani a gyerekeknek a fokozatosságot betartva.
- A nyári napirend alakításánál az egész napos levegőn való tartózkodásra törekvés (kivétel az erős napsugárzás miatt a 11-15 óra közötti időszak).
- Az általános balesetvédelmi szabályok megismertetése, begyakoroltatása és ellenőrzése a gyermekek biztonságának és egészségének védelmében.
- A mozgás utáni regenerálódás biztosítása.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Szeressenek mozogni, legyenek kitartóak a mozgásos játékokban.
- Képesek harmonikusan együttműködni társaikkal mozgásos tevékenységekben.
- Örömként élnek meg a közös (játékos, sportos) mozgást.
- Kialakult nagymozgásuk, finommozgásuk, egyensúlyszelzésük legyen összerendezett.
- Ismerik és biztonságosan használják a mozgásfejlesztő és mozgásos tevékenységekhez szükséges eszközöket. Tartózkodjanak szívesen a szabad levegőn, és váljon természetes igényükké a szabadban való mozgás.

A TESTI ÉS LELKI EGÉSZSÉG FEJLESZTÉSE, A VISELKEDÉSI FÜGGŐSÉGEK, A SZENVEDÉLYBETEGSÉGEKHEZ VEZETŐ SZEREK FOGYASZTÁSÁNAK MEGELŐZÉSE

A dohányzás megelőzésének feladata

Felmérések igazolják, hogy az óvodásgyermek családjának több mint felében él dohányzó felnőtt, aki kedvezőtlen mintát nyújt a gyermekek számára. A dohányzás megelőzésében és visszaszorításában jelentős szerep jut az óvodapedagógusoknak és az óvoda technikai személyzetének.

Az óvoda felnőtt dolgozói modell, mintát jelentenek a gyermekek számára, ezért az óvoda dolgozói nagyobb felelősséggel tartoznak személyes példamutatásukért. Az óvoda feladata minden olyan helyzet elkerülése, amely a gyermeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat. Az óvoda egész területe dohányzásmentes terület!

Törekszünk arra, hogy az intézményünk dolgozói ne dohányozzanak. A szülőket is ösztönözzük erre, hogy pozitív példát mutassanak a gyerekeiknek. és induljon mozgalom a kisgyermek otthoni dohányzásmentes környezete érdekében.

Ajánlott tevékenységek:

Szabad beszélgetések. A beszélgetés kezdeményezője lehet az óvodapedagógus, de lehet maga gyermek is (valamely aktuális eseménnyel, élménnyel, filmjelenettel stb. kapcsolatosan). A szabad beszélgetésben kisebb, önkéntesen csatlakozó gyermekcsoport

vehet részt beszámolóval, események értékelésével, képek nézegetésével stb. párhuzamosan. Fontos: az önkéntes részvétel, a szabad megnyilatkozás és vélemény-nyilvánítás.

A dohányzás ártalmainak elemzésére szolgáló szabad beszélgetések kezdeményezésére a következő alkalmakat, lehetőségeket alkalmazzuk:

- Kirándulási élmények feldolgozása: napsütés, szabad levegő, madárdal, napozás.
- Városi, falusi élmények megbeszélése: az utca forgalma, a gépkocsik füstje, az áruházak levegője, gyárak környékének kedvezőtlen viszonyai, utazás tömegközlekedési járművön, "talponállók", ivók, vendéglők külső képe, az utcai porképződés, az otthoni állattartással járó szagok.
- Élmények elmondása a dohányfüstös helyiségekről: saját lakásunk levegője, szórakozó helyek füstje, gyárkérmények füstje, füstmérgezéses balesetek; a családban dohányzók megszokott dohányzási helyei, vendégségben tapasztalt dohányzás.
- Beszélgetés arról, milyen leszek, ha nagy leszek: mi szeretnék lenni; segíteni akarok másoknak, alkotni szeretnék, egészséges, edzett, erős akarok lenni; mit kell ezért tenni, mit kell elkerülni (elhatározom, hogy nem kezdem el a dohányzást).
- Ismeretek átadása a dohányzás ártalmairól a gyermeki élményekkel kapcsolatosan: károsítja a tüdőt, az idegrendszert, valamint a gyomor és a szív munkáját; másokat is károsít, zavarja azokat, akik beszívják a dohányfüstöt, kellemes-e a füstös levegőjű teremben tartózkodni, hogyan védekezhetünk ellene (szabad levegőn tartózkodás, a lakás szellőztetése).

A BÁNTALMAZÁS ÉS ERŐSZAK MEGELŐZÉSE

A WHO definíciója:

„A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.”

Elhanyagolást jelent, ha a szülő vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, amely súlyos ártalmat okoz, vagy ennek veszélyével fenyeget bármelyik területen: egészség, oktatás, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonságos körülmények, amely veszélyt jelent, vagy nagy valószínűséggel jelenthet a gyermek egészségi állapotára, mentális, lelki és spirituális, erkölcsi és szociális fejlődésére.

Érzelmi elhanyagolást jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya, a gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történő erőszakos, durva, támadó magatartás más családtaggal szemben.

Fizikai elhanyagolást jelent az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, a felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve. Ide sorolható az orvosi ellátás késleltetése, az orvosi utasítások be nem tartása, a védőoltások beadatásának indokolatlan elmulasztása, késleltetése.

A gyermekbántalmazás azt jelenti, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt - bár tud róla, vagy szemtanúja – nem akadályozza meg, illetve nem jelenti.

Fizikai bántalmazás az a szándékos cselekedet, vagy gondatlanság (így különösen ütés, rázás, mérgezés, égés, fulladás, közlekedési baleset stb.), amely a gyerek fizikai sérüléséhez, halálához vezet vagy vezethet. Ide sorolható a közlekedés során elkövetett gondatlan veszélyeztetés (gyermekülés hiánya, ittas vezetés, kivilágítatlan kerékpár stb.)

Az érzelmi bántalmazás azt a rendszeres, hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmódot jelenti, amely súlyos, és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére. Ez magában foglalhatja annak közvetítését a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem kívánt és nem szeretett. Jelenthet az életkornak, vagy a fejlettségnek nem megfelelő elvárások támasztását a gyermekkel szemben (pl. a szobatisztaság idő előtti erőltetése, a képességekhez nem igazodó követelmények). Ide tartozik a gyermekekben állandó félelemérzet, vagy szorongás keltése, megszegényítés, állandó kritizálás, az érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása.

Az érzelmi bántalmazás súlyos formája az olyan élethelyzet, amelyben a gyermek szem és fültanúja más bántalmazásának. Az érzelmi bántalmazás mindezen komponenseket magában foglalhatja, de egymagában is jelentkezhethet.

Különleges ellátást és kezelést igényel, ha gyermek bántalmaz gyermeket. Ezekben az esetekben egy gyermeket egy másik gyermek, vagy gyermekek csoportja a konfliktusok szokásos kezelésén túl - ismételten - fizikailag, lelkileg bántalmaz, vagy szexuálisan molesztál. A probléma kezelésénél igen fontos, hogy az áldozat és az elkövető egyaránt kapjon megfelelő segítséget. Speciális terület a testvérbántalmazás, annak érzelmi vonatkozásai, indulati tartalma miatt.

Feladataink:

- Intézmény közreműködik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködünk a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Ha a gyermekeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudjuk megszüntetni, segítséget kérünk a gyermekjóléti szolgálattól.
- A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, tanítása. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy közreműködjön a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
- A gyermekek szüleit a nevelési év kezdetekor tájékoztatjuk a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős személyéről, valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel.
- A kisgyermek minden erőszakos cselekvéssel kapcsolatosan "érzékeny". Nemcsak az erős fizikai ingerek okoznak az óvodás gyermeknél egészségkárosodást, hanem az erőszakos cselekmények (brutalitás, vérengzés, gyilkosság) látványa is. Mindezek megelőzésére nem elég a szülőket felvilágosítani, de a védekezés helyes módszereinek alkalmazására sarkalni is szükséges. Ennek megvalósítása érdekében a szülői értekezleteken megbeszélési anyagként alkalmazzuk az erőszakot sugárzó tömeghírközlések, filmek kivédését is.

BALESET-MEGELŐZÉS ÉS ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁS

A gyermekek egészségét veszélyeztető helyzetek kezelésére irányuló eljárásrend az SZMSZ-ben került rögzítésre.

Az óvoda berendezése, eszközei csak a baleset megelőzés szempontjai alapján történt vizsgálat után kerülnek használatba, állapotuk folyamatosan ellenőrzésre kerül, ez az udvari eszközök esetében szakértői felülvizsgálattal egészül ki.

Elsősegély doboz kötelező minden óvodában.

Fontos, hogy rájöjjenek az óvodások, hogy egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom elkerülhető lenne. A gyerekek megismerkednek a vészhelyzetek, vagy balesetek során elvégzendő legfontosabb teendőkkel, illetve ezek közül is azzal, amit ők el is tudnak végezni. Ide tartozik a segítségkérés (felnőtt értesítése, vagy esetleg mentőhívás), a beteggel való kapcsolatteremtés és a könnyebb sérülések ellátása. A gyerekek megtanulják, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.: bicikli, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magával, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében.

Módszere: a szerepjáték, mesélés, bábozás, könyv és képolvasás, társasjátékok, beszélgetés.

Védő-óvó előírások:

Az óvoda házirendjében vannak meghatározva azok a védő, óvó előírások, amelyeket a gyermekeknek az óvodában való tartózkodás során meg kell tartaniuk. A gyermekekkel- az óvodai nevelési év, valamint- szükség szerint, a foglalkozás, kirándulás stb. előtt ismertetjük a következő védő-óvó előírásokat:

- az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírás,
- a foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrások,
- a tilos és az elvárható magatartásforma.

A védő-óvó előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően ismertetjük. Az ismertetés ténye a csoportnaplóban kerül dokumentálásra.

KAPCSOLAT A SZÜLŐKKEL:

A család és az óvoda nevelési elveinek összehangolása

A gyermek az egészséges életmódra vonatkozó ismereteit és magatartásmintáját a családból hozza magával az óvodába. A szülők egészségkultúráltsága, valamint az óvodai egészségvédelemmel való kapcsolatuk jelentős tényező az egészségpedagógiai óvodai program megvalósításában.

A szokásalakítás alapja a példamutatás, a tevékenységek gyakori végzése, ismétlése. Az óvodai szokásokról a szülőket is tájékoztatjuk, hiszen azok megszilárdulásának feltétele az egységes szemlélet. A szokások kialakításához mindig kapcsoljuk a helyes viselkedési szabályokat. A szülőket többféle formában is tájékoztatjuk programunkról: írásos összefoglaló, szülői értekezlet, fogadó óra.

Szülői értekezletek, egészségügyi előadások

Negyedévenként csoport-szülői értekezleteket tartunk, amelyek megbeszélési anyagában a kisgyermek nevelése, egészséggondozása, egészséges életmódra szoktatása is szerepel.

EGYÜTTMŰKÖDÉS AZ EGÉSZSÉGÜGYI SZAKSZOLGÁLATTAL (ORVOSSAL, VÉDŐNŐVEL)

Az óvoda egészségfejlesztő pedagógiai tevékenysége beágyazódik a gyermekegészségügyi szakhálózat szervezeti tevékenységébe. Az iskolai (óvodai) egészségügyi ellátás feladatait és feltételeit a (26/ 1997. NM sz.) rendelet írja elő. Az óvodai gyermek-egészségügyi szolgálat és az óvodapedagógus együttműködése rendeletileg– kiterjed a gyermek-egészségügyi ellenőrző vizsgálatokra, az óvodai egészségnevelésre, a pedagógusokra, szülőkre és gyermekekre vonatkozó egészségmegelőző és - fejlesztő (orvosi, védőnői) tevékenységre.

A csoportos szűrővizsgálatok megszervezése megköveteli az óvodapedagógustól és a védőnőtől az orvosi kezelésektől való félelem leszerelését. Minden egészségügyi vizsgálat együttes védőnői és óvodapedagógusi előkészítést, megbeszélést igényel.

Óvodánkban minden évben megszervezzük a gyermekek fogászati szűrővizsgálatát, községünk fogorvosával egyeztetve.

Az együttműködésnek több módszere beépül az óvodai nevelés mindennapi programjába, így a védőnői látogatások alkalmával a szomatikus fejlődés ellenőrzése, az egészségfejlesztő alapképességek regisztrálása, a közegészségügyi helyzet ellenőrzése. Az óvoda és a védőnő kapcsolatát erősíti a gyermekek „előéletének” jobb megismerése: a fejlődési lapok, anamnézis-feljegyzések áttanulmányozása, az egészségre, szociokulturális helyzetére vonatkozó adatok cseréje.

ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS RENDSZERE

Az intézményben folyó teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a gyermekek biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, beilleszthető a nevelési-oktatási intézményben megvalósuló átfogó prevenciós programokba.

A törvény szerint: „A nevelési-oktatási intézményekben megvalósuló teljes körű egészségfejlesztés minőségbiztosítási keretrendszerét az egészségfejlesztésért felelős országos intézet dolgozza ki.”

Egészségfejlesztési programunk megvalósulásának értékelésénél ennek a keretrendszernek a kritériumait tartjuk mérvadónak.

Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat koordinált, nyomon követhető és mérhető, értékelhető módon a helyi pedagógiai program részét képező egészségfejlesztési program keretében készítettük el.

Az óvodai munka gyakorlati ellenőrzését a részletes ellenőrzési terv tartalmazza. Az Egészségfejlesztési Programban megfogalmazott feladatok elvégzését és az elért eredmények dokumentálását az óvodapedagógusok végzik.

A gyermekek fejlődésének dokumentálása az óvodába lépéstől az óvoda elhagyásáig tart. Az ellenőrzési folyamat a gyermekek egyéni képességeinek, fejlettségi szintjének vizsgálatára irányul, melyben megtalálhatók az egészséges életmódhoz kapcsolódó testi, lelki és pszichés készségek és képességek is.

Óvodánkban a gyermek fejlődését az óvodai személyiségfejlődési naplóban vezetik óvodapedagógusaink. A gyermekekről félévente (félévkor és évvégén) az óvodapedagógusok szöveges értékelést készítenek, melyben a gyermek legfőbb fejlődési jellemzőit jegyzik le, amely tartalmazza az egészségfejlesztéshez kapcsolódó értékelést is.

Az egészség védelme az egyén (saját) és a társadalom (közös) érdeke, abban a családnak, az egészségügyi szakszolgáltatnak, a köznevelési rendszernek és más társadalmi szervezetnek alkotmányos feladata van.

A helyi egészségfejlesztési programot a nevelőtestület az egészségügyi szolgálat közreműködésével készítette el.

EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAMOK, TEVÉKENYSÉGEK

Feladatok	Programok/tevékenységek	Környezeti neveléshez kapcsolódó feladatok	Megvalósítása	Várható eredmény
Az egészséges táplálkozás a nevelés	Napi gyümölcs-fogyasztás (pl. szülői felajánlás alapján) Napi gyümölcs fogyasztása tizóráira.	Ismerkedés a gyümölcs fajtákkal, nevükkel, formájukkal.	naponta	A gyermekek hozzászoknak a rendszeres gyümölcsfogyasztáshoz, és biztosítjuk a napi vitaminbevitel egy részét is.
	Gyümölcs előkészítése, mosása, szeletelése, a dajka néikkel, tálalása a naposok által Piaci látogatás	Ismerkedés a gyümölcsök jellemzőivel. Finommotorik a fejlesztés, közösségi nevelés, munkajellegű tevékenység.	Naponta késő tavasszal és ősszel	A gyermekek hozzászoknak a rendszeres gyümölcsfogyasztáshoz Az évszakhoz tartozó gyümölcsök megismerése
	A vízfogyasztás népszerűsítése-Minden gyermeknek saját kulacsa van, mely egész nap a csoportszobában, ill. az udvaron van. Így biztosítjuk és ellenőrizzük a gyermekek megfelelő víz bevitelét.	A víz világnapjához kapcsolódva ösztönözzük a kerti virágokat. Felhívjuk a figyelmüket a vízfogyasztás fontosságára. Megtanulják mit jelent a tiszta víz. Miért kell vizet inni.	Márciusban	A gyerekek tudatosabban kezdik figyelni, hogy mennyi vizet isznak. Motiváltibbak lesznek a vízfogyasztásra. Kézműsáznál jobban figyelnek, hogy ne pocskolják.
	Óvodai veteményeskert gondozása	Megismerik a növény fejlődését, a	Tavasszal, ősszel	A gyermekek megismerik a növények

	Zöldségek ültetése – tavasszal Hagyma, retek	kerti munkákat.		fejlődésének menetét. Szívesebben eszik meg a saját maguk által termesztett zöldségeket.
	Megtermett zöldségek, gyümölcsök fogyasztása	Megtanulnak gondoskodni a növényről, felelősségvállalás. Megismerik a növény részeit.	nyáron	A gyerekek látják a növények teljes fejlődését, rendszeresen gondozzák, öntözik őket.
	Gyümölcs és zöldségsaláta készítése	Megismerkednek a gyermekek többféle zöldséggel, gyümölccsel. Pucolják, darabolják.	Évente 2x, ősszel és tavasszal	Hozzászoknak az új ízekhez, szívesebben kóstolják meg a saját maguk által elkészített ételeket.
Az egészségfejlesztési kritériumoknak megfelelő mindennapos testnevelés és az azt kiegészítő egyéb testmozgás, sporttevékenység,	Családi sportnap	Megismerkednek a mozgás fontosságával. Megismernek különböző sportokat.	szeptember	Megtapasztalják, hogy milyen a szülőkkel együtt mozogni. Növekszik a mozgás iránti vágyuk.
	Mindennapos testnevelés a szabadban. Hűvösebb időben a csoportszobában.	Fejlődik az egészségük, megértik az összefüggést a mozgás és az egészség között. Megfigyelik testük, szívük, izmaik változását, munkáját	naponta	Rendszeressé válik a mozgás az életükben.

	Részvétel a városi futóversenyen	Az egészség és mozgás összefüggést tovább erősítjük bennük..	májusban	A közösség erejét megtapasztalják, több gyermek fut együtt.
A lelki egészséget fejlesztő pedagógiai módszerek és a művészetek alkalmazásával a tanulási eredményesség és a társas kapcsolati készségek fejlesztése, a lemorzsolódás csökkentése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerfogyasztás, a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése	Néhány perces relaxáció, meditációs zene alatt	Megtanulják, lecsendesíteni az agyukat, idegrendszerüket, figyelnek a helyes légzésre	Hetente	Megtanulja saját testének, elméjének lecsendesítését.
	Nyugi-fotel – lehetőséget ad az elvonulásra, az elcsendesedésre.	Képessé válik érzelmeinek jobb kontrolálására.	Szükség szerint	Eszközt kap, hogy meg tudja nyugtatni önmagát szükség esetén
	Egyensúlyozó kör-séta, ráhangolódás a napra, elcsendesedés segítése.	Megérti a csend és a nyugodt mozdulatok pozitív hatását.	naponta	Megtanulja kontrolálni mozdulatait, hangját.
	Montessori csendjáték- rövid, csendes időszak megteremtése a csoportban	Fejleszti a hallását, gyakorolja a külső zörejek felismerését. Fejlődnek érzékszervei.	hetente	Megérti a csendet. Megtanulja mások tiszteletét, részt vesz a harmonikus csoportlétkör kialakításában
Az egészséget támogató ismeretek és készségek fejlesztése	Külső világ foglalkozásokon beszélgetünk az egészségünkről.	Általános ismeretek elsajátítása a témában.	Három havonta	Alapos tudása lesz a testének működéséről nagy csoport végére
	Egészségügyi szakemberek meghívása az intézménybe.	Megismerkednek a szakember munkájával, eszközeivel.	Évente legalább három alkalommal	Megismerkedik olyan szakemberekkel, akitől segítséget

	(fogorvos, védőnő)			várhat saját egészségével kapcsolatban.
	Egészség hét szervezése (sporttal, étkezéssel kapcsolatban)	Felhívjuk a figyelmüket, hogy mit tehetnek azért, hogy egészségesek maradjanak.	Évente 2x	Direkt módon vesz részt a gyermek saját egészségének óvásában.
	Testápolási hét szervezése (mesék, versek tanítása a kézmosásról, fogmosásról)	Megtanuljuk a személyes higiénia alapjait.	Évente 1x	Gondosabban végzi az általános testápolási feladatokat.

A NEVELŐTESTÜLET ÁLTAL SZÜKSÉGESNEK TARTOTT TOVÁBBI ELVEK

INTÉZMÉNYÜNK JÓGYAKORLATAI:

„Káposzta, káposzta, téli-nyári káposzta”

A jógyakorlat leírása:

Október végén egy közös programot szerveztünk a szülőkkel, ahol a gyermekek megismerhették a káposzta savanyításának hagyományőrző módszereit.

Az előkészítő folyamatban a biztonsági előírásokat, szabályokat betartva a gyermekek megismerhették a káposzta gyalulás technikáját, a szülők alkalmazásával. A fateknőbe került gyalult káposztát egy hordóba rétegeztük, amit minden gyermek örömmel taposott a steril kis gumicsizmájában. Az ízesítéshez só, borsot, babérlevelet, birsalmát és kevés csípős paprikát használtunk. Meleg helyen tároltuk, amíg kiforrt, majd a szorgos kezek-lábak munkáinak „gyümölcséből” mindenki részesülhetett. Finom toroskáposzta, káposztás bableves, hagymás-olajos káposzta, káposztás patkó készült belőle.

Vidám hangulatban telt a délelőttünk, ettünk, ittunk, jót mulattunk!

A jógyakorlat célja: Programunk célja, a hagyományőrzés értékeinek teremtése, felelevenítése, hiszen amit nagyszüleinktől, szüleinktől láttunk, tanultunk azt tovább tudjuk adni gyermekeinknek. Reménykedve, hogy egy kellemes hangulatú, izgalmas feladatokkal teli nappal, feledhetetlen örömet tudtunk szerezni mindenkinek, és az idő múltával ezt a hagyományt a felnövekvő kis nemzedékünk át örökíti generációról-generációra.

A jógyakorlat fejlesztő hatásai: A gyermekekben tudatosítottuk, hogy a savanyú káposzta nagyon egészséges étel, és tele van vitaminnal. Magas C-vitamin tartalmának köszönhetően nagyon jó immunerősítőként szolgál a téli hónapokban. A káposzta taposás hagyományőrző módszereit és az elsajátított munkafolyamatot mindenki alkalmazhatta otthonában.

A jógyakorlat alkalmazott módszerei: bemutatás, beszélgetés, magyarázat, gyakorlás, segítségadás, ellenőrzés, értékelés, dicséret.

A jógyakorlat megvalósításához szükséges eszközök: A káposzta savanyításához szükséges alapanyagokat és eszközöket a szülők biztosították /fateknő, káposzta, káposztagyalu, hordó,

fűszerek, birsalma, gumicsizma/

A jógyakorlat személyi feltételei: óvodapedagógusok, szülők, gyermekek, dajka néni.

„Nagymami, ó drága nagymami!”

A jógyakorlat leírása:

Május első vasárnapja az édesanyáké. Ezen a napon, nemcsak az édesanyákat, hanem a nagymamákat is köszöntjük. Anyák napja alkalmából a kótaji Idősek Klubjának tagjait látogattuk meg és köszöntöttük fel. Csoportunkban évről-évre hagyománnyá válik az idősekkel való közös program megszervezése, így lehetőség nyílik arra, hogy a generációk közötti kapcsolatot ápoljuk, erősítsük, ezáltal kialakuljon a gyermekekben az idősek iránti tisztelet, az egymásra való odafigyelés. Mind a gyermekekben, mind pedig az idős generációban pozitív töltés alakul ki, mivel kölcsönös élményben részesülnek. A gyermekek táncos műsorral, verssel kedveskedtek a klubtagoknak, ők pedig viszonzásképpen modern zenés lábtánc bemutatóval lepték meg gyermekeinket és bennünket. Az udvaron közös játékkal, teázással töltöttük a délelőttöt. Ezen a napon élményekben gazdag programban részesültünk mindannyian.

A jógyakorlat célja: A generációk közötti találkozások elmélyítése, az idősek iránti tisztelet megalapozása. Kiemelt figyelmet fordítunk rájuk, mivel ők már nagyobb odafigyelést igényelnek.

A jógyakorlat fejlesztő hatásai: Az illemszabályok elsajátítása során, tudatosítjuk a gyermekekben az idősek iránti tiszteletet.

A jógyakorlat alkalmazott módszerei: Beszélgetés, bemutatás, magyarázat, segítségadás, dicséret.

A jógyakorlat megvalósításához szükséges eszközök: A gyermekek által készített ajándékok, fejdíszek a jelenetekhez, digitális eszköz JBL hangszóró,

A jógyakorlat személyi feltételei: óvodapedagógusok, gyermekek, dajka néni, az Idősek Klubjának tagjai, dolgozói.

„Aki Márton-napján libát nem eszik...”

A jógyakorlat rövid leírása:

A jógyakorlatunk a Márton-napról szól. A gyakorlat lényege, hogy a csoportunkba járó gyermekekkel és szüleikkel egy délelőtti folyamán csodaszép Márton-napi lámpásokat készítünk különféle technikákkal. Festünk, ragasztunk, színezünk, ezzel telik a délelőttünk nagy része. Az esemény közelebb hozza egymáshoz a csoportot, és hagyományt teremtünk vele. Az alkotások után, nem maradhat el a libazsíros kenyér fogyasztása sem, ugyanis tudjuk, hogy tartja a mondás: „Aki Márton-napján libát nem eszik, az egész éven át éheznek.” Ilyenkor az édesanyákkal közösen készítjük elő a libazsíros kenyereket, valamint a hozzájuk fogyasztható zöldségeket, savanyú káposztát, üdítőket. A lakomázás közben pedig meghitten, szeretetteljes légkörben beszélgetünk.

A jógyakorlat célja: hagyományok kialakítása, közös élményszerzés, minőségi időtöltés, szeretetteljes, meghitt légkör kialakítása

A jógyakorlat fejlesztő hatásai: a család és az óvoda kapcsolatának erősítése, együttműködőkészség, kreativitás, finommotorikus mozgás fejlesztése

A jógyakorlat alkalmazott módszerei: beszélgetés, példanyújtás, bemutatás, érzékelés, észlelés, magyarázat

A jógyakorlat megvalósításához szükséges eszközök: befőttesüvegek, tempera, ragasztó, előre kivágott libaformák, színes ceruza, ecsetek

A jógyakorlat személyi feltétele: gyermekek, szülők, óvodapedagógusok, dajka néni

Búcsú az ovitól, „pillangók” módjára

A jógyakorlat rövid leírása:

Ezen jógyakorlat ötlete csoportunkban a covid járvány kirobbanása után jött létre, ugyanis változott a nagycsoportos óvodások búcsúztatásának formája. Csoportunk a helyi horgásztónál szervezte meg ezt a rendezvényt, a családok aktív részvételével. Ezt a szívmengető eseményt már szinte hagyományként kezelik a gyermekek, valamint az anyukák, apukák is. A búcsúztató után, minden alkalommal közös programokon vehetnek részt a gyermekek és családjaik. Ez egy remek lehetőség az ismerkedésre, beszélgetésre is. Ilyenkor főzünk, piknikezünk, játszunk, nevetünk, sportolunk, szórakozunk. Vittünk ki focilabdát, focikaput, gumilabdákat, gólyalábat, tollasütőt, tollaslabdát, ezekkel a felnőttek és a gyermekek közösen játszottak. A legnépszerűbb játék a kicsik körében kooperatív ernyő volt, ismerték is már, hiszen a mindennapi foglalkozásokhoz is szoktuk használni.

A jógyakorlat célja: közös élményszerzés, hagyományok kialakítása, ismerkedés, minőségi időtöltés, pozitív élményújtás,

A jógyakorlat fejlesztő hatásai: a család és az óvoda kapcsolatának erősítése, együttműködőkészség, csapatépítés, társas kapcsolatok alakítása, tapasztalatszerzés, figyelem, beszéd-készség

A jógyakorlat alkalmazott módszerei: beszélgetés, példányújtás, bemutatás, érzékelés, észlelés, magyarázat

A jógyakorlat megvalósításához szükséges eszközök: hangszóró, kooperatív ernyő, focilabda, focikapu, tollasütő, gólyaláb, gumilabdák, tollaslabdák, búcsúajándékok, műanyag evőeszközök, műanyag poharak, bogrács, nyárs, padok

A jógyakorlat személyi feltétele: gyermekek, szülők, családok, óvodapedagógusok, dajka néni

„Taligámon sok a tök hazafelé döcögök”

A jógyakorlat rövid leírása:

A „Tök-jó” hét alkalmával az édesapákat invitáltuk tökfáragásra mely csoportunkba került megrendezésre. A programon az édesapák a gyermekeikkel közösen vettek részt, hogy ötletes tökfáragásokat alkossanak. Az egész heti tevékenységeinket a tök köré csoportosítottuk, melynek megkoronázása a TÖKFÁRAGÓ nap volt. Érdekes, vidám mókás alakzatok születtek. Az apukák és a gyermekek nagyon kreatívak voltak, ügyesen és kitartóan faragtak, és fantasztikus töklámpások készültek. A tevékenységet áthatotta a jókedv a derűs légkör, hiszen az együttműködés során pozitív töltődés érte egyaránt az apát és gyermekét. Az elkészült produktumokat oklevéllel díjaztuk. A kész tököket teamécsesekkel világítottuk ki, melyeket csoportunk ablakába kihelyeztünk. Természetesen a gyermekek másnap elmesélték, hogy a tökfáragás az óvodában nem ért véget, otthon ismét előkerültek a tökök, és a családok együtt is elkészítették a töklámpásokat. Hazánkban tökfáragás egyre elterjedtebb a családok körében, hiszen nemcsak faragják, de jótékony hatással van a szervezetre így sütvé főve is szívesen fogyasztjuk. Szeretnénk ezt a „Tök-Jó” napot hagyománnyá tenni, és évente megrendezni csoportunkba.

A jógyakorlat célja: A családokkal és a pedagógusokkal való jó kapcsolat kialakítása, megalapozása. A hagyomány tovább örökítése, a gyermek és szülő kapcsolatának erősítése a tevékenykedés során. Legyenek büszkéik az elkészült munkákra. A közösen töltött idő lehetőséget biztosít arra, hogy érzelmileg közelebb kerüljön a szülő a gyermekéhez.

A jógyakorlat fejlesztő hatásai: A program során a gyermekek és édesapjuk, illetve a családok otthoni környezetben is képesek legyenek együtt tevékenykedni. Tevékenykedés közben fejlődik a kommunikáció, pozitív én képük. Erősödik a szülő gyermek kapcsolat.

A jógyakorlat alkalmazott módszerei: A délelőtti folyamán a közös munkálkodás során arra törekszünk, hogy a beszélgetéssel, magyarázattal, segítségadással biztassák gyermeküket hiszen megfelelő kommunikációval oldódik a feszültség a gyermekek is nyitottabbá felszabadultabbá válnak.

A jógyakorlat megvalósításához szükséges eszközök: Szülők által felajánlott tökök, tök faragásához szükséges eszközök, tea mécses.

A jógyakorlat személyi feltételei: óvodapedagógusok, édesapák, gyermekek, dajka néni.

„Szita, szita sűrű szita ma szítálok, holnap sütök”

Jó gyakorlat rövid leírása:

A karácsonyi várakozás hetében beszélgettünk a téli ünnepekről, különösen kiemelve az adventi várakozást, az ünnep lényegét. Ezen alkalmából mézeskalács sütést és díszítést terveztünk csoportunkba ahová szeretettel vártuk az édesanyákat, és a nagymamákat. A délelőtti folyamán a mézeskalács illata, és a karácsonyi dallamok meghitt hangulatot teremtettek. Az együttműködés során gyönyörű alkotások születtek. A gyermekek aktívan bekapcsolódtak a mézeskalács elkészítésének folyamatába, a tésztát gyúrták, majd kiszúró formával karácsonyi díszeket szaggattak ki. Amíg a tészta sült karácsonyi dalokkal, zene hallgatással töltöttük az időt, és előkészültünk a mézeskalács díszítéséhez. A kisült mézeskalácsokat, minden gyermek saját elképzelés szerint díszítette sokszínű cukormázzal, majd az elkészült kalácsokat meg is kóstolhatták és haza is vihatták. A program végeztével közösen gyertyát gyújtottunk és karácsonyi dallal zártuk a napot.

A jógyakorlat célja: A család és az óvoda kapcsolatának erősítése, elmélyítése, közös ráhangolódás karácsony ünnepére. Élménynyújtás, az együttlét és az együttalkotás örömeinek biztosítása egy meghitt közös program keretében.

A jógyakorlat fejlesztő hatásai: A tevékenykedés során megismerkednek a tésztakészítés hagyományával és folyamatával. Az együtt munkálkodás során lehetőség nyílik beszélgetésre, a kreativitás magasabb szintre emelésére. Az alkotás folyamatában erősödik a szülő- gyermek kapcsolata, fejlődik kommunikációjuk, érzelmi kiegyensúlyozottságuk.

A jógyakorlat alkalmazott módszerei: bemutatás, beszélgetés, magyarázat, segítségadás, dicséret

A jógyakorlat megvalósításához szükséges eszközök: Mézeskalács alapanyagok, sütő, színes cukormáz, gyertya, informatikai eszköz (laptop)

A jógyakorlat személyi feltételei: Édesanyák, nagymamák, gyermekek, óvodapedagógusok, dajka néni

Közlekedj „ökosan”!

A jógyakorlat rövid leírása:

Szeptember 22-én Európa szerte Autómentes Napot tartunk. Ezen a „zöld” jeles napon mi is arra ösztönöztük a szülőket, hogy hagyják otthon autóikat, és válasszák inkább a költséghatékony és környezetbarát megoldásokat, rollert, biciklit, gyaloglást. A kihívást teljesítő óvodások matricát kaptak ajándékba.

Az óvoda udvarán akadálypályát alakítottunk ki bójákkal, közlekedési táblákkal és úttest megrajzolásával, ahol az ügyességi feladatok mellett a közlekedési szabályokat is gyakorolhatták a gyerekek. Mielőtt pályára léptek volna, felelevenítettük velük a kerékpárosokra, gyalogosokra vonatkozó KRESZ előírásokat. A gyerekek nagyon ügyesen mentek végig a kijelölt pályán, melynek végén egy sport szelet és egy alma várta őket jutalmul. Tartalmas, szemléletformáló tevékenységekkel sikerült mindenkit bevonni az autómentes napi programunkba.

A jógyakorlat célja: Célunk, hogy felhívjuk a rendszerint autóval óvodába, munkába közlekedő szülőket, gyerekek figyelmét, hogy az utazáshoz fenntartható alternatív közlekedési módokat vegyenek igénybe. Ezzel hozzájárulhatnak ahhoz, hogy megakadályozzák az autóforgalom miatt kialakuló környezeti problémákat, javíthatják egészségüket.

A jógyakorlat fejlesztő hatásai: Ezzel a programmal a környezettudatosságot próbáljuk erősíteni. Felhívni a figyelmet a felelősségteljes közlekedési mód megválasztására, a gyalogos közlekedés előnyeire.

A jógyakorlat alkalmazott módszerei: Beszélgetés, magyarázat, gyakorlás, bemutatás, ellenőrzés, pozitív megerősítés, dicséret

A jógyakorlat megvalósításához szükséges eszközök: karton dobozok parkoló kialakításához, kis autók, KRESZ táblák, műanyag kupakok jelző tábla készítéséhez, fekete kartonok, ollók, ragasztók, szigetelő szalagok, aszfalt kréták, biciklik, futóbiciklik, rollerek.

A jógyakorlat személyi feltételei: szülők, gyerekek, óvodapedagógusok, dadus néni.

„Mindannyian mások vagyunk...”

Március 21. a Down-szindróma világnapja

A jógyakorlat rövid leírása:

Március 21. nem csak a tavasz első napja, hanem a Down-szindróma világnapja is. Ezen a napon világszerte fontosnak tartják felhívni a figyelmet az értelmi fogyatékkal élő problémáira és a bennük rejlő lehetőségekre. A dátum nem véletlen, ugyanis a Down-szindróma genetikai hátterét tükrözi, a három darab 21-es kromoszómát. A világnap célja a megértés, elfogadás növelése és a sérült emberek segítése abban, hogy a társadalom aktív tagjaként élhessenek teljes életet. A meghirdetett felemás zoknis akcióhoz mi is minden éven csatlakozunk, amellyel a Down-szindrómával élők elfogadását és az irántuk való nyitottságot hangsúlyozzuk.

A jógyakorlat célja: Célunk a gyermekek érzékenyítése, figyelmük felhívása a másság elfogadására. A gyerekekkel szeretnénk megértetni, hogy mindannyian másolyennek születünk. Vannak olyanok, akik betegség miatt küzdenek problémákkal, de nekünk elfogadónak kell lennünk és segítenünk kell nekik, hogy be tudjanak illeszkedni és a társadalom hasznos tagjának érezzék magukat. A másság elfogadására a mindennapokban is nagy hangsúlyt fektetünk, éppen ezért a csoportszabályokban is megfogalmazzuk, hogy ne bántsuk egymást, megvédjük azokat, akiket bántanak, elmondjuk, amit érzünk.

A jógyakorlat fejlesztő hatása: A jógyakorlat által a gyermekek érzelmi világára vagyunk hatással. Elfogadásra neveljük őket, az egymásra való odafigyelésre. Az érzékenyítés által egy

olyan pozitív üzenetet szeretnénk közvetíteni a gyerekek felé, amely beépülhet az értékrendjükbe.

A jógyakorlat alkalmazott módszerei: beszélgetés, magyarázat, kérdés-felelet, példamutatás, ellenőrzés, pozitív megerősítés

A jógyakorlat megvalósításához szükséges eszközök: zoknik, laminált képek, mesekönyvek

A jógyakorlat személyi feltételei: gyerekek, szülők, óvodapedagógusok, dajka néni

„Játékom tanulás, tanulásom játék”

Jógyakorlat rövid leírása:

A bee-bot olyan programozható eszköz, mely az óvodai foglalkozások minden területén alkalmazható, kiválóan alkalmas a gyermekek motiválására és komplex kompetencia fejlesztésre (algoritmikus gondolkodás, problémamegoldás, kreativitás fejlesztés) egyaránt. A bee-bottal dolgozva nem csak digitális és kognitív kompetenciákra fókuszálunk, hanem társas és érzelmi intelligenciát, illetve a kommunikatív képességeket is erősítjük. Pályákat saját kezűleg is készítünk, hatékony kiegészítője a témaheteinknek. Bee-bot tevékenységeink végig kísérik az egész óvodai nevelési évet. A 2024-es évtől nagycsoportos gyermekeinket felkészítjük az Országos MÉH-ÉSZ Logikai Versenyre. Erre a megmérettetésre a gyermekeket szüleik regisztrálják és otthonukban oldják meg a verseny feladatait. Ezáltal a szülők is részesei lesznek óvodás gyermekükkel együtt a robotika világának.

A jógyakorlat célja: A mai modern, rohamosan fejlődő világban fel kell készítsük gyermekeinket az informatikai eszközök használatára. A digitális világba való bevezetésre ad tökéletes lehetőséget az óvodás korcsoport számára a bee-bot. Minél több érzékszerv aktivizálása által saját élményű tanulásra van lehetőségük.

A jógyakorlat fejlesztő hatásai: A padló robotok fejlesztik a kreatív gondolkodást, az algoritmikus és logikai gondolkodást, megtanulják a téri irányokat. Kognitív, szociális és kommunikációs területeken egyszerre formálja a gyermekek képességeit e közben saját testképük is fejlődik. Közösség kovácsoló erejük is van, megtanulnak együttműködni, vagyis megtapasztalják a kooperatív tanulás alapjait. Csodálatos eszköz a hátrányos helyzetű gyermekek integrációjában, képesség fejlesztésében és a tehetségígéret gyermekek kibontakoztatására is kiválóan alkalmazható.

A jógyakorlat alkalmazott módszerei: Bemutatás, magyarázat, motiváció, buzdítás, ellenőrzés, értékelés.

A jógyakorlat megvalósításához szükséges eszközök: bee-bot, a projekt hetekhez kapcsolódó képek, alap pálya

A jógyakorlat személyi feltételei: adó-vevő (pedagógus-gyermek, szülő-gyermek)

A relaxáció „legyen veled”

A jógyakorlat rövid leírása:

Csoportunkban minden nap teremtünk alkalmat a relaxációra, mely során a gyermekek ellazítják testüket és lelküket. Segít megnyugodni, stressz és szorongásoldó hatású. Fejleszti a testi tudatosságot, önbizalmat és önkontroll képességét. Jobb közérzetet biztosít, csökkenti az agresszív viselkedést.

A jógyakorlat célja: Célja elsősorban a harmonikus fejlődés elősegítése, kontroll funkció fejlesztése, a test felől érkező információ feldolgozásának elősegítése és ezáltal a vizuális, akusztikus észlelés fejlesztése.

A jógyakorlat fejlesztő hatásai: Segít megnyugodni, stressz és szorongásoldó hatású. Fejleszti a testi tudatosságot az önbizalmat, önkontroll képességét.

A jógyakorlat alkalmazott módszerei: légzés kontroll, izomfeszítés-izomlazítás, imaginációs módszer, meditáció

A jógyakorlat megvalósításához szükséges eszközök: laptop, JBL, internet kapcsolat

A jógyakorlat személyi feltételei: pedagógus, gyermekek

FELHASZNÁLT IRODALOM

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja

Nagy Jenőné: Óvodai Programkészítés, de hogyan?

Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Komplex Prevenció Óvodai Program

Fábián Katalin: Tevékenységközpontú óvodai nevelési program

Mérei Ferenc – V. Biné Ágnes: Gyermeklélektan

Dr. Buda Béla: A fejlődés és nevelés pszichológiája

Kósáné Ormai Vera: Fejlődés lélektani vizsgálatok

Zilahi Józsefné: Óvodai nevelés játékkal, mesével

Psenákné Gregor Klára: Kötetlenül komplexen

Tolnai Gyuláné: Iskola előkészítő az óvodában

Forrai Katalin: Ének az óvodában

Törzsök Béla: Zenehallgatás

Ludánszkiné Szabó Éva: Óvodai zenei hagyományápolás – népszokások

Bakonyiné Vincze Ágnes: Mozgás a szabadban

Murainé Sz. Éva: Játékos Beszédnevelés Komplex Prevenció Óvodai Program

Nagy Béláné: Táncos játékok az óvodában

Nagy Jenőné: Tehetségígéretek gondozásának elmélete és gyakorlata

Bihariné dr. Krekó Ilona: Fenntarthatóságra nevelés-a jövő útja

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

- A pedagógiai programot az igazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el.
- A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el és az igazgató hagyja jóvá.
- A fenntartó egyetértési jogot gyakorol a pedagógiai program azon elemei tekintetében, amelyekből a fenntartóra többletkötelezettség hárul.
- A Pedagógiai program 2026.szeptember 1-től lép hatályba.

A program módosítására lehetőség van.

Lehetséges indokok:

- A nevelőtestület más program bevezetésére tesz javaslatot írásban.
- Fenntartói határozat által adott feladatok végrehajtása
- Jogszabályi változások

A pedagógiai programnyilvánosságra hozatala.

A dokumentum nyilvános!

Megtalálható: <http://gyongyszem.baptistaoktatás.hu/> honlapon

Megtekinthető: az intézményvezető irodájában

Tájékoztatást lehet kérni a dokumentumok tartalmáról az intézmény vezetőjétől.

Kelt: Kótaj, 2026.08.31.

Palicz-Gégény Anikó
igazgató

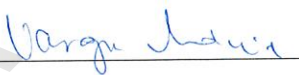
Baptista Szeretetszolgálat Gyöngyszem Óvodája
4482 Kótaj, Szent István utca 22.
Tel. +36 42 208-345
Adószám: 18292961-1-15
E-mail: ovoda.kotaj@baptistaoktatás.hu

Nyilatkozat

A Baptista Szeretetszolgálat Gyöngyszem Óvodája Nevelőtestülete képviselőjében és felhatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a Pedagógiai program elkészítéséhez és elfogadásához előírt egyetértési jogát gyakorolta. A Nevelőtestület a2026. 08. 24. napján megtartott értekezletén a Pedagógiai programot megtárgyalta, az abban foglaltakkal egyetértett, azt elfogadta.

Kelt:KÓTAJ, 2026. 08. 24.

a nevelőtestület nevében

Baptista Szeretetszolgálat Gyöngyszem Óvodája
4482 Kótaj, Szent István utca 22.
Tel. +36 42 208-345
Adószám: 18292961-1-15
E-mail: ovoda.kotaj@baptistaoktatás.hu

Nyilatkozat

A Baptista Szeretetszolgálat Gyöngyszem Óvodája Pedagógiai programját az Nkt. 26. § (1) bekezdés alapján jóváhagyom.

Kelt: Kótaj, 2026. 08. 31.

Pu-fyu L1

igazgató

Baptista Szeretetszolgálat Gyöngyszem Óvodája
4482 Kótaj, Szent István utca 22.
Tel. +36 42 208-345
Adószám: 18292961-1-15
E-mail: ovoda.kotaj@baptistaoktatás.hu

Fenntartó egyetértés

A fenntartó képviselőjében a Baptista Szeretetszolgálat Gyöngyszem Óvodája Pedagógiai programhoz az Nkt. 26. § (1) bekezdése és a 35/2026. (07.29.) fenntartói határozat alapján egyetértésemet adom.

Kelt: Budapest, 2026. 08. 31.

fenntartó